יום ה', ד' באב תשמ"ז, 30 ביולי 1987 / שנה מ"ח מס' 13407 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

גורמים בכירים בצה"ל: דו"ח ועדת מרידור יחרום לביטול ה„לביא"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמים בכירים בצה"ל סבורים, כי דו"ח „ועדת מרידור" שכחנה את תפיסת הביטחון של מדינת ישראל, עשוי לתרום תרומה של ממש להחלטה על ביטול פרויקט „לביא".

הגורמים הצבאיים אומרים, כי צה"ל אכן היה בעיסור האחרון במצב לא טוב וכי כעת נראה כי הוא עולה על דרך המלך. לדבריהם, צה"ל וקוק לתפנית חדה בכל הקשור לביטוני התפתחות כפי שבאו לידי ביטוי בחלקים בנסקנות תח"הועדה של ועדת החוץ והביטחון. שר הביטחון, יצחק רבין, שקיבל לידיו את הדו"ח, מתכוון להופיע בקרוב בפני חברי תח"הועדה כדי לדון עימם בנסקנות ובהמלצות.

לא כל ח"כי המערך רוצים עתה בחירות

מאת יצחק שור ודרורית גפן, כתבי „על המשמר"

אין בכנסת רוב התומך בהקדמת הבחירות, וגם אילו נמצא רוב כזה, היו ראשי הוועדות מטעם הליכוד העומסקים בכושאי חקיקה. מיכה דייסר מוועדת הכנסת ואלי קוקס מוועדת החוקה חוק ומשפט — מטרפדים את חוק פיזור הכנסת בעקבר מן הקריאה הטרומית לראשונה — טענו אתמול ח"כי המערך.

לאק אמיר ומיכה הרש.

ראשי המערך קיוו אתמול להיכנות מאכזבתו של יעקב יוסף (ש"ס) מאי־יכולתו של הליכוד לעמוד בהבטחותיו להעביר בכנסת חוקים חדשים. יעקב יוסף אומר: „הם מתלוים בנו. יש לשקול הקדמת הבחירות. אך אוזעין קודם לכן במערכת גדולי התורה".

(סוף בעמוד 2)

קצין־קישור ישראלי נפגש עם מנהיג „חיזבאללה"

הארגון דחה הצעתו לחילוף 3 שבויים ישראלים ב־250 לבנונים עצורי צד"ל ■ מקורות צבאיים: יימשכו המאמצים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי וכתב ס"צ בבירות

ביירות, — אנשי חיזבאללה הפר־איראנים בלבנון, רחו אמש הצעה שהועלתה יום קודם ברמים לבנון על־ידי קצין ישראלי, להחליף שלושה חיילים ישראלים המוחזקים בידי ארגונים שיעיים, תמורת 250 אסירים לבנונים המוחזקים בידי צד"ל.

בהודעה שנמסרה לעיתונות הודיעה חנועת „חיזבאללה", כי הצעה של קצין הקישור הישראלי עם צד"ל, דור אגמון, „היא סחטנות והונאה". העם שלנו חייב לדחות הצעה זו", נאמר בהודעה.

מוחנד חוסיין מארגון „חיזבאללה", המנהיג הרוחני של „חיזבאללה", לפעול לשיחרור החיילים הישראלים השבויים וכן חיילי צד"ל, תגיבה זאת. הוא הציע לעזור בשיחרורם

(המשך בעמוד 2)

פרס על טרנספר־דקל: הצעת מוח עקום ומעוות

מאת מוטי בכוק, יצחק שור וקאסם זייד,

כתבי „על המשמר"

„רק מוח עקום ומעוות יכול להציע הצעה של טרנספר, כי בכל מ"מ רח"מ. שמעון פרס.

בהשיבו להצעות לסדר היום של כנסיין כדאליעזר ובערי־חרו"ו ור"ר בן אריאל ולירכוד־חרות, אביר פרס אמר אתמול מ"מ רח"מ, שמעון פרס.

„אנשי חיזבאללה, הנהיגו בשיחות עם ראש הצבאי בדרום לבנון, רחו אמש הצעה שהועלתה יום קודם ברמים לבנון על־ידי קצין ישראלי, להחליף שלושה חיילים ישראלים המוחזקים בידי ארגונים שיעיים, תמורת 250 אסירים לבנונים המוחזקים בידי צד"ל.

בהודעה שנמסרה לעיתונות הודיעה חנועת „חיזבאללה", כי ההצעה של קצין הקישור הישראלי עם צד"ל, דור אגמון, „היא סחטנות והונאה". העם שלנו חייב לדחות הצעה זו", נאמר בהודעה.

קצין הקישור קרא לשייח' מוחמד פדלאללה, המנהיג הרוחני של „חיזבאללה", לפעול לשיחרור החיילים הישראלים השבויים וכן חיילי צד"ל, תגיבה זאת. הוא הציע לעזור בשיחרורם

(המשך בעמוד 2)

ח"כ וחד לא יגיע לכנסת ביום הקובע

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

„זוהי חוצפה לחילוט על כיתוי מושב הכנסת ביום חגו של הנביר הרמטכ"ל ודרוזי. חג שגם הנביר הנוצרי שוחף לו" — כך הגיב ח"כ מוחמד וחד על החלטת נשיאות הכנסת לכנס מושב של הכנסת ביום ד' הבא, שהוא חג חקרבן המוסלמי. ח"כ וחד אמר לכתבנו, כי נשיאות הכנסת חתנקשה, בעוד מועד, לכפד את חגם של חלק מחברי הכנסת, כפי שהיא מכבדת את חגיחם של חברי הכנסת היהודים.

אם ניש חמערך חצעת חוק לפיזור הכנסת, הוא יידון באותו יום עליו מדבר ח"כ וחד.

לדעת ח"כ וחד, מפלגת העבודה מגלה אטימות לא רק לגבי ערביו של חציבור הערבי אלא אפילו לגבי חגיו. שהם „ממילא מעטים".

בתשובה לשאלה, אמר ח"כ וחד, כי הוא נוטה ללמד את חמערך לקח ולקבל את אורחיו ביום חג בביתו בכפר נ'ת ולא לחוות בירושלים. לדבריו חברי הכנסת הערבים „יתאמו, כמובן עמדה אחידה בנידון".

מרכז ליברלי חדש יקום בלי וירשובסקי

מאת דורית גפן,

כתבתנו לענייני מפלגות

ביום ראשון הכרוז יהיהה חגיגית הסכסן בין חנועת שינוי, ל"ע והמרכז הליברלי החדש. להקמת חנועה מרכז אשר חופיע בראשימה המשותפת של הכנסת ה־12 — על כך החליטו אמש בנפרד המוסדות של המפלגות הללו, אשר יהיהכנסו ראשיהו ברוב קולות את טיוטת הסכסן.

עליהי הסכסן, ישמיטו לפעול עד לשלב האיחוד המלא, אשר יהיה לאחר הבחירות לכנסת הבאה. כל

(סוף בעמוד 2)

ישראל ניצחה את מצרים בכדורסל במשחקי הנכים בסטוקמנדוויל

● ספורט, עמוד 14

שביתת תחנות דלק בשישי־שבת

● עמוד 2

צרפת רוצה מטוסי „הרקולס" מחה"א הישראלי

מאת כתב „ריושר"

לונדון, — צרפת מנהלת מו"מ לרכישה מטוסי תובלה צבאיים משומשים מדגם „סי־130 הרקולס"

(סוף בעמוד 2)

שני ילדים נהרגו בהתפוצץ רימון בתאו"יונס

מאת כתב שדים בדרום

שני ילדים בני 4 ו־6 נהרגו וחמישה נערים ושישיה נפצעו מפיצוץ רימון בתאו יונס.

המקרה אירע בשחבורת נערים ששיחקה אתמול אחר הצהרים סמוך לצומת מעון בתאו יונס, מצאה שלושת ר"מוריי"ר חוץ כדי המשחק ואחר מהם התפוצץ ברימון.

הרימונים, מסוג אפ"ן שלא מתנצלת בהדל, הוו מונחים בשקית ניילון סמוך לקיר של מחסן שבנים. חלקה של השקית היה מוסמן ראהבה והנערים חשבו אותה ולקחו

(סוף בעמוד 4)

מרכז ליברלי חדש יקום בלי וירשובסקי

מאת דורית גפן,

כתבתנו לענייני מפלגות

ביום ראשון הכרוז יהיהה חגיגית הסכסן בין חנועת שינוי, ל"ע והמרכז הליברלי החדש. להקמת חנועה מרכז אשר חופיע בראשימה המשותפת של הכנסת ה־12 — על כך החליטו אמש בנפרד המוסדות של המפלגות הללו, אשר יהיה הבחירות לכנסת הבאה. כל

(סוף בעמוד 2)

חשד להצתה בשריפת־ענק שהשתוללה ביערות ירושלים

מאת כתב „ריושר"

לונדון, — צרפת מנהלת מו"מ לרכישה מטוסי תובלה צבאיים משומשים מדגם „סי־130 הרקולס"

(סוף בעמוד 2)

שני ילדים נהרגו בהתפוצץ רימון בתאו"יונס

מאת כתב שדים בדרום

שני ילדים בני 4 ו־6 נהרגו וחמישה נערים ושישיה נפצעו מפיצוץ רימון בתאו יונס.

המקרה אירע בשחבורת נערים ששיחקה אתמול אחר הצהרים סמוך לצומת מעון בתאו יונס, מצאה שלושת ר"מוריי"ר חוץ כדי המשחק ואחר מהם התפוצץ ברימון.

הרימונים, מסוג אפ"ן שלא מתנצלת בהדל, הוו מונחים בשקית ניילון סמוך לקיר של מחסן שבנים. חלקה של השקית היה מוסמן ראהבה והנערים חשבו אותה ולקחו

(סוף בעמוד 4)

מתנדבים עוסקים בכיבוי השריפה בחרי ירושלים. (צילום: ירון קמינסקי/ חדשות)

ההסתדרות הכללית – הקיבוץ הארצי – התקים – תנועת המושבים במאבק משותף

שחרור ההתיישבות מצבת הריבית!!!

ביום רביעי 5.8.87 (ולא ביום ה' כפי שפורסם)

יתקיימו מצעד ועצרת בירושלים

09.30 – כיוום המשלחות מהישובים וקבלת תדריך בבנייני האומה.

10.00 – נצעד לעבר בנק ישראל ומשרד האוצר.

11.00 – עצרת מול הכנסת

קיבוצי חקבה"א ישלחו משלחת שבראשה מזכירות הקיבוץ, יצטיידו באת, מכוש, טוריה וקלשון (כדברי המשורר).

על המשלחות להגיע לבנייני האומה לא יאוחר מ־9.30 לתדרוך.

הביאו כובעים. מיון ושתיה. הצעידה בבגדי עבודה.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות למחלקת הדרישנות בקבה"א, טל' 03-435351

מזכירי הקיבוצים, אנא הביאו את הנושא לשיחת קיבוץ בשבת זו.

לרגל חמפגנה לא תתקיים קבלת קהל במחלקות חקבה"א ביום זה.

נעשה ונצליח!

ציורמצב

רק רקע / למות צעיר

ללא אזהרה

זה חזר על עצמו, בשבועות האחרונים, מתכיפות מבהילה. איש צעיר, יחסית. הנפטר באופן פתאומי מהתקף לב (אוטם בשריר הלב), בעיצומו של יום קיץ לוהט. למעשה לוקים ככך לא רק „אנשים מפורסמים". זה קורה בכל יום, ולא רק בקיץ. קבוצת הגיל המועדת לסכנה היא בין 45-50. עם סטיות כלפי מעלה ומטה. יותר גברים מנשים. מה שמרהים הוא, שרוזקא לאלה הידועים כי יש להם בעייה הדם — יש יותר סיכוי להישרד. הכמונה לאנשים המקפידים לעבור בדיקות שגרתיות וכאשר מתגלה אצלם מימצא חריג, הם זוכים לטיפול ומאדגנים את אורח חייהם בהתאם. הסכנה גבוהה יותר אצל אלה שאינם טורחים לבדוק את עצמם ומאמינים כי מחלת לב היא משוח השייך למילון של בני 60 ומעלה. בקבוצה זו קיימים חולי־לב אסימפטומטיים. אנשים שיש להם בעייה. אך זו אינה נותנת סימנים קליניים. דווקא אצל אלה המצויים במצב של בריאות שלמה, בכימיה, יכול מאמץ גופני כלשהו להסוך לקטלני.

כל ילד יכול למנות את הגורמים המגבירים את הסיכון לחלות במחלת־לב: יתר־לחץ דם, השמנה, ריאטה עתיתת שומנים, פעילות גופנית מועטה, מתח נפשי, עישון, נטייה משפחתית וכו'. חוט הקיין יכול לתרום את שלו כשמדובר בפעילות גופנית מאומצת אצל חולילב. עם זאת לא הוכח למשל שבקיץ יש יותר התקפים מאשר בחורף. מה שכן, בקיץ יש נטייה להגביר את הפעילות הגופנית, שחייה למשל היא סוג הספורט הגורם לעלייה הגבוהה ביותר בלחץ הדם. תצרוכת המזון של הלב, בעת שחייה, היא גבוהה מאד וכאשר כלי הדם אינם מסוגלים לספק תצרוכת זו, השחיין עלול ללקות כאסון שריר הלב ולמצוא את מותו במים.

דבורה מישן

חפס כותרת / השופט ברק

מחיר הדמוקרטיה

זהו כל ההבדל בין דמוקרטיה למשטרים אחרים. בדמוקרטיה מותר להטיף להרס המשטר הדמוקרטי. במשטר טוטאליטרי אסור לדבר, להטיף ולכתוב נגד המשטר. חופש הביטוי הוא לצטט את דברי השליטים בדייקנות. לא חוכמה לאפשר לגופים חביבים ומתוגים להופיע ברדיו ובטלוויזיה. המבחן הוא במידת הסובלנות והנכונות להקשיב לגופים מתועבים שהשקפותיהם הם, כדברי השופט ברק, „טריפה".

והעומדים בראשם הם שרצים בצורה של בני־ארם.

זכותו של כהנא להטיף נגד הדמוקרטיה — זאת גדולתה, יחודה וכוחה של הדמוקרטיה. במשחק הדמוקרטי אינה על ההופעה בטלוויזיה אלא על מקור הקיון של הדיעות הגזעניים מבית מדרשו של כהנא. לא יי־כושם של ציטוטים התקשורת אלא רק יבושה של ביצת הכיבוש המנשך ויביא למותם של הבהניסטים.

דמוקרטיה אינגה ניתנת לחלוקה. מה שיותר לשיחור היום יכול להפוך לפסל מחר. היום אסור לכהנא, מחר אסור לישראלי שנטל לרומנית לפנות את אש"ף ומחרתיים למי שמטיף לחחזרת השטחים תמורת שלום.

מספרים שבורמניה הדיקטטורים שבין שתי מלחמות העולם, הוה חוק שתבטיח את חופש המחשבה. הדמוקרטיה מבטיחה גם את חופש הביטוי ולכן צדק השופט פרופ' אהרון ברק.

לוי מורה

כנס החיילים של הקיבוץ הארצי

יערך בקיבוץ יקום

ביום חמישי, 30.7.87, משעה 17.00

בואו כולכם

מירה ונרב מח' הבטחון

„המושמר"

בשטח/שוחים שבעה

במזנון עם בכר

במזנון עם אהרון בכר, בבית סוקולוב בת"א. התכנסו החברים לשתות שבעה לזכרו. כמו שהבטיחו. היום הראשון שאחרי. בקבוק הויסקי היה כבר שלושת־רבעי ריק. לפתע נכנס אורח כבר למזנון. גלבייה לבנה. זקן לבן ושיער כסוף. אוהלן, הוא אמר והתיישב. רק אחרי כמה כוסיות התברר, כי זה היה דן בן־אמוץ. אחרי כמה דקות נכנס שוב ארל"ה כבר למזנון. תוצלת טי שחורה, מקפי־שמש שחורים. שיער ארוך. התייישב והתחיל עם בסויות. אחרי עוד כמה כוסיות התברר שזה נתן זהבי. והנה, חולף עור

ארל"ה בכר שוחים שבעה

בקבוק ושוב בכר נכנס. מסורר, ג'נטלמן, משקפים עם מסגרת חזונה. התייישב ושתק, וזו התברר שהוו יחזקאל אורים. מסתכלים על הרחל. לראות אם עוד פעם „יכנס זאב, מכיוון המטבח, נכנס בכר. מגיש לנו עוד ויסקי, עוד רג מלות, עוד חמוצים. אחרי הבקבוק השלישי התברר לנו כי זה אבנר, ממזון בית סוקולוב.

האמתו לא היינו שיכורים. הויסקי היה מר, הקרח היה מים. החמוצים היו מחוקים. הבירה הייתה חמה. והרג־מלוח היה בטעם ריכה.

לך לעזאזל בכר. אתה בטח מחייך לראות אותנו עם פרצוף כזה. אין דבר, אם הנקמה הקטנה הזאת גורמת לך אושר — שיהיה. אגב, מה שוחים שם למעלה?

יאיר עמיקם

רגע בעיר / אהבה

אשתו השנייה

אכל קש עד שהגיע אליה. עבר משמרות, גם לקח הלוואה בבנק. מפיתו חסך, אבל היה כראי. איש לא ייקח ממנו את השעות הגנובות האלה שהם ביחד. בכל יום שישי אחה"צ הוא כולו שלה. היא כולה שלו. סיפור אהבה.

שפוט שלה. ממהר לגמור את המטלות האמותות שמטילה עליו הקלאסטע מכן לעשות ספונג'ה, בביסה, אפילו כלים. הכל העיקר להתפנר מחמלוחה ולרוץ — אליה.

אחרי המקלחת הוא יורד למטה אחוז ריגוש, והיא, מחכה לו שם, רומנטי וכנועה. כאצבעות רועדות הוא מסיר מעליה את מחלצותיה. לאט, לבל תיחשף בבת־אחת — עריין מתקשה להאמין שהיא שלו. לכשהיא ניצבת כך לפניו, מעורטלת, הוא זז צעד אחד לאחור. מתרסק עליה בעיניו. אחר־כך מתקרב ושולח לעברה יד הסמנית בלטיפה אחת ארוכה ומתמשכת. מתעלם ממבטיהם המקרנים של עוברים ושבים. באותם רגעים. העולם לא קיים בשבילו.

בסידרה מן מישושים וגישושים הוא בודק אם לא נפל בה מתום. ומשהשביעה הבריקה את רצונו, שולה את הסמוג ומעבירה בדכות על איבריה המושלמים. וכל הזמן: הדאגה הזאת בעיניים. לאחר שעקף אותה בקצף הריחני הוא מזה עליה קילוח עדין של מים נכים. ומתחיל לנגב את גופה המבהיק באורה של שמש אחר־הצהריים. פותח רלת. שולף בזהירות שטיח גומי ומקרצף במברשת. מחיקו רגע מול האור. ומרוצה תולה אותו על הגדר, ושוב, שולף שטיח. מקרצף, כותן ותולה.

עכשיו הוא מחכה שיתייבשו. יושב על שפת הבריכה, לרגליה. מעריץ אותה בשקט. אשתו השנייה. מובארי 86. את האהבה הזאת אי־אפשר להסיק.

מרים מרוקל

בְּנֵי תַּחַרוּת / דֹּם־לֵב

מָשָׁל הַשָּׁרָב

מֹשֶׁה אִישׁ בָּסִיס, אוֹדִי טָאִיץ הַבָּכָר,
מָה קוֹרֶה כָּאן, בְּשֵׁם אֱלֹהִים,
הָאִם דֹּם הַלֵּב הוּא פְּנֵי הַמֶּחָר,
לְהַטּוּט מְשֻׁנֶּה לִימֵי קַיִץ לָאִים?

מָה זֶה פִּתְאֹם שֶׁאַחַר לְאָחַר
וּלְלֵיצִים מַאֲתָנוּ בְּנֵי אַרְבָּעִים,
אֵיזֶה מָשָׁל הַשָּׁרָב הָזֶה חַד
עַל מְבָרִים שֶׁהָפְכוּ לִפּוֹרְשִׁים יְבֵעִים?!

הָאָרֶץ נִרְחֶמֶת. רוּחָה נִבְאָה
עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁיָּצְאוּ כָּל אֶחָד אֶל מוֹתוֹ,
הַשְּׁאִירוּנוּ עִם לֶחֶם, כִּרְכָּר מְחָאָה,
שֶׁיְּטַיֵּר כָּל אֶחָד אֶת הָאָרֶץ, בֵּיחוֹ.

אילן שיינטלד

מסך אחרון/תאופיק אל־חכים

אחרון המוהיקנים

תאופיק אל־חכים שמת השבוע בקאהיר, הוא אחרון הסופרים מדור של שלחי מלחמת העולם הראשונה. אשר הטביעו את חותמם על הספרות הערבית בת־זמנם והצעירו אותה בצעדי ענק לעבר תרבות המערב. כטאהה חוסיין, חסנין הייכל, מחמוד פאוזי ואחרים, היה חניך תרבות הצרפתית, דבר שבא לידי ביטוי ביצירותו.

יצירתו הענפה של תאופיק אל־חכים מובנתת עולם ומלואו, הן כשהיא מתבטאת הן ברומן, הן בסיפור הקצר הן במסת הגגותית — אך בעיקר בתחום הדרמה. — אל־חכים היה הראשון אשר חיבר מחדש את התרבות הערבית אל תרבות יוון, וכמו בימי חזוהר של האיסלם, כאשר הבינה יוון את והגות הפילוסופית האיסלמית. חיפש תאופיק במיתולוגיה, בדרמה היוונית, מקור לטובות ביצירותיו.

במקביל שאב מהמיתולוגיה המצרית ומסיפורי העם הערביים, נושאים ליצירתו. „שיבת הרוח" שהופיע ב־1933, בו נתן ביטוי להשקפתו שנתכנתה „פרעונית" והצנה כתפיסה לאומית מצרית כנגד התפיסה הפאן־איסלמית והפאן־ערבית. ספר זה תורגם לעברית בשם „הייתה רוח אחרת". ספר אחר שלו שתורגם לעברית בידי מנחם קפליוק הוא: „זמנו של תובע בכפר המצרי", שהמוות ממסך רב־רושם על חיי הפלח במצרים בשנות ה־30. אגב, ספר זה תורגם לאנגלית בידי אבא אבן.

תאופיק אל־חכים היה בין הנומנטים הגלובים ביוחסתו של סאראון ובכינון שלום עם ישראל.

תאופיק אל־חכים

שמעון בלס

מדף/סיפורת־מקור

„בסית" וכוחות האופל

יצחק בן־נר, „מלאכים באים", הספריה/הקיבוץ המאוחד, סימן קריאה, פתח, 1987.

יש לו הכל — ליצחק בן־נר, ב„מלאכים באים", ובכל־זאת חסר משהו בקריאה, אותו משהו שמטלטל אותך, מצמית אותך לספר ומשאיר אותך לאחר הקריאה אחר משהייה לפניה.

יש בו כתיבה טוחפה, „ישראלית, שקופה, שבעודתה בנה כמה מהיצירות הקטומות של הסיפור הקצר העברי. כל זה אותו כך כשאלה קורא את הפרק הראשון. השני. אחר־כך, בשהתמונה מתבהרת. מתחילה לעלות תמיהה. הספר הופך מרחני לעיתים. דוד הלפרין הוא ישב בת־קפה, מעין איש „בסית" עכשווי שהושתל במציאות אחרת — מדינת ישראל טוטליטרית, נשלטת בידי חדרים. מוכיחה באלמנטים רבים את מדינת המחר ב„1984" של אורול. הוא ניצל כנס מהתנפלות וחטיפה של קבוצת חדרים, ומנסה להתחקות אחר חוטפיו.

מתכון לא רע לספר מתח. אלא שאין לך במה להיאחז. הלפרין הוא ארם שטוי, נטול עומק פסיכולוגי, שרטוט חפוז של איש בודחה. החברה המשטר אינם ברורים. רקע של צללים ורמזים. ועל כן המאבק בין הלפרין וכוחות האופל של השלטון — שהוא הנושא המרכזי של הספר — אינו בעל כוח ומוצקות מספיקים. רווקא כמה רמזיות משנה, ובעיקר זו של אלפונסו מגר המטורף, מעלות את הספר ומחזירות את הקורא למתח ולהנאה של פריקי הפתיחה והסיום.

רוביק רוזנטל

עורך „עמודאחרון": אפי לוראו

אין דלק לרכב בסוף־שבוע

מאת חיים מרגלית,
כתב „על המשמר"
כל תחנות הדלק במרחבה ישיבתו ממחר בשעה 6.00 בבוקר. למשך 48 שעות, עד יום א' בבוקר.
מוכיר ארגון תחנות הדלק, יש.

ראל שטריקס, מסר לכתב „על המשמר", כי על שלושה דברים שנכתלו תחנות הדלק: שחיקת העמלות שמקבלות התחנות מחב' רות הדלק, אי בהירות כיצד תשפיע הרפורמה במשק הדלק על התחנות והחלטת משרד האנרגיה להקים תחנות דלק אוטומטיות על מדרכות בערים הגדולות.

שטריקס מסר, כי דער ארגון תחנות הדלק נפגש אתמול עם שר האנרגיה ומסר לו את דרישותיו. הוא ציין, כי השר דלך לקראת הדרישות והבטיח יזאבו לבוא לבית האמיתי שלו, לשיעור. בגלגול החדש שלו, הוא הגדיר את הדעתו על הרשוכסקי — שאם לא ישנו כמה סעיפים במצע הוא יפרוש — כתמצות אקרא לרקמה של התנועה ערכב הבהרבה. רובינשטיין אמר כי הוא אינו מקבל את הטענה שמצפון אישי עומד נגד הסיפוח שאם מישהו אינו יכול לחיות עם הפיחות הוא צריך להסיק מסקנה. להתפטר ולהחזיר את המנדט לגוף שבחר בו.

ח"כ ויישוסקי אמר לעיתונאים, כי אם לא יתקבלו השינויים שהוא מציע בנושא ההתנחלויות, לא יוכל להמשיך ולהיות בתנועה „שינוי". „הנצג החדש שמגיע אל המקומי" אמר לעמיתיו, כפר הגולדתו של

המשכים

לא כל ח"כי המערך

(סוף מעמוד ראשון)

ד"ר „העבודה", שמעון פרס, קיים פגישה קצרה עם אברהם וגדיגר (פא"י). „הבריתה," כך אמר שמעון פרס. „דיא בין יעדיה בקדילאוסית לבין סכנת מלחמה. ולכן יש לעדיה בחירות מקדמת דני לדבטיח רוב לשלום." ודיגר דחה את הקריבה פרס אבי מתנגד לדוגדיה ואינני מעדיף שהבריתה היא בין ועדיה לבלתמה עדיתית."

אך ודיגר הסכים להיפגש עם פרס היום לפגישה מעמיקה יותר. אתמול נפגש פרס עם ח"כי אבו־ר". ששללו הקדמת הבחירות. היום תיערך ישיבת מרכז ולשכת „העבודה" ושם יועלה כראש, נושא הקדמת הבחירות.

. ואין אמיר סיפר לעיתונאים, כי שחתם על הקדמת הבחירות עם עשרה מח"כי המערך ואיש מהם לא תמך בהקדמת הבחירות. פרס לפרס ואדרי, איש אינו תומך בהקדמה. ואפילו ביחס לאדרי יש ספק — אמר אמיר.

מ"מ רה"מ שמעון פרס, רחה אמש בעקיפין את סעגת ראשי חליכוד, כאילו יוזמת המערך לפיזור הכנסת סותרת את הסכסם הקואליציוני.

בהסעה בכנס של עובדי ישראל למען השלום שהתקיימה במוראאן ח"א, אמר פרס כי שלושת הלאומים של שמיר מהווים פרישה מהסכם הקואליציוני.

שרי המערך הליטו אמש, כי סיעת המערך בכנסת לא תתמוך שכנע הבא בהצעת אי־האמון שיוגשו ע"י סיעות שונות בכנסת, זאת משום שמפלגת העבודה חברה במשלה.

קציץ־קישור

(סוף מעמוד ראשון)

לבד מחיילי צה"ל נערדים שגודלם לא ידוע. מוחזקים בידי הארגונים השריעים בלבנון שלושה חיילים צה"ל.

יוסף פינק וראמים אלישה, שני חיילי חי"ר שנחטפו במארב של מחבלים ב־17.2.68, שבויים בידי ארגון „החיזבאללה" ונורלם חלץ בזיים השניים נחטפו באיזור הכפר בית יהון בדרום לבנון, שעה שאבטחו שיירת מכונית צה"ל.

פינק ואלישה ניפצעו. ככל הנראה, במהלך חילופי האיריות והוברחו ברכב אל איזור ביירות. שנה וחצי לאחר הטיפחם. גורלם לוט בערפל וישראל נאלצת להתמסף בפרוטרי מידע מגרמים שונים. אמיתים ומחות אמיתים.

הבטחה לדיווחים לא עזה, לא נעמה אירגון „חיזבאללה" לקריאות לשחרר את השבוים אל לחתיפים.

בידי הארגון השיעי „אמל" שבוי נוסף מטעם בנאמן קצין בדרגת סגן שמטוסו נפל כתוצאה מתקלה מכנית בשעת תקיפת יעד מחבלים סמוך לעיר צידון. כזכור חלץ מיים הפגנתם הנוגע נליקח בשבי. בידי ישראל מידע, כי הנוגע נעצא בחיים ומחזקו בידי ארגון „אמל".

בתמודה לשחרורם של השלושה עשויה ישראל להביא לשחרורם הבוהרנו ברכב אל איזור ביירות. שנה וחצי לאחר הטיפחם, גורלם לוט בערפל וישראל נאלצת להתמסף בפרוטרי מידע מגרמים שונים. אמיתים ומחות אמיתים.

הדיווחים לדיווחים לא עזה, לא נעמה אירגון „חיזבאללה" לקריאות לשחרור

המשכים

שני ילדים נהרגו

(סוף מעמוד ראשון)

איתם את הירמונים.

סמוך לשעה 17.45 הם נטלו איתם את הירמונים וישתקו בם ליד חנות סמוכה. בתוך כך השתחררה ביצורה של אחד הירמונים, הוא התפוצץ ומצא שישה מתנעים וקשיש שהיה בקירבת מקום. כל המצעדים העברו לטיפול בבית החולים העירוני של תאן יונס, ומן קצר לאחר מכן מתו שני הילדים מפצעיהם.

עם הישמע קול הפיצוץ נסער האיזור עליידי כוחות צה"ל, משמר הגבול והמשטרה. כשכוחות גדולים סורקים את האזור לגילוי חומרי הרימונים שלא התפוצצו ומלבדם לא נמצאו חומרי־נפץ נוספים שעתידים לאחר הפיצוץ המוסקו חריקות כוחות הביטחון והחיים בעיר חזרו לשיגרה. עתה נפתחה חקירה לגילוי מקור הרימונים ולאיתור מי שהטמין אותם במתבנה שבילו הבעיים.

פרס על טרנספר

(סוף מעמוד ראשון)

סגן שר־הביטחון מיכאל דיקל אמר פרס: «שמעתי הצעה שאנחנו נפנה אל אדר"כ, כדי שהיא תפנה אל הערבים. ושהערבים יסכימו להתפנות. כיון שלחבר הכנסת דקל יש בעיה דמוגרפית. אינה מין טיפוחים חסר שחר, מקומקום הטוחים שרק נדמים גוש אדיר לטריה, לשמה ולמרחה. אדר"כ לא תקבל על עצמה תפקיד כזה. יש לה רעות משלה איך לפתור את הבעיה. אני גם לא מכיר ערבים שיסכימו להתפנות מרצונם».

בן־אליעזר תבע, כי במסגרת מ"מ לשלום עם מדינות ערב, תעמוד ישראל על זכותם של יוצאי ארצות אלה, לקבל חזרה את הרכוש שנגשו. בן־אליעזר טען, כי משאלות ישראל לא מבליטות דרישה זו. «באילו יש בעייתיות בעצם הצגת הענין. לא היה שר חוץ ולא שר משפטים אם הציע לקבוד מן הבראשה. אני מציע שנסיסיק עם הבראשה הזו».

לפי הצעה פרס תרון הכנסת, מפא"ת, בנושא זה.

גם בליכוד מסתייגים

ד"ר מרעת הליכוד שרה רוזין הביעה אתמול הסתייגות חד משמעית מדברי סגן שר הבטחון. ד"ם יאיר צבן (מפ"ם) קרא לשר הבטחון רבין, לתבוע מהליכוד בארוח אולטימטיבי, כי יחליף את דקל. סיעות חד"ש והמתקדמת הגישו אי־אימון במשלמת בשל דברי דקל. ואילו הרב כהנא הגיש אי־אימון בשל ההגזמות פרס לדברי דקל.

שרה רוזין אמרה, כי דברי דקל מנוגדים לתורה ו"בוינסקי וילעטיק ח"כי הליכוד. לדבריה לא נזרון הבראשה כמוסרות הליכוד ואילו נרון. היה מופר מפלה מוחצת.

רעיון מהנשיאי

ח"כ מפ"ם יאיר צבן ציין, כי זוהי פעם ראשונה שנושא משרה מפ"

חשד להצתה בשריפה

(סוף מעמוד ראשון)

כיבוי המאות מתנדבים הגליטו להשתלט על השריפות עם רדת החשכה. סך הכל נשרפו כ־3500 דונם חורש באזור שמדרת הטבע סורק ועוד כ־400 דונם עצים ומטעים ביער הוותיק שעל יד הקיבוצים קרית ענבים ומעלה החמישה.

חברי קיבוץ קריית ענבים, בעזרת צוותות מים ומטפי כיבוי, הצליחו לכבות את האש המרחף של מטרים ספורים מבית הארחה.

השריפה הגדולה עלייר קיבוץ מעלה החמישה החלה בשעה 11 לפני הצהריים. האש אימה להתפשט לתוך בתי הקיבוץ ובית הארחה. מאות חברי קיבוץ ועובדי הקק"ל עמלו שעות ארוכות בכיבוי השריפה ומנעו את התפשטות.

מזכיר קיבוץ מעלה החמישה, משה קורן, אמר, כי השריפה שהחלה באיזור יער מעלה החמישה כילתה מאות דונמים של יער והתפשטה לעבר בית הארחה. האש נבלמה בקו האחרון, מטרים ספורים מבית הארחה. מספר ארחים ששהו בית הארחה עזבו ללא מזוודות. מזכיר הקיבוץ הוסיף, שבשעת השריפה לא נשקפה סכנה מיידית לאורחי בית הארחה.

מזכיר מזכיר קיבוץ, מרדכי בהצהרה מסתונה.

מומרי שריפה נוספים היו בהר הרוחות על יד מושב בסלון ושמרת הטבע בנגל שורק. האש במקומות אלה התפשטה במהירות רבה בעזרת איזור.

פרקליט המדינה עורך יונה בלמטן המשיך בחקירתו הנגדית של בן דמיאניוק בשיבת אתמול בבוקר, בנסיונות דרוזים ונשנים לזהות את הסתירות הרבות בין הדברים שמסר דמיאניוק בחקירותיו בארה"ב למה אמר למשטרת ישראל. ולעדות שהשמיע עתה במשפטו סמוך, בעיקר לגבי מקום היותו בשבוי.

דמיאניוק חזר וטען בעדות זו, כי הוא נשבה על ידי הגרמנים בסוף 1942 או 1943. התובע לחץ: האם נכון שקיבלת בארה"ב הודעה מדשויות הוגרה, שהשאיר אחוד כי בשנים ב'1942 היית בטרבלינקה ועשית את כל המעשים הנוראים שיוחסו לך שם, וכדי לפטור את הבעיה הוו ולטען שלא תוכן הדבר. השמעת גרסה שכעצם נפלת בשבי בסוף שנת 1942 תחילת 1943?" דמיאניוק הכחיש.

ולאמוב ולחיתודים

ביצד הגיע אליו לארה"ב סרט על הצבא האוקראיני של הגנראל ולאסוב. דמיאניוק השיב שהשיג את הסרט מהסיבי.אס. וראה אותו בביתו לפני כשנתיים וחצי. בסרט מראים איך אנשי ולאסוב נלקחו בכוח לבריח המועצות לאחר המלחמה.

התובע: איזה לאומים היו בקבוצה שהגיעו אתך מגרע להיובריג?

השיבה: היו שם נוסף לאוקר־אינים, רוסים לבנים.

התובע: הם היו גם יהודים?

השובה: לא יכול לומר. באותה שעה לא הבעיינו גם היו יהודים או לא היו קבוצה. אך לאחר שהגעתי לארה"ב נודע לי שאמן היו יהודים בצבא ולאסוב.

שאלה: ואת כל זה אתה יודע מהטלוויזיה האמריקאית. לא מהזכרון?

השובה: לא כולם אבלנו ידעו על כך אז. דמיאניוק הוסיף, אני חושב שהקצין הטובים שהיה אתנו בצבא ולאסוב זה ואי בארה"ב. יבוא להעיד בבשפט כאן ויספר כמה יהודים היו בקבוצתו?

התובע: האם הישפת עדים נוספים שהיו בצבא ולאסוב. האם פרסמת מודעה בה?

העד: לא הישפתי ולא פרסמתי מודעה.

עו"ד בלטמן מזכיר לו כי מודעה כזו אכן פרסמה בארה"ב, זאו טען דמיאניוק, כי יתכן שכתב, אשר פעלה רבות בכל הענין, ושמה זאת, כשם שעשתה הרבה דברים נוספים, אולם הוא אישית לא פרסם את המודעה.

שיריותו בצבא

לאחר מכן חזר התובע אחורה וחקר לגבי תקופת שירותו של דמיאניוק בצבא הארום. הוי עסיר, כי הוא התגיים בגיל 21, בשנת 1941 ולפני כן עבד על עדקטור.

כאשר הזמן הגיעם, השתתפה יחידתו בקרבות, וכל הזמן נסוגה תוך כדי לחימה. עד לדרייפר. שם הנפתח קרב קשה והוא נפצע והוסע לעמדה אחורית. למחרת הוא הובא לבית חולים בעיר סבסטופול ומשם לסטליגנו ואחר כך הועבר לטיבליסי. כאשר הבריא צורף ליחידה של הצבא ונשלח לבאקו ומשם הועבר לגרוז, מחני הגר קרים. היה זה חורף, אמר, ובגדים הספיקו להילחם הוא נלקח בשבי.

כאן חקר אותו התובע מנושאות. ובין כי בעדויות קודמות שלו מסר שזה היה באביב אז בקיץ.

בריית בבלי

לאחר שעות ארוכות של חקירה נגדית ולחצה, הגליח סוף סוף התובע להוציא את הנאשם מעלוותה. היה זה כאשר הקר על שריטתו בחולם לאחר שנשבה על ידי הגרמנים. כמה, סיון דמיאניוק כי הוא שהה במחנה השבויים בחולם ב־18 חודש, בשנים ב'1942 ואילו התביעה טוענת כי באותה תקופה עצמה שירת בטרבלינקה. העד סיפר, כי כאשר הוא הובא בחזון עם אוקראינים אחרים לחולם, לא היה מאפשר אלא גדר תיל מסביב והם ועוסקו בבריית כבול.

התובע קרא בסגני עדויות שמסר בחקירותיו בארה"ב, לסיתן הזו גם הזו צריפים במחנה חולם. כאשר הם הגיעו אליו, וכן הבחיר בן דמיאניוק, כי הם עסקו בהעבדת פסיס, בחפירת בורות ובניית צריפים אבל לא הוכיר כלל ענין בריית הכבול.

דמיאניוק ניסה להסביר שכוונתו בעדויות שם היתה שהוא אכן עסק בבנית הצריפים ובעבודות החפירה וכדומה, אבל לא הוכיר את בריית הכבול, כיון ש"שם לא סיפרתי הכל — ואילו כאן עלי לומר את הכל".

כאן הרים העד את קולו בהתרגשות רבה ואמר «אם לא אמרתי את זה שם זאת אומרת ששכחתי, בכלל הייתי רוצה לשכוח כל מה שעבר עלי שם».

התובע בלטמן המשיך בחקירת שתי ערב, ובמציאת סתירות בעדויות השונות של הנאשם, כשהוא מתרכז בפרטים כגון: הרי בחקירתו אז זה שם זאת אומרת אמרתי אז זה שם זאת אומרת ששכחתי, בכלל הייתי רוצה לשכוח כל מה שעבר עלי שם".

התובע בלטמן המשיך בחקירת שתי ערב, ובמציאת סתירות בעדויות השונות של הנאשם, כשהוא מתרכז בפרטים כגון: הרי בחקירתו אז זה שם זאת אומרת אמרתי אז זה שם זאת אומרת ששכחתי, בכלל הייתי רוצה לשכוח כל מה שעבר עלי שם".

המחנה שנשבה

«ביצור כמלה לשכוח את שם אותו מחנה שבויים בו שהיית לטענתך בתקופה הקשה ביותר בחיי, ואשר צריך לשמש לך אליבי כנגד האשמה החמורה שכאותה תקופה היית במחנה האשמה בטרבלינקה — הטיח התובע בפניו של דמיאניוק בשיבת אחר־הצהריים.

העד: נכון שהייתי בשני מחנות.

התובע: ולא זכרת את שם המחנה הטניה הרי ברוכנו שהיית לטעמך שבועיים שלושה ואילו בחולם 18 חודשים?

העד: כן, שכחתי את חולם.

וכאן ניסה העד להצריך עצמו בטיעון מוזר: «אני רוצה להזכיר לכם שקצין המשטרה אלכס איש שלום שהעיד פה אפילו הוא שכח את שם החבר שלו בזמן הערות — ואני לא יכול לשכוח דבר כזה אחרי 40 שנה».

התובע ממשיך ללחוץ: ולמרות שקיבלת כתב תביעה איום ונורא כזה ושנתנו לך אז מספר חודשים כדי לשחזר את הדברים ולנוא לנת משפט מוכן כדי להגן על עצמך — שכחת גם אז את שם המחנה האיום ההוא?

העד: שכחתי את השם. אבל אני מבקש, אדוני התובע, שתדע, כי גם אתה שכחת כאן פרטים מסויימים במהלך החקירה.

על כך הגיב התובע בחומרה. אולם בשקט, וביקש להעמיד את הער הנאשם במקומו. השופט לוין הסביר לדמיאניוק בסבלנות כיצד עליו לנהג בחפיעו כעד בבית המשפט. בצייגר ב־«כל ארם גם גם אינטלגנציה מוגבלת, יכול ותיר להשיב על השאלות בשטוא על חוק הענים».

ד"ר דברים בנוסח זה נמשכו עוד זמן מה. השופטים התערבו שוב ושוב לרענון זכרון של הנאשם שנראה חסר סבלנות חסר בטחון. «נעצנו כי היית באותה תקופה במחנה חלם. צריכה למעשה לשמש האליבי, והנה נזיגה לך על יד השלטונות האמריקנים שלוש עמדות ההזמנות לומר את האליבי הזה בעדות שבועה — ולא אמרת». התעקש התובע.

דהראות לעד מסמך

הערו: ובכן, אני מבקש להראות לי את אותו מסמך האם זה הוא באמת שלוש עמדות. התובע הביע התנגדות בציינו כי הדברים הוקנו לו דישר מן המסמך זה צריך להסביר. אולם השופט אמר: «זה משפט קשה, האשמה חמורה והעי נכנס כאן למצוקה כדי שלא יהיה כל צל של טענה על קיפוח. מדוע למנוע זאת ממנו?

הסיבונו יודם שפטל הציג בפני דמיאניוק העתק של המסמך הזה וחשופט הסביר לו בבטלנות מה פירוש טענת הנאשם הזו ומה הענין. דמיאניוק חזר וטען: נכון, קראתי וכתוב שם בשלושה מקומות שהייתי בשני המחנות, אבל אם שם האחוד מהם באמת שכחתי, אני לא יכול להסביר בעת מדוע — אבל שכחתי.

התובע: ואולי תשובה הזו אחרת — שאתה מפנה לו ויש בחולם. הער מגיב: זה אתה אמרת.

בשלב זה של החקירה כאשר האשמה שהוחזר כאותה מאות השוחרים באולם בית המשפט ורוכים ועוקבים בעירנות אחר מהלכה. בכל לפתע הוזרה לדיון הנאמנות זו וסיים לוין «גיל». מוקדם יותר מהמקובל.

המשך החקירה הנגדית — (עמ"ס)

הבן: אוקונור גנב מסמכים

מאת בצלאל עמיקם,

כתב „על המשמר"

גלן, צעיר בנו של הנאשם, יצא אתמול בהוספת הדיונים בבית המשפט הרן אל אביו והטיח דברים קשים כפרקליטו לשעבר, מרק אוקונור. הוא טען שאוקונור גנב מסמכים שעשויים להיות נוגדים לתגנה.

אוקונור, הממשיך בעקשנות לבוא מידי יום ביומו לאולם בית הדין, הגיים אך סירב להגיב.

כאן הסתיימה ישיבת אחר הצהריים.

המחנה שנשבה

«ביצור כמלה לשכוח את שם אותו מחנה שבויים בו שהיית לטענתך בתקופה הקשה ביותר בחיי, ואשר צריך לשמש לך אליבי כנגד האשמה החמורה שכאותה תקופה היית במחנה האשמה בטרבלינקה — הטיח התובע בפניו של דמיאניוק בשיבת אחר־הצהריים.

העד: נכון שהייתי בשני מחנות.

התובע: ולא זכרת את שם המחנה הטניה הרי ברוכנו שהיית לטעמך

פרקליט המדינה בלטמן במשפט אתמול (צילום: רחמים ישראלי)

חולם או טרבלינקה — באיזה משני המחנות היה דמיאניוק?

(סוף מעמוד ראשון)

אתמול המשיך בחקירתו הנגדית של בן דמיאניוק בשיבת אתמול בבוקר, בנסיונות דרוזים ונשנים לזהות את הסתירות הרבות בין הדברים שמסר דמיאניוק בחקירותיו בארה"ב למה אמר למשטרת ישראל. ולעדות שהשמיע עתה במשפטו סמוך, בעיקר לגבי מקום היותו בשבוי.

דמיאניוק חזר וטען בעדות זו, כי הוא נשבה על ידי הגרמנים בסוף 1942 או 1943. התובע לחץ: האם נכון שקיבלת בארה"ב הודעה מדשויות הוגרה, שהשאיר אחוד כי בשנים ב'1942 היית בטרבלינקה ועשית את כל המעשים הנוראים שיוחסו לך שם, וכדי לפטור את הבעיה הוו ולטען שלא תוכן הדבר. השמעת גרסה שכעצם נפלת בשבי בסוף שנת 1942 תחילת 1943?" דמיאניוק הכחיש.

ולאמוב וחיתודים

ביצד הגיע אליו לארה"ב סרט על הצבא האוקראיני של הגנראל ולאסוב. דמיאניוק השיב שהשיג את הסרט מהסיבי.אס. וראה אותו בביתו לפני כשנתיים וחצי. בסרט מראים איך אנשי ולאסוב נלקחו בכוח לבריח המועצות לאחר המלחמה.

התובע: איזה לאומים היו בקבוצה שהגיעו אתך מגרע להיובריג?

השובה: היו שם נוסף לאוקר־אינים, רוסים לבנים.

התובע: הם היו גם יהודים?

השובה: לא יכול לומר. באותה שעה לא הבעיינו גם היו יהודים או לא היו קבוצה. אך לאחר שהגעתי לארה"ב נודע לי שאמן היו יהודים בצבא ולאסוב.

שאלה: ואת כל זה אתה יודע מהטלוויזיה האמריקאית. לא מזכרון?

השובה: לא כולם אבלנו ידעו על כך אז. דמיאניוק הוסיף, אני חושב שהקצין הטובים שהיה אתנו בצבא ולאסוב זה ואי בארה"ב. יבוא להעיד בבשפט כאן ויספר כמה יהודים היו בקבוצתו?

התובע: האם הישפת עדים נוספים שהיו בצבא ולאסוב. האם פרסמת מודעה בה?

העד: לא הישפתי ולא פרסמתי מודעה.

עו"ד בלטמן מזכיר לו כי מודעה כזו אכן פרסמה בארה"ב, זאו טען דמיאניוק, כי יתכן שכתב, אשר פעלה רבות בכל הענין, ושמה זאת, כשם שעשתה הרבה דברים נוספים, אולם הוא אישית לא פרסם את המודעה.

שיריותו בצבא

לאחר מכן חזר התובע אחורה וחקר לגבי תקופת שירותו של דמיאניוק בצבא הארום. הער סיפר, כי הוא התגיים בגיל 21, בשנת 1941 ולפני כן עבד על עדקטור.

כאשר החל הענין, השתתפה יחידתו בקרבות, וכל הזמן נסוגה תוך כדי לחימה. עד לדרייפר. שם הנפתח קרב קשה והוא נפצע והוסע לעמדה אחורית. למחרת הוא הובא לבית חולים בעיר סבסטופול ומשם לסטליגנו ואחר כך הועבר לטיבליסי. כאשר הבריא צורף ליחידה של הצבא ונשלח לבאקו ומשם הועבר לגרוז, מחני הגר קרים. היה זה חורף, אמר, ובגדים הספיקו להילחם הוא נלקח בשבי.

כאן חקר אותו התובע מנושאות. ובין כי בעדויות קודמות שלו מסר שזה היה באביב אז בקיץ.

בריית בבלי

לאחר שעות ארוכות של חקירה נגדית ולחצה, הגליח סוף סוף התובע להוציא את הנאשם מעלוותה. היה זה כאשר הקר על שריטתו בחולם לאחר שנשבה על ידי הגרמנים. כמה, סיון דמיאניוק כי הוא שהה במחנה השבויים בחולם ב־18 חודש, בשנים ב'1942 ואילו התביעה טוענת כי באותה תקופה עצמה שירת בטרבלינקה. הער סיפר, כי כאשר הוא הובא בחזון עם אוקראינים אחרים לחולם, לא היה מאפשר אלא גדר תיל מסביב והם ועוסקו בבריית כבול.

התובע קרא בסגני עדויות שמסר בחקירותיו בארה"ב, לסיתן הזו גם הזו צריפים במחנה חולם, כאשר הם הגיעו אליו. וכן הבחיר בן דמיאניוק, כי הם עסקו בהעבדת פסיס, בחפירת בורות ובניית צריפים אבל לא הוכיר כלל ענין בריית הכבול.

דמיאניוק ניסה להסביר שכוונתו בעדויות שם היתה שהוא אכן עסק בבנית הצריפים ובעבודות החפירה וכדומה, אבל לא הוכיר את בריית הכבול, כיון ש„שם לא סיפרתי הכל — ואילו כאן עלי לומר את הכל".

כאן הרים העד את קולו בהתרגשות רבה ואמר «אם לא אמרתי את זה שם זאת אומרת ששכחתי, בכלל הייתי רוצה לשכוח כל מה שעבר עלי שם».

התובע בלטמן המשיך בחקירת שתי ערב, ובמציאת סתירות בעדויות השונות של הנאשם, כשהוא מתרכז בפרטים כגון: הרי בחקירתו אז זה שם זאת אומרת אמרתי אז זה שם זאת אומרת ששכחתי, בכלל הייתי רוצה לשכוח כל מה שעבר עלי שם".

המחנה שנשבה

«ביצור כמלה לשכוח את שם אותו מחנה שבויים בו שהיית לטענתך בתקופה הקשה ביותר בחיי, ואשר צריך לשמש לך אליבי כנגד האשמה החמורה שכאותה תקופה היית במחנה האשמה בטרבלינקה — הטיח התובע בפניו של דמיאניוק בשיבת אחר־הצהריים.

העד: נכון שהייתי בשני מחנות.

התובע: ולא זכרת את שם המחנה הטניה הרי ברוכנו שהיית לטעמך

נקש מסרב לתת גט לאשתו התובע: הוא מהתל בביה"ד

ויליאם נקש הודיע לבית דין הרבני האזורי בירושלים, כי אינו מוכן לתת גט לאשתו. מרשי מסרב לתת גט או לחשלש גט לאשתו. הוא אוהב את אשתו. אינו מוכן להיפרד מהם. לאור הערבות שהיא לחיות בעתיד יחד". אמר בא כוחו בבית הדין הרבני.

בית הדין אמנם אל מתן החלטתו בנקשת המרינה לבטל את צו עיכוב היציאה מהארץ נגד נקש. בית הדין ביקש מהצדדים להמציא לו אסמכתאות בכתב על לטיעוניהם. בתוך 50 יום יסיימו כל הצדדים את האסמכתאות בכתב. לאחרי כן יחליט מה לבטל את צווי עיכוב.

הדיון המשפטי נערך בנוכחותו של נקש. עו"דקלים מתוך ירושלים, ערך יוסף בן אור, טען, נקש מנצל לרעה הליכים על מנת למנוע את הסגירה. נקש נוקט בטרמה ובכוח על מנת להשתמש לרעה בחליכי בית הדין הרבני ולהחל מ. מנסים לגרור את בית הדין להליחם המבקשת. הרבני. מגרין אבי (עמ"ס) רעה מעמיק, קבוע.

מנהל הכור בצ'רנוביל נידון לעשר שנות מאסר במחנה עבודה

מי שהיה מנהל הכור בצרנוביל, שם אירעה בשנה שעברה התאונה הגרעינית הזו מורה ביותר אי פעם, נידון אתי־מול לעשר שנות מאסר במחנה עבודה.

גם המהנדס הר אשי של המפעל ומנגו נידונו כל אחד לעשר שנות מאסר, בתום משפט שהתנהל במשך שלושה שבועות בצרנוביל, במרחק 18 ק"מ מהמפעל הגרעיני.

כל השלושה נמצאו אשמים בהפרה חמורה של תקנות הבטיחות. לפי דיווחים רשמיים 31 אנשים מתו כתוצאה מהתאונה הגרעינית הזו.

המנהל לשעבר, ויקטור בריוחאנוב, ומנצאו אשם גם בניצול לרעה של מסמכיותיו ונשפט בגלל עבירה זו ל־5 שנות מאסר.

בחוץ המדיניים, תקופות מאסר חופפות, המנהל לא יראה תקופה של מאסר מעל לעשר שנים.

בוריס רוגוזקין, מי שהיה מנהל המשמרת בכור הרביעי של המפעל, שם אירעה ההתפוצצות, נידון לחמש שנות מאסר.

המנהל הכללי של הכור הגרעיני, אלכסנדר קוקאלנקו, נידון לשלוש שנות מאסר ומהרגם בכיר, יורי לאושקין, לשנתיים מאסר.

השטה לא נילו סרטני הרגשות, כאשר השופט הקריא את פסקי הדין, אך כמה מבין קרובי המשפחה של השפוטים שכחו באולם בית הדין פרצו בבכי.

40 עדים ולפחות 9 קורבנות העידו במשפט. השופט אמר, כי תחתם הכוח התנולה בצורה נרועה והמסמעת היתה לקויה. אנשים שיחמו בטלפים ובדיונו וכתבו מכתבים שעה שהיו אמורים לעסוק בעבודה.

בריוח. סגן יו"ר של בית המשפט העליון של בריה"מ, מתח ביקורת על הדרך בה ארגן בריוחאנוב את פיני הצוות לאחר שהגיע למקום בשעה 2.00 בבוקר.

בדיונים נוספים ייעשה מאמץ לקבוע מי האחראי לפגמים שכניים בתחכנון ובניית המפעל, ולמחדלים בשרה הגשת העורה הרפואית והפיגוי לאחר ההתפוצצות. ולמיסיים הבטיחותיים.

(ע"ר)

נכנס לתוקף הסכם אנגליה־צרפת לחפירת מנהרה תחת תעלת למנש

מיטראן דואג לשימור רוח יושבי האי של הבריטים

פאריס. — הדוחה בין צרפת לבריטניה לבניית מנהרה תחת תעלת למנש קיבל תוקף אתמול מאשר הוחלט מממסכי אשרור בין מארגרט תאצ'ר ופרנסואה מיטראן.

נשיא צרפת וראש ממשלת בריטניה הודיעו שלאחר שתמנהרה תושלם ב־1993, יופעל קשר רכבתי מהיר בין פאריס ללונדון.

ד"ר דברים בנוסח זה נמשכו עוד זמן מה. השופטים התעלבו שם ושוב לרענון זכרון של הנאשם שנראה חסר סבלנות חסר בטחון. «טענתו כי היית באותה תקופה במחנה חלם, צריכה למעשה לשמש האליבי, והנה נזיגה לך על יד השלטונות האמריקנים שלוש עמדות ההזמנות לומר את האליבי הזה בעדות שבועה — ולא אמרת". התעקש התובע.

דהראות לעד מסמך

הערו: ובכן, אני מבקש להראות לי את אותו מסמך האם זה הוא באמת שלוש עמדות. התובע הביע התנגדות בציינו כי הדברים הוקנו לו דישר מן המסמך זה צריך להסביר. אולם השופט אמר: «זה משפט קשה, האשמה חמורה והעי נכנס כאן למצוקה כדי שלא יהיה כל צל של טענה על קיפוח. מדוע למנוע זאת ממנו?

הסיבונו יודם שפטל הציג בפני דמיאניוק העתק של המסמך הזה וחשופט הסביר לו בבטלנות מה פירוש טענת הנאשם הזו ומה הענין. דמיאניוק חזר וטען: נכון, קראתי וכתוב שם בשלושה מקומות שהייתי בשני המחנות, אבל אם שם האחוד מהם באמת שכחתי, אני לא יכול להסביר בעת מדוע — אבל שכחתי.

התובע: ואולי תשובה הזו אחרת — שאתה מפנה לו ויש בחולם. הער מגיב: זה אתה אמרת.

בשלב זה של החקירה כאשר האשמה השוחרים באולם בית המשפט ורוכים ועוקבים בעירנות אחר מהלכה. בכל לפתע הוזרה לדיון הנאמנות זו וסיים לוין «גיל». מוקדם יותר מהמקובל.

המשך החקירה הנגדית — (עמ"ס)

שבדיה חוקרת מכירת 50 ספינות מהירות לאיראן

שטוקהולם. — מיכאל הסיקרה השבדי על איזר מלחמה החלים אתמול לחקור בחקירה בעניין מכירתן של 50 ספינות מהירות שבדיות. שטוסקר בין 1983 ו־1984 לאיראן " נודע היום ממקור רשמי בשטוקהולם.

ההחלטה נתקבלה בעקבות יריעות שפורסמו לאחרונה בעיתונות הבינלאומית. לפיהן עשויות ספינות אלה, שנעוצו למטרות אזרחיות, לשמש גם למטרות צבאיות.

ראש מינהל הפיקוח, גוראן אורדם, אמר: «אנו רוצים לברוק אם אכן אפשר לצייר ספינות אלה כנשק».

מיכאל בנוסח לראות בנוסח מן הסיקרה השבדי על איזר מלחמה בעניין מכירתן של 50 ספינות מהירות שבדיות. שטוסקר בין 1983 ו־1984 לאיראן " נודע היום ממקור רשמי בשטוקהולם.

ההחלטה נתקבלה בעקבות יריעות שפורסמו לאחרונה בעיתונות הבינלאומית. לפיהן עשויות ספינות אלה, שנועוצו למטרות אזרחיות, לשמש גם למטרות צבאיות.

ראש מינהל הפיקוח, גוראן אורדם, אמר: «אנו רוצים לברוק אם אכן אפשר לצייר ספינות אלה כנשק».

בנשק בצורה "יעילה."

הספינות שטוסקר לאיראן נינבו במסמכה שבדית קטנה. בנוסאמארס מארין אב.", בנמל ליידינו שבקרבת שטוקהולם. אורכן 33 מטר. וחן מצוידות בשני מנועי־ריחל של וולבו. כן הן מצוידות במכ"מ ובמכשיר אלחוט לתדרים גבוהים. ומסוגלות לפתח מהירות של 70 קשר.

המומנה האיראנית היתה הבדולה ביותר שנמסרה מעולם למספנה השבדית הקטנה. מנהל החברה מסר, כי שלטונות איראן מסרו בעת קבלת הספינות, כי הן ישמשו את שרותי המכס או יופעלו במסגרת משמר־החופים. (ע"ר)

„קצין אש"ף שנהרג ברומא היה מבריח וסוחר סמים"

מאת אחרון ניר,

כתב „על המשמר" באיטליה

ראש משרד אשף ברומא ניסר ראמור, אולץ להודות קוריירה רה לה־הייריה, שסעיד מנפש גנרורה. הערבי שבשבת האחרונה איבר עצמו לדעת בקפיצה מקומה המהיישות של דירת מאר במלון. הרה .לוחם אשף אשר בבירותה".

הכתב שאל עם נסגנים דברי אלמנתו של נגורה לפיהם בעלה סיבל מ־500 עד 1.000 דולר לשבוע מאשף, האמר ענה .«יתיתי מרוגה מאוד לו היתה לי משכורת כזאת. אנו הפלסתינים מתקיימים בדרכה פחות. לתיק הכרסתני על העלילי נגורה. הנמצא בעת על שולחן האחרונים מסמך נוסף מאת מרקליטות הדרגה בסמרוב. לפיו, הקולונל של אש"ף המתחף בכנופייה בינלאומית, שהפ"גה מרקים ודולרים מזויפים וסחרה בסמים. ערות על כך הגיעה לסניף האיטלקי של .אינטרפול" מהבנק המרכזי הגרמני.

הקוסמונאוטים חוזרים היום

מוסקווה. — שני הקוסמונאוטים הסוביטיים, אלכסנדר ויקטורנקו, אלכסנדר לאוריקין, הקוסמונאוטן הסדי, מחמד ארם, ישובו היום אל כדור הארץ בחלליה .טיוש ט.מ."ג" — נאמר בהודעה שפורסמה אתמול על ידי סוכנות הידיעות הסוביטית הרשמית, טאס.

(ע"ר)

המסורבת תדחה את שביחת הרעב

מאת יוסף בלילי,

כתב „על המשמר"

ממורבת העליונה גילינה לימשיין נענתה לבקשתו של שמואל בן צבי, מנהל מחלקת ההסברה של הסוכנות הציונית — לדחות לשבוע ימים את שביתת הרעב הבישה שלה, שנוצרה ב־6 באוגוסט. על כך הוסכם ביניהם אתמול בשיחה טלפונית מתל אביב למוסקבה.

גלינה הודיעה כי בחוס השבוע

היא תקיים את שביתת הרעב. אם נשיא האקדמיה למדעים של בריה"מ, מרצוק, לא יאשר את הוחלטת הוועדה המיוחדת מטעם האקדמיה, שביטלה את סעיף הסדירות של בעלה, פרופ' בוריס לימשיין, מסרב עליה זה שמונה שנים. בוריס לימשיין אמר באותה שיחה, כי דובר האקדמיה למדעים במוסקבה ויקטור טלחיה עצר במעל כל הליך חיובי לעליית משפחתו.

„קצין אש"ף שנהרג ברומא היה מבריח וסוחר סמים"

מאת אחרון ניר,

כתב „על המשמר" באיטליה

ראש משרד אשף ברומא ניסר ראמור, אולץ להודות קוריירה רה לה־הייריה, שסעיד מנפש גנרורה. הערבי שבשבת האחרונה איבר עצמו לדעת בקפיצה מקומה המהיישות של דירת מאר במלון. הרה .לוחם אשף אשר בבירותה".

הכתב שאל עם נסגנים דברי אלמנתו של נגורה לפיהם בעלה סיבל מ־500 עד 1.000 דולר לשבוע מאשף, האמר ענה .«יתיתי מרוגה מאוד לו היתה לי משכורת כזאת. אנו הפלסתינים מתקיימים בדרכה פחות. לתיק הכרסתני על העלילי נגורה. הנמצא בעת על שולחן האחרונים מסמך נוסף מאת מרקליטות הדרגה בסמרוב. לפיו, הקולונל של אש"ף המתחף בכנופייה בינלאומית, שהפ"גה מרקים ודולרים מזויפים וסחרה בסמים. ערות על כך הגיעה לסניף האיטלקי של .אינטרפול" מהבנק המרכזי הגרמני.

אנשים ואירועים

מתנת יום הולדת: ראשות ממשלת איטליה

רומא. — הנוגרי־דמוקרטי ג'וליאני גוריה, שזוכה היום בן 44, הצליח לחקים ממשלה חדשה באיטליה. גוריה הוא ראש הממשלה הצעיר ביותר באיטליה מאז מלחמת העולם השניה.

אמש נמנע גוריה עם הנשיא פרנצ'סקו קוסיגה הגיש לו רשימה של שרים. חברי אותן חמש המפלגות ששלטו באיטליה במשך שש השנים האחרונות עד למשבר הפרלמנטרי. ששם קץ לממשלת הקואליציה הנוכחית בחודש מארס.

הממשלה החדשה, המורכבת מנציגים של הנוצרים־דמוקרטים, הסוציאליסטים, הרפובליקנים, הסוציאל־דמוקרטים והליברלים — נהנית מתמיכה של 57 אחוז מכלל חברי בית הנבחרים. תהיה זו הממשלה ה־47 באיטליה מאז הוכרזה הרפובליקה בתום מלחמת העולם השניה.

כמה מבין חברי הממשלה מכורנים בדרכה מנוריה. ובינהם ג'וליו אנדריוטי (68) המשמיך לכהן כשר החוץ, ואמינטורה פנאנאני (79) הדמי לשעבר בטינו קראקסי אינו חבר בממשלה החדשה בראשות גוריה.

(ע"ר, ע"ג)

ג'וליאני גוריה יוצא מחצות רשימת שריו החדשה לנשיא קוסיגה (צילום: אי.פי.)

מתנת יום הולדת: ראשות ממשלת איטליה

רומא. — הנוגרי־דמוקרטי ג'וליאני גוריה, שזוכה היום בן 44, הצליח לחקים ממשלה חדשה באיטליה. גוריה הוא ראש הממשלה הצעיר ביותר באיטליה מאז מלחמת העולם השניה.

אמש נמנע גוריה עם הנשיא פרנצ'סקו קוסיגה הגיש לו רשימה של שרים. חברי אותן חמש המפלגות ששלטו באיטליה במשך שש השנים האחרונות עד למשבר הפרלמנטרי. ששם קץ לממשלת הקואליציה הנוכחית בחודש מארס.

הממשלה החדשה, המורכבת מנציגים של הנוצרים־דמוקרטים, הסוציאליסטים, הרפובליקנים, הסוציאל־דמוקרטים והליברלים — נהנית מתמיכה של 57 אחוז מכלל חברי בית הנבחרים. תהיה זו הממשלה ה־47 באיטליה מאז הוכרזה הרפובליקה בתום מלחמת העולם השניה.

כמה מבין חברי הממשלה מכורנים בדרכה מנוריה. ובינהם ג'וליו אנדריוטי (68) המשמיך לכהן כשר החוץ, ואמינטורה פנאנאני (79) הדמי לשעבר בטינו קראקסי אינו חבר בממשלה החדשה בראשות גוריה.

(ע"ר, ע"ג)

הטאטארים ממשיכים להפגין

מוסקווה. — כ־600 טאטאר־רים מחצי האי קרים התכנסו אתמול בסארים שבמיפקידה והחליטו להמנין היום בבוקר ליד משרדי מוסנות וחדיעות הבוי־ביינטיות טאס.

הטטאטארים האלה שהיום במוס־קווה מהוה חודש ימים. בנסיונות המסע שהם נתנלים להחזות בזיוחיהם. ובעיקר הזכות לשוב ולחיות בחצי האי קרים. שממנו גורשו ב־1944 בתקופת שלטונו של סטאלין.

אחת מהרוברות ש"הטאטארים. סאנרי סיאוטוב, מסרה כי המשטרה הודיעה שהם רשאים להפגין בכל מקום פרט לכיכר הארוכה. בתנאי שיוריעו על כך לשלטונות מראש.

(ע"ר)

לא הציל יהודים ויחזיר המדליה שקיבל מ„יד ושם"

קלן, עסקן מקומי ברמניה המערבית הורה, כי

על היום

30.7.87

דלת פתוחה לטרור

עסקת הנשק עם איראן בה מעורבות ארה"ב וישראל עודדה את המפלצת רבת־הראשים במקום למגר אותה ● דו"ח אינטר 86 על הטרור הבינלאומי

מאת אבי בניהו

„עסקת הנשק עם איראן, שלצערי גם מדינת־ישראל היתה מעורבת בה, היתה בבחינת מתן פרס על טרור. חד וחלק, בשהאיראנים זוכיהו לעולם שהטרור משתלם, מדוע לא ומשיכו בו בשיטתו? עובדה, שלאחר שחרורם של שלושה אמריקנים שנחטפו בעליידי חיזבאלה, נחטפו מיד שלושה נוספים. כך קבע הד"ר אריאל מרדי, ראש פרויקט הטרור ב־מרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה באוניברסיטת תל־אביב.

ד"ר מרדי הציג אתמול את הד"ח שהכין יחד עם חוקרי הטרור במרכז בנושא הטרור הבינלאומי בשנת 1986. מחד"ח, הנקרא „אינטר 86" עולה, כי הטרור הגיע הגבוהה ביותר בשנה הנסקרת התחולל רבות. השנה החלה בהלכתה ניכרת של טרור בינלאומי שכלל פיגועי ראווה בלתי מבחינים במרחבי התיכון ובעיקר באירופה.

גל טרור זה התבטא גם במעורבות ישירה של המדינות סוריה, לוב ואיראן שהכה כי הן מעורבות ישירות בתיכנון וביצוע פיגועים. תחליף זה „התפוצץ לאחר חשיפת ניסיון הפיגוע הסורי במטוס אל־על בהיתרו באפריל 86".

לאחר שנרשמה הסלמה במעורבות הישירה והבטוח של המדינות הללו בטרור, התנגשה אמונן איזי יחסית תגובה בינלאומית חריפה. התגובה האמריקנית כפי שבאה לידי ביטוי בפעולה הגמול הבבאית נגד לוב, נוקפה לזמן רב יחסית כי מעולה רעת הקהל הדמוקרטי ויכה בציבור הבריטי, אל ארגון־הברית הצפונה גם הקהיליה האירופית שעיתמה פעולה כמאבק בטרור בעיקר בהטלת סנקציות דיפלומטיות וכלכליות על סוריה, לוב ואיראן. התוצאה של הלחץ הבינלאומי, על־פי „אינטר 86" הביאה לירידה בטרור הפלשתיני ולהגברת הלחץ הסיקוח של סוריה ולוב על ארגוני החטוף שלהם. עוד ד"ר מרדי, כי התגובה הביאה להסמת פעילות הטרור מאיראן למדינות בעולם השלישי.

לדעתו, של ראש הפרויקט, ד"ר מרדי, נכרולה עיסקת הנשק עם איראן במידה לא מעטה את „העוקץ" של העמדה האמריקנית הקיפה במלחמה בטרור. להערכתו, הנוקם של העסקה היו קשים ביותר ופגעו בבטחון של הקהיליה האירופית לאחוף פעולה עם ארצות־הברית נגד ארגוני הטרור.

„לארצות־הברית היה קשה להביא נימוק משכנע בבקשה מגרמניה להסיר ליריה שני מרצחים, לאחר שהיא עצמה עושה עיסקה עם השטן, סבור מרדי. נזק ישיר נוסף של עיסקת איראן בא לידי ביטוי במאמץ לשחרור כני הערובה האמריקנים ובמיכה האיראנית לטרור. בעוד שהיא ולוב הוטשבו בעולם כארגון ברור מתמדת האמריקנית התקיפה, הרי שלגבי איראן ניתן לראות התגברות של התמיכה בטרור עד למעורבות ישירה של סוכנים איראנים בפעילות נגד יעדים באירופה.

„מכל ההתפכות של 1986 בנושא הטרור, נסתיימה שנה זו דווקא בטון של חולשה מבחינת המדינות נפגעות הטרור. העסקה עם איראן היתה טעות אסטרטגית חמורה מאוד, ואני מצטער שישראל היתה שותפה למעשה הזה. קשה להסביר זאת. משום שקשה להסביר שטויות: אני לא רואה כל סיבה למעורבות הישראלית מעבר להסברים הרשמיים שנמסרו", אומר ד"ר מרדי.

אנשי פרויקט הטרור במרכז למחקרים אסטרטגיים צופים המחזה בטרור הפלשתיני הקונלאומי בשנה הבאה, אם כי קשה להחזיק על כך. לדבריהם, ארגון פת"ח משעיך לתגבר את יכולתו הטרוריסטית באירופה ולפתח תשתית לפיגועים. נציגיו של „פת"ח 17" מצימים כיום כמה ביקרות אירופאיות בצמוד למפרדים המדיניים של אש"ף.

לדעתם, אם יחל במזרח־התיכון תהליך מדיני לקראת שלום בו לא ישותף אש"ף, תחול המלמה מיידית קשה בטרור הבינלאומי. כדי למקד באשף את תשומת ליבו של העולם באשר לברית־המועצות, סבורים החוקרים כי אין כל שינוי בעמדתו של הקרמלין כלפי הטרור הפלשתיני. ברית־המועצות מתיחסת לאשף כאל ארגון לשחרור לאומי ולא כאל ארגון טרור. מזה שנים מעניקה ברה"מ סיוע מסיבי פוליטי וידיפלומטי ולעתים גם צבאי לארגון הטרור הפלשתיני. עם זאת, יש יידיעות מבוססות כי בעידן גורבצ'וב אותתה ברה"מ לסוריה וללוב להודיע מרופיל בכל הקשור למעורבות ולצמיחה בטרור.

(בהכנת הסקירה „אינטר 86" השתתפו גם ענת קורן, תמר פרח וסוזיה קוצר).

● ● ●

הד"ח „אינטר 86" הסוקר את פעילות הטרור הבינלאומי סיכם ומצא, כי השנה נמצאו 60 מדינות שהיו מעורבות בפעילות הטרור. אולם שני שלישים מסך כל הפיגועים התרחשו בשש מדינות בלבד. בלבנון התרחשה פעילות טרור בינלאומית יותר מפעילות טרור בינלאומית בכל מדינה אחרת. 174 מאירועי טרור ב־1986 לוו בקרבנות (הרוגים, פצועים וחטופים). 398 אנשים קיפחו את חייהם, 1118 נפצעו 282 נחטפו, 325 אנשים נפגעים בחטיפות מטוסים ו־497 אישים מצאו עצמם מוחזקים כבני ערובה כאמצעי התגברות.

אורחים ממדינות ברית נאט"ו נפגעו ב־56 אחוז מכלל 174 פיגועים אלו, אורחים ממדינות הליגה הערבית נפגעו ב־11 אחוז מהמקרים ואורחי מדינות ברית ורשה ב־3 אחוז בלבד.

במהלך שנת 1986 היו פעילים בזירת הטרור הבינלאומי לא פחות מ־51 ארגוני חבלה. עם זאת, למעלה ממחצית הפיגועים בוצעו עליידי חריסר ארגונים בלבד. גם השנה כמו בשנים קודמות היו הארגונים המוזרחי־יסיכונים פעילים ביותר בתחום זה. לארגוני הטרור הפלשתינים יוחסו 81 פיגועים, לארגונים השיעים 65 אחוז מכלל הפיגועים ורירה של כ־100 אחוז מסנה קורמת).

בעשרה אחוז מכלל הפיגועים (47 פיגועים) נמצאו עדויות ברורות למעורבות ישירה של מדינות.

זו היתה שנת הטרור הבינלאומי, מה שברור דוא שהשריר שהפגיעה ארצות־הברית ואמריקה כו זכתה מצד חברותיה בקהילה האירופית לא גרמו להשפעה של ממש על מסטיסטיקת הטרור העולמי.

ד"ר אריאל מרדי, 60 מדינות מעורבות

הארגון שייתן את הטון

„חיזבאללה" הופך אט אט לדומיננטי

האירגון השיעי הקיצוני „חיזבאללה" הופך לגורם מוביל בתחום הטרור הבינלאומי. לאיש החוקר של הרשות, יוחנן צנגן, היו טענות כלפי הנבנים וכן לא היו מוכנים לתגובים למשימות שהרשות הטילה עליהם. הם עברו לפי הספר, כמו פקידים, משעה עד שעה. אחר המבצעים סיפר לי, כי הנבנים במקום אינם לוקחים תווים לבתיהם כדי להתכונן. לנבנים היו טענות כנגד הנהגה. „המשכורת נשחקה. לא מתייעצים איתנו. הסלוזיה מתנכרת לעבודתנו, אין כי גם היא מהווה חלק מרשות השירות. ההנהלה אינה מקצבים הכספים לפרסום, להסברה ויחסי ציבור".

המנכ"ל אורי פורת מיגה ועדה בראשות עורך־דין ביניש. נגן בתזמורת לשעבר, אשר הגישה המלצות מוסדות להצייא את התזמורת מן המסגרת המתוקצבת של רשות השידור. להקים עמותה, לגיים כספים, למנות מנהל מוסיקאלי ואמריקניסרסיבי. „על המנהל החדש, יוהדי אמריקני, אמר זובין מהטה, לא יכולה להיות בחירה בחיבה יחדו" — אומר יוחקל ביניש. לתחום הכספי לא היה מוכן להיכנס. אבל במקום אחר אמר שהרשות נחתמת שני מיליון שקל. קרן ירושלים כבר נתנה — 400.000 דולר. קרן התרבות אמריקה־ישראל התחייבה למנן את שכר המנהל המוסיקאלי, ביניש מבקש מעשיר־ הוחינון 350.000 שקלים.

ערנה מבטיחה

„הפילהרמונית מקבלת מעשרי הוחינון 60 אחוזים מתקציבה, הקאמרית — 80 והזמורת בארשבע עפ" טיעונת מיכל שורה־בכון. עכשיו צצה בעייה חדשה: הכבר הראשון של התזמורת, יגאל מוגה, עבר לפילהרמונית, לפחות לשנה. אם מקומו ימלא מוטי שמיט, שהוא בעל אותה דיגה בתזמורת. אבל חסרים כנרים ומנילים, וזהי בעיה עולמית.

ענת תשמ"ח נראית מבטיחה. יופיעו מצדתים כמו יורם ארונוביץ, גאדי ברתיני, מרגיו קומיסיונה, לוקאס פוס, רוגר נוריגאנוז, נעמה שריף, רודו שלון ואחרים. יופיעו הסוכנתרנים בורים ברטון, מישה דיכטר, ארון ריזל, אסף זהרי, נשמה טרסון, אריתיה דום ואנדרה פרשל־שוט. יופיעו הכנרים דוד דיחמן ויגאל מוגה, וסולני התזמורת גיורא מאס (אבוב), אמנון זמיר (קלרינת) ריצרד פלאי (באסון), אייל וילנר (קרן), נחום דיוויד מלילו.

התזמורת תגיש עשרה קונצרטים למנויים וקונצרט „בונוס" אחד. תחודש סדרת קלאסיקן, שפרצה לעבר קהל חדש, תוגש סדרת מוסיקה מקהלתית־תזמורתית. סדרה לבוגר ולמשפחה עם נוגם שריף, פגישות עם מלחינים — מנצחים, וקונצרטים פתוחים לקהל, ללא תשלום, בהם יוגנגו יצירות חדות מוכרות ומקוריות.

האוזנה נעימה.

עלי הפדרן

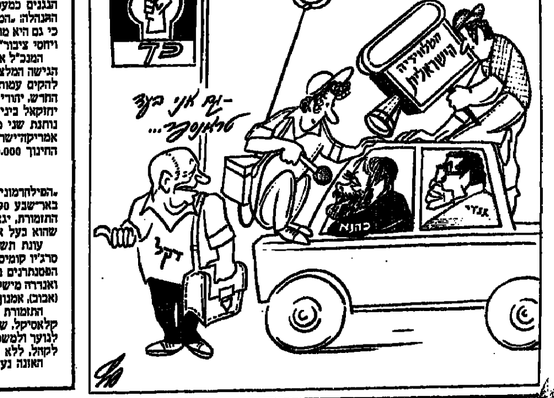

תזמורת בטיפול נמרץ

בתשמ"ז, בגיל 50, נראה היה שאלה צליליה האחרונים, אולם תשמ"ח נראית פחות קודרת

מאת יצחק שור

לתזמורת ירושלים רשות השידור, בת החמישים, לא חסר תיבה בשנה האחרונה כדי למות בוקר לא עבות אחד מדום לבו: היא הוקדה ללא מנהל אמנותי וללא מנהל מוסיקאלי. בבמה קונצרטים נגן מספר מאזיגה בין 60 ל־80.

ביום ו', 30.7.87, בישר עו"ד ירון יוזקאל ביניש לעיתונאים, כי הוא עומד בראש עמותה חדשה, אשר תנהל את התזמורת. בעמותה החדשה חברים נציגי רשות השידור, משרד החינוך, עיריית ירושלים וקרן ירושלים. גופים אלה יהיו אחראים גם למימון. הרשות לא תקטין את תקציב התזמורת. הכספים שיתוספו יקוצשר בעיקר לפעולות, ולא למשכורות לנגנים. אייב כהן, אשר כיהן בתשמ"ז כיו"ר ומכתאם לסיגנה, יכהן החל בתשמ"ח כמנהל אדמיניסטרטיבי. שר החינוך הבטיח לעזור. התזמורת תצא באוגוסט לסטיבל ברלין, נקבע מנהל אמנותי, לדרגן מוסכר, שייכנס בהדרגה לתפקידיו. החלו מגעים עם מנצחים וסולנים לקראת 1990.

את המשכר המתמשך יצרה רשות השידור: במשך שלוש שנים היא הקטינה את התקציב עד כי לא נותר כמעט כסף להזמנת מנחים וסולנים. בגלל הקדב, לא הוענקה אפילו הסמכות לקנות ארבעה מתופים לכינור. שלא לדבר על פרחים לסוכן, התקשרויות ורקטנה. „לאנשי הבינוריקראטיה הרגה ערנה. הם מצאו כי הגיע הזמן לנקום באנשי הרוח" — אומר חבר ועדת המוסיקה של רשות השידור, פרופ' ישראל ארלה, בשיבחה של ועדת החינוך של הכנסת (17.12.86).

לא לוקחים תווים חבויתה

מנהלת חטיבת המוסיקה פ.יקול ישראל, מיכל זמורה־בכון, שוהא הנמולה את התזמורת מן הבחינה המקצועית, ניצבה על סף התפטרות. לאיש החוקר של הרשות, יוחנן צנגן, היו טענות כלפי הנבנים וכן לא היו מוכנים לתתגיים למשימות שהרשות הטילה עליהם. הם עברו לפי הספר, כמו פקידים, משעה עד שעה. אחר המבצעים סיפר לי, כי הנבנים במקום אינם לוקחים תווים לבתיהם כדי להתכונן. לנבנים היו טענות כנגד הנהגה. „המשכורת נשחקה. לא מתייעצים איתנו. הסלוזיה מתנכרת לעבודתנו, אין כי גם היא מהווה חלק מרשות השידור. ההנהלה אינה מקצבים הכספים לפרסום, להסברה ויחסי ציבור".

המנכ"ל אורי פורת מיגה ועדה בראשות עורך־דין ביניש. נגן בתזמורת לשעבר, אשר הגישה המלצות מוסדות להצייא את התזמורת מן המסגרת המתוקצבת של רשות השידור. להקים עמותה, לגיים כספים, למנות מנהל מוסיקאלי ואמריקניסרסיבי. „על המנהל החדש, יוהדי אמריקני, אמר זובין מהטה, לא יכולה להיות בחירה בחיבה יחדו" — אומר יוחקל ביניש. לתחום הכספי לא היה מוכן להיכנס. אבל במקום אחר אמר שהרשות נחתמת שני מיליון שקל. קרן ירושלים כבר נתנה — 400.000 דולר. קרן התרבות אמריקה־ישראל התחייבה למנן את שכר המנהל המוסיקאלי, ביניש מבקש מעשיר־ הוחינון 350.000 שקלים.

ערנה מבטיחה

„הפילהרמונית מקבלת מעשרי הוחינון 60 אחוזים מתקציבה, הקאמרית — 80 והזמורת בארשבע עפ" טיעונת מיכל שורה־בכון. עכשיו צצה בעייה חדשה: הכבר הראשון של התזמורת, יגאל מוגה, עבר לפילהרמונית, לפחות לשנה. אם מקומו ימלא מוטי שמיט, שהוא בעל אותה דיגה בתזמורת. אבל חסרים כנרים ומנילים, וזהי בעיה עולמית.

ענת תשמ"ח נראית מבטיחה. יופיעו מצדתים כמו יורם ארונוביץ, גאדי ברתיני, מרגיו קומיסיונה, לוקאס פוס, רוגר נוריגאנוז, נעמה שריף, רודו שלון ואחרים. יופיעו הסוכנתרנים בורים ברטון, מישה דיכטר, ארון ריזל, אסף זהרי, נשמה טרסון, אריתיה דום ואנדרה פרשל־שוט. יופיעו הכנרים דוד דיחמן ויגאל מוגה, וסולני התזמורת גיורא מאס (אבוב), אמנון זמיר (קלרינת) ריצרד פלאי (באסון), אייל וילנר (קרן), נחום דיוויד מלילו.

התזמורת תגיש עשרה קונצרטים למנויים וקונצרט „בונוס" אחד. תחודש סדרת קלאסיקן, שפרצה לעבר קהל חדש, תוגש סדרת מוסיקה מקהלתית־תזמורתית. סדרה לבוגר ולמשפחה עם נוגם שריף, פגישות עם מלחינים — מנצחים, וקונצרטים פתוחים לקהל, ללא תשלום, בהם יוגנגו יצירות חדות מוכרות ומקוריות.

האוזנה נעימה.

יום הסקס

יום הסק"ס — סידורים, קניות, ספונז'ה — כך מכונה בפי הבדחנים יום העבודה המתפנה מהלוח השבועי ■ כיצד ישפיע שבוע העבודה המקוצר ואיך ינוצל היום הפנוי?

מאת בצלאל עמיקם

יום הסק"ס: סידורים, קניות, ספונז'ה — כך מכונה בלשון חבריחנים יום העבודה שמתפנה מהלוח השבועי. מסתבר כי בין יום זה, הנתפס עד מהרה כמבטלות, ובין איבות יחיים ותרבות הפנאי, אין ולא כלום. אצלנו טרם הוברר אם יום הפנוי יהיה יום ששי הקצר או אולי יום ראשון, כמקובל בין אומות העולם. מול עדיפות יום א' ביום לבילויים עשויים עובדים רתיים להסיק תוצלת מיום ששי פנוי מעבודה.

החוקרים מטילים ספק אם יום זה יגביר את פעילויות הפנאי והשתתפות־ויחוק אם היי המשפחה. בישראל לא נערכו בשנים האחרונות מחקרים בסיסיים בסוגיה זו. מחקרים וסקרים שהתפרסמו במשך השנים לוקים במימצאים עמומים, בהתיישנות ובהיקר מסגרת מושגית ומחקרית משותפת.

השימוש העיקרי הוא במאזני תעלת המורכבים במשק.

מכון ירושלים לחקר ישראל הזדרז והוציא בימים אלה לקט של מחקרים העוסקים בשבוע העבודה מקוצר. הלקח — מקצתו נאדר ומקצתו מוזאה לה.

בחו"ל: בעי מערך זמן במיש

הנסיון בחו"ל מלמד שהשפעתו של שבוע עבודה מקוצר על התפוקה היא מיזעירית.

ירידה ניכרת חלה בהיפרדיות. וזאת עקב הנמשות לוח העבודה.

באו"ן: הסכון בהיסעים ובחיר אבל

במחקר שערך המכון לסריון העבודה והיעוד נמצא כי 15.4 אחוז מהמשפלים הוחקרו לא יקצצו את שעות העבודה. כלומר, השאירו שבוע עבודה בן 47 שעות. ב־64.3 אחוז מהמשפלים עבדו 46־45 שעות בשבוע וב־10.3 אחוז פחות מ־45 שעות. 8.4 אחוז מהמשפלים קיצרו את שבוע העבודה ל־40 שעות.

האם חלה התייעלות במשפלים המסומסמים, ועשות רבה, אלוף המיקוח אמיר דרורי.

חוקרה הפנינו, הנתייעו, הרשה, אך כל מפיתיחים עלו בתוהו. הדרוזים לא השתי

חלוקה

מאת נימר נימר

רבים שולמים מן חשרוזות את „מרה המלא" להרגעת הרוחות. אשר מצליחות לרוות מלח על מצעיהם של בני דתות הדרוזית בארץ — „ברית הדמים". אימת שדרוזי מעז לחבוע מן הבאים לשפוך את צרת ליבו, מנפנפים באוזנו מרשם „מקומם". כדי לעסוק בתשתיתה של ברית זו לגלות מה יפורוזותיה הרעועים, אין צורך לנבור ולחזור לשנות האחרונים. בין חמש חמש תשנים האחרונות.

כמעט כל 29 החטופים בני הערבה המערבית מוחזקים כיום בידיי „חיזבאללה" במקומות מסתור ובינתם שני חיילים של צה"ל: הארגון השיעי הקיצוני גורם לקיפאון בכל ניסיון לפעול ומזן, מאיים להרוג את החטופים אולם לא מבצע את האיום.

בחודשים האחרונים מופנים מאמצים של „חיזבאללה" לבנות תשתית טרוריסטית באירופה. בחודש אפריל השנה נתפשה מספר חברי הארגון באחת מבריחות וכעת נחשפת רשת מחבלים שהקשר שלה לאיראן ודאי לחלוטין.

משכות ברגון, חוקרת צעירה בפרויקט הטרור של המרכז למחקרים אסטרטגיים בטורחה, כי ארגון „חיזבאללה" שתף פעולה עם אבו־ניראל בביצוע פעולה הרצח בבית־הכנסת באמסטרדם, בפרוץ צטוריה פעילות של „חיזבאללה" נגד יעדים צרפתיים ואמריקנים בעולם.

„חיזבאללה", אם כן, חולל ומנהל מה והוסך לארגון טרור דומיננטי מבחינת התיכון המערבי.

אבי בניהו

הארי והכבש

„ברית הדמים" עם הדרוזים מזכירה את חלוקת השלל בין הארי, הכבש, הפרה והגדי בשירו של יל"ג — לחזק הכל, לחלשים אף לא מאומה

נשמו לרוחזה רק כאשר צה"ל נסוג מאזורם. הם בעצמם ידעו ויודעים לשמור על ארמתם. כדי שיחזיק מעמד אומר: „חסיר נשען על שלוש", תתנו ערבי אומר: „חסיר נשען על שלוש". הראשונה — הגולה השניה — הלבנון: היה צורך ביגל שלישית — בית־ג'אן — כדי לסגור את המעגל עם הדרוזים ולהדיר שינה מעיניהם של המתנים שבמתונים.

כיון שלא נותר מה לתקטיע מארמות בית־ג'אן וחלקלק לישובי הסכיבה, כפי שעשתה המשלה בשנות תחמישים — בהסקיעה את אדמות הדרוזים ליד איילת־השחר בחולה הלאנגות, כדי לכבר את כפרי הדרוזים ב־ בעיבלה חדישה ומודרנית בצורת רשות שיא הגעגעות של הרשות מתגלה בשרטוט מפת אויור צפון. כאשר מוציאים את קבר רשב"י, הנמצא ממש בלב השמורה, לרגלי תור מצפון־מזרח. ולעומת זאת מכניסים לתוכה את קבר נבי סבלאן של הדרוזים, אף כי הוא מרוחק מרה־מירון ומהוות חד מפני עצמו.

„הברית" שכאה מרבים לדבר מה מזכירה לי את חברית שכרתו הפרה, הכבש והגדי עם הארי, כמתואר בשיתון של השמרנר העברי יזרה ליב גורדון (1852): ברית כרתו אריבעתם — כל שלל שמצאו, יחלקו ארבע יריים. וכשנפל בידם אייל — הארי חילקו כה: הלוק הראשון חלקו בשלל/יען כי מלך לבני שחץ אני/אף השני נחלתי עלי שמרה/ כי אחר ממני סורדם הנני/גם מנה השלישית לי במלקוח/על כי יתר עון לי גם יתר בוח/ הרבעית אל יעון איש לנעת/מן אראמנו הנלעוה/.

וזקן דבר אחר אינו מתאים כמשל זה. המציאה אינגה שלל טרף כי אם נחלת אבותיהם של תושבי בית־ג'אן.

בשיחות עם אחדים מחבורי קיבוץ מאסא הצגנו להם תמריצי מערת מער היא שמורת טבע — המסביב לה מגיעים רחוקים של הקיבוץ. והנה יש בחיר אחר אתם קבים ומוצאים, שרשות שמורות הטבע הכניסה את מטעיהם לתחום השמורה ואוסרת עליהם הכנסת ציוד מיכני לעיבוד המטעים. מה תעשה אז — שאלתי. תתשובה לא אחרה לבוא: אנו נתנגר בתוקפו!

„ברית הדמים" כוחה יפה כאשר מדובר בכיבוש שטחים בדיכוי הפגנות: בשמירה על בתותנו של המחוקק כתנא: בחסקיעה ארמותיהם של הדרוזים. איריעוש כפריהם המיכסנים לאכסניות לילה ומנרתי מוף. השבוע עבור אתם אלפי שוטרים ומילים הדרוזים אשר יכולים למלא כל משימה ולעמוד בכל לחץ.

הברית הזאת מוטרת, כשמרובר באחיזה בקרקע הפרטית של צד אחר מבעלי הבריח.

בבר. פעם

הפעימה האחרונה

למי זה עלול לקרות, מה הסיכויים להינצל, כיצד צריך לטפל בנפגע, מה הם אותות האזהרה ■ מדריך מקוצר

מאת יוסף שמי

בימים אלה מתו מרום לב עיתונאי ידיעון וקבין צבא. השניים היו בשנות השלושים והארבעים, ועד כמה שידיעו ויזו אלה אנשים אשר לא סבלו ממחלות לב ובלי הדום.

האם סכה תסמנת דום לב בצעירים רווקא? לפי נתונים אמריקניים יש מדי יום ביומו 1.200 מקרי דום לב בכל רחבי ארה"ב. ולגבי ישראל אין נתונים סטציסטיים. יש רק סקיף „סיבות מות אחרות" מסתלות לב בו בלולים גם מקרי מות מדום לב. לא תמיד דום לב מסתיים במותו: מתגברים על כך אלה שתזמנות מוקם והדבר קרה להם בקרבה בית־חולים או בין כתלי. אז כשהאמבולנס עם ציוד ובות מתאימים הגיע למקום תוך זמן קצר ביותר וכן אם עד בהגו שם האמבולנס נמצא במקום אדם הידע לבצע עיסוי לב במשלב עם הנשמה פה לפה. אלה שעברו קורסים מתאימים יודעים כיצד ובאיזה מקום יש לבצע את הלחיצות על בית החזה. וכן שאחרי כל ארבע לחיצות יש לבצע הנשמה מפה לפה. הפעולה הזו מאריכה את חיי מלך לבני לוקה כדום לב עד להגעתו של האמבולנס עם הבות והציוד הדרושים. לוקה כדום לב יש בסרהכל שהות של ארבע דקות עד להתחלת פעולת הריאה עליידי עיסוי. הנשמה וכן בעזרת מתקן מיוחד או מכת חשמל.

דום לב שירושו הפסקת פעימות הלב, הפסקת המחזוריות המדיים בשל הפרעות הקצב. מיפורטי הזוהרים גורמים לכך שיש הפרעה קיצונית ואף הפסקה מוריגה הדם אל המוח. שעקב שיבוש מרירה שמנות אי־אפשר לקבוע זאת בוודאות. אך התנתים מצביעים על הגברת יעילות הריצור. חוקרי המכון מצאו כי ב־56 אחוז מהמפעלים לא חל שינוי בתפוקה המכלית. לאחר המעבר לחמישה ימי עבודה. בכ־30 אחוזים מהמפעלים עלתה מעט התפוקה ובכ־14 אחוזים ירדה. כבר עתה ברור כי למעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע יש השפעה חיובית על עלויות התפעול והעליות העקיפות (כגון הסעת עובדים והפעלת חדר אוכל).

ביצר מבלים את שעות הפנאי

המרגש מייצג נמצא כי העובדים נוטים להקדיש חלק גדול יותר מזמנם לטיפול בילדים, עבודות בית, קניות וסידורים.

הגברים, לעומת הנשים, עסקו יותר בפעילויות נוסף בדירה. רק מעט מהעובדים נצלו יום זה לעבודה נוספת או להשתלמויות מקצועיות. רוב הנשאלים לא שינו את הרגלי הבילוי שלהם לאחר המעבר לחמישה ימי עבודה.

נשים דיווחו כי הן נהנו יותר מן האפשרות לנוח ולישון. השפעת המעבר לשבוע עבודה מקוצר על הינדרדיות מתעבודה היתה נדרד־כלל חיובית.

הרעיון לנוהג שבוע עבודה בן חמישה ימים בישראל לא נולד בימי קיץ אלה. בשנים 1965־1967 שרר בארץ מיתון ובאותה עת רבו המצדיקים לחתליש את בעיית האבטלה בתקופה זו עליידי קיצור שבוע העבודה. הבעיה היא, שבישראל התעוררו קשיים בקשר להפעלת השירותים הציבוריים ביום החופשי של העובדים. אחת המטרות של המעבר לחמישה ימי עבודה היא מתן אפשרות לעובדים לטפל בסידורים אישיים ביום הפנוי מעבודה. אם השירותים יהיו סגורים ביום הפנוי — ישמיכו עובדים להיעדר מתעבודה. האם פתיחתם משמעותה הגדלת כוחהאדם בשירותים? האם העובדים ביום שישי יקבלו שכר רגיל אל שכר מיוחדה בעיות קשות אלה יש לפתור עוד לפני הפעלת המהבדר החדש — קובעים החוקרים.

טאיון. ראשונה

כשיה. ואחרונה

מכאן ומסקנה שכל אחר העוסק בפעילות ספורטיבית, מן הרין שיעבור בדיקה רפואית אי.ק.ג. במיוחד חשוב הדבר לגני אלה שיש להם „סיפור משפחתי". המכרים מסויימים מסויימים בא.ק.ג. בשלילה עם „סיפור משפחתי" (i.e. שהיו מקרי מות פתאומי מחלת לב) עשויים לתת אות אזהרה.

דום לב ומות פתאומי קורים לעתים אימוניים. כן עלול אדם לסבול מדום לב לרגע חלק מהתרגשות פתאומית, כמו פחד או הפתעה. כשוארם עוסק בשחיה. סיכוי לצאת מזה בשלום קטנים לעומת אחרים. משום שהשלה מאבד את הכרה והוא מתחיל לטבוע. עד שהמצבים אותו יעשו את הדרוש כדי להציל עוברות הקשה היקרות. אחרי אבריעחמש דקות מופיעים שינויים ברקמת המוח.

בארצות שבהן מספר רב של אנשים היודעים כיצד לפעול להחייאת אדם שלקה בדום לב טובים סיכויי הנפגע לנצל. כן טוב יותר המצב היום לעומת מה שהיה לפני 30־20 שנה, בשל ריבוי מחלקות לטיפול נמרץ, הופעת אמבולנסים המצויידים בציוד מתאים ונותת המומחה בהחייאה. כל זה — כאילו בתי־חולים בא אל החולה.

* CECIL TEXTBOOK OF MEDICINE James B. WYNGIAARTEN LLOYD H. SMITH JV., M.D.

מאת יוסף שמי

לא יותר מכוסית ליום

השפעות האלכוהול על הבריאות הן נושא למחקר זה עשרות שנים. לכן מתמיהה העובדה, שרק לאחרונה הוכרה הקשר שבין צריכת אלכוהול לבין יתר לחץ דם. בנושא זה דן חוקר אוסטרלי, במאמר שהתפרסם בכתב־עת רפואי בבריטניה.

המאמר הראשון שרמז על אפשרות של קשר בין שתייה אלכוהול לבין יתר לחץ דם התפרסם כבר ב־1915. אולם רק ב־1977 הופנתה תשומת הלב המדעית לבחינת מקומו של האלכוהול בין גורמי יתר לחץ דם. המאמר הראשון בנושא זה היה של נדעו בשם קלצקין מסדפרנציסקו, שהתפרסם בניר אינגלנד ג'ורנל אף מדיסין ב־1977, ובו תוצאות סקר אפידמיולוגי שהקיף 84 אלף איש. מאמרו של קלצקין, ואחריו שפורסמו באותה שנה, הוכיחו כי אלכוהול הינו גורם עצמאי ותשוב בהתפתחות יתר לחץ דם. לאחרונה הוכח כי לכמות האלכוהול שאדם שותה יש קשר ישיר לרמת לחץ הדם הסיסטולי. והריאסטולי שלו. המקום של לחץ הדם הוא הפרי, כלומר, לב הפסקת השתייה נעלם הגוף שנדרש לחלוף דרום יתר ויורד. בטבון, אם האלכוהול הוא הגורם היחיד. עדיין אין הסכמה בשאלה, אם האלכוהול משפיע לרעה רק על אנשים בעלי נטייה ליתר לחץ דם, או שהתשפעה היא כללית יותר.

גם לגבי המנגנון של השפעת האלכוהול על לחץ דם אין אחדות דעים. למרות שאין תמימות דעים בנושא, ברור כיום כי בארצות שבהם גבוהה צריכת האלכוהול לנפש יש ריבוי של מקרי יתר לחץ דם בקרב האוכלוסיה. יש המשערים כי אצל 30% אחוזים מהלוקים ביתר לחץ דם, הוא תולדה של שתייה אלכוהול. מכאן גם ברורה הסיבה לשכיחות האירועים הקאדיווסקולרים בארצות עם שיעורים גבוהים של צריכת אלכוהול.

במאמר שפורסם עתה בבריטש מדיקל ג'ורנל מגיעים, כי יש חשיבות רבה לביחור הרגלי השתייה של כל מאציינו הלוקה ביתר לחץ דם. יש להדריך את החולה להפחית שתייה עד למנה של 10 גרם ליום בלבד.

שתיינים. חזרו מיתר לחץ דם

האם הם עושים את זה אחרת?

האומנם שינו הטוסקסואלים את התנהגות המינית בהשפעת ההסברה על הסכנות הטמונות בהתפשטות מחלת האיידס? — לשאלה זו נדרשו כמה חוקרים. שפירסמו את תוצאות הסקר שלהם בבריטש מדיקל ג'ורנל. החוקרים מצאו כי ניתן יהיה לבדוק את השינוי בהתנהגות, על־ידי מעקב אחר שיעור התחלואה בהתלות־מין כגון זיבה בקרב הטוסקסואלים.

ריבוי מאורגנים הוא הגורם החשוב ביותר להידבקות בהיריון. גורם זה משפיע גם על ריבוי הידבקות במחלות־זיבון רגילות. שינויים בשנה זו יהנו תשובה לשאלה המסקרנת, האם חל שינוי בהתנהגות המינית של הטוסקסואלים. שכיחות הזונגרים לאיידס בקרב הטוסקסואלים היתה 3.7 אחוזים במארס 1982 ועלתה ל־21 אחוזים ב־1984. בדצמבר 1986 נרשמה עליה נוספת. עד ל־25 אחוזים. בשנים אלו נצפתה ירידה בהידבקות כזיבה בקרב הטוסקסואלים. החוקרים עקבו אחר התנהגות מינית של הטוסקסואלים אם השינוי ההתנהגותי, על־ידי מעקב אחר שיעור התחלואה בתחלות־מין כגון זיבה בקרב הטוסקסואלים.

ריבוי מאורגנים הוא הגורם החשוב ביותר להידבקות בהיריון. גורם זה משפיע גם על ריבוי הידבקות במחלות־זיבון רגילות. שינויים בשנה זו יהנו תשובה לשאלה המסקרנת, האם חל שינוי בהתנהגות המינית של הטוסקסואלים. שכיחות הזונגרים לאיידס בקרב הטוסקסואלים הגיעה ל־5.7 אחוזים בסוף 1982 ועלתה ל־21 אחוזים ב־1984. בדצמבר 1986 נרשמה עליה נוספת. עד ל־25 אחוזים. בשנים אלו נצפתה ירידה בהידבקות כזיבה בקרב הטוסקסואלים. החוקרים עקבו אחר התנהגות מינית של הטוסקסואלים על־פי תשובותיהם לשאלונים, ומצאו ירידה של כשליש במספר המאורגנים המקריים. בבריטש מדיקל ג'ורנל ירידה בספר המאורגנים המקריים ובשיעור הידבקות כזיבה מסביר מדוע לא חל גידול מואץ יותר של הפעת נוגעי איידס בבריטניה. שכוצעו בקרב שיכבת סיכון זו. המסקנה הזו מוצאת לה סימוכין בסקר הראשוני מסוגו שנערך בלונדון. בתוצאות מקרי בשאלון שהופצו אל חולי אלכוהוליזם. מסתבר שהמשיבים אחוז מהשתתפו הסקר מסרו כי הבריחם שינו את התנהגותם המינית. בעיקר בכל הנוגע לזיהום מינים עם מאורגנים מזדמנים. מהסקר אפשר ללמוד שעיקרי השינוי היו דומים בין המינים וכן בין הרווקים הנשואים כאחד. בכל שדרגת השכלה של הנסקר היתה גבוהה יותר, כן עלה בתקבת אחוז האוולים בצדדים הדאמסיים בגבר קבוצות סיכון. בקרב „עמר" מקובל יותר טיעון, שיש לאיין את המשמיכים לקבוצות סיכון לתיבוקן. אין בדיקות תקופתיות. וזו גם הצעות קיצוניות יותר, כגון בדיקה איידס לכל תייר הנכנס ארצה וגם לישראלים החוזרים מחו"ל.

מוטב צוות מעורב

המחלקה לאבריקריגולוגיה באוניברסיטת תל־אביב ניסתה לברוק, איזו שיטה טובה יותר לטיפול בסוכרת נעורים — צוות רב מקצועי הכולל רופאים, אחיות, דיאטניות, עובדים סוציאליים וסיסיכולוגים וקבוצת הניסוי, או צוות של רופא ואחות בלבד (קבוצת בקרה). במסגרת הסקירה, — מסר פרופ' צבי לוקן — נבדקו 93 חולים שטופלו בכמבן הסוציולוגיה לבין 36 חולים ומתבגרים שלייד בילינסון וכן 36 חולים משמונה מרפאות המתבטאת בתאריך הרבה. הצאו בחשבון חולים בני 40־18 אשר לקו בסוכרת לפני הגיעם לגיל עשרים. ואשר משך מחלתם בעת הגיעם לגיל עשרים. ואשר משך מחלתם בעת ביצוע המחקר היה לפחות עשר שנים.

בסיום הסקירה מצאו כי אין הבדלים בכמבנה הסוציולוגי־כלכלי של קבוצת סקירה ובקרה. לא נמצאו הבדלים בסרוקן הפתי בין עוברים סוציאליים ופסיכולוגים וקבוצת הניסוי, אין צוות של רופא ואחות בלבד (קבוצת בקרה). בסמגרת הסקירה, — מסר פרופ' צבי לוקן — נבדקו 93 חולים שטופלו בכמבן הסוציולוגי־כלכלי לבין 36 חולים ומתבגרים שלייד בילינסון וכן 36 חולים משמונה מרפאות המתבטאת בתאריך הרבה. הצאו בחשבון חולים בני 40־18 אשר לקו בסוכרת לפני הגיעם לגיל עשרים. ואשר משך מחלתם בעת הגיעם לגיל עשרים. ואשר משך מחלתם בעת

מתי הוא מת

14 שנה נמשך בשוחיה הוויכוח, מתי ארם נחשב מת. לא מכבר קיבל הפרלמנט השוודי חוק, הנותן רשמיות לקביעה כי ארם נחשב למת כאשר מוחו חדל לפעול לחדר מרכזה בחוזים הגדרים בשוודיה בקשרים. ביום הבחינו 216 ציר הפרלמנט. נגדו 96. סך שנם מסר השאלות אברים אנרים יגולו. הוויכוח סביב החוק הזה טרר ולא הסתיים. מתנגדיו טוענים שזה רק עניין של זמן עד שהמדע יגלה דרכים חדשות לחיל בם אלה שנרשמים האיר. שלחם מראה סיום הפעילות החשמלית של המוח.

שבץ מדכא

הטוקרים מצאו גורם אחרי כגיל מבוגר — הוא הגורם לנכות ב־24 אחוזים מהנכים הקשישים. לעיתים קרובות הוא מלווה בתופעות ויכאון של החולה. פחות דיווחו התנכות נפשיות אם הקיראה בגיל בין משפחתו. הוצאת מכית־הספר לרפואה במנהל־ספר בריקו שאלה זו ואת הנתונים בבריטש מדיקל ג'ורנל.

„קרובי משפחה" מביכים ומזעזעים

שום קירבה ביולוגית, לא רוחנית, גם לא אידיאית פוליטית — למרדכי ענונו

מאת לולה פורת

שמחתי על דברי התגובה של ישראל אמיר ב־על המשמר" 23.7.87, התגובה על „שיר ההלל" של אילן שיינבלד „אחי וענונו".

בנוסף לאח וענונו, מתעשרים מדי פעם קוראי „על המשמר" בקרובים משפחה נוספים מימין ומשמאל. שבינם וביין הקיבוץ הארצי המפ"ם אין שום קרבה ביולוגית ומוראי לא רוחנית — אידיאית פוליטית.

לא פעם שואל קורא „על המשמר" איזה עיתון הוא מכניס לביתו?

האם הוא נאמת מוצא הדיוויזיות וכיטוי לבעיות פוליטיות־חברתיות המחירות את מנחתו?

האם העיתון לפי רוחו?

האם הוא מבטא אותם ערכים שהוא דוגל בהם?

אשר לנעמ ולדבר בשם העיתון של פתיחות ודמוקרטיה. אשר גם להוסיף שנגשרה תקופת הסטאליניזם. הזדנבים והצוורות לפעיתן. ובשל כך — כל מחב. יכותו להביע את דעתו בכל עניני העולם והארץ. אז רבותי — למה לנו עיתון משלנו זה לא סוד שהעיתון ממומן על ידינו — הקוראים המחמשים בו ביטוי לערכים והשקפת עולם שאנחנו מאמינים בהם.

כתבות מהסוג הזה, המופיעות לעתים ב־על המשמר" מרגיזות במקרה הטוב. אבל לרוב הן מתסכלות ומביכות. לא פעם שואל הקורא את עצמו האם זה העיתון שלו.

על ישראל ומיך והצוות המוכל של העיתון „להדיעון" לפני הוספת רשימות מסוג זה, ולא אחדי שכבר הודפסו.

אך טבעי הוא, שהקורא ימצא את כל אלה בעיתון שלו.

אפשר לנעמ ולדבר בשם העיתון של פתיחות ודמוקרטיה. אפשר גם להוסיף שנגשרה תקופת הסטאליניזם. הזדנבים והצוורות לפעיתן. ובשל כך — כל מחב. יכותו להביע את דעתו בכל עניני העולם והארץ. אז רבותי — למה לנו עיתון משלנו זה לא סוד שהעיתון ממומן על ידינו — הקוראים המחמשים בו ביטוי לערכים והשקפת עולם שאנחנו מאמינים בהם.

כתבות מהסוג הזה, המופיעות לעתים ב־על המשמר" מרגיזות במקרה הטוב. אבל לרוב הן מתסכלות ומביכות. לא פעם שואל הקורא את עצמו האם זה העיתון שלו

על ישראל ומיך והצוות המוכל של העיתון „להדיעון" לפני הוספת רשימות מסוג זה, ולא אחדי שכבר הודפסו.

בעיות השעה והמימד ההיסטורי

העיסוק במצבה של התנועה הקיבוצית שייך, כמובן, ליובל הקיבוץ הארצי — אבל הפרופורציות...

מאת משה ציזיק

קראתי את מפתח „על המשמר" ליובל הקיבוץ הארצי ומתמיה ראיתי עד מושו (פרש למודיעין) ומתמיה ראמוגם הם בלתן חיובל ל־60 שנות הקיבוץ הארצי.

כל מה שכתוב שם, כולל הראיון עם מזכיר הקיבוץ הארצי וכל אחם אודחים שהבכשנו לחבוע את דעתם על הקיבוץ בסמגרת ה־500 מלה המחולם מעניין, אבל זה זה מתאים באותה מידה, ואפילו ביתר־שאת, לגליון על מצבו של הקיבוץ והתנועה הקיבוצית. פרט לראיון שעורך עם מאיר יערי באמצע שנות השבעים, נראה זיובל של חזון בשיבת הנוער המהולל, אין בגליון זה דבר הקשור עם המימד ההיסטורי של הקיבוץ הארצי שזה עתה מלאו לו 60 שנה לא מקור ניקתו של הקיבוץ הארצי מתנועה בנולה. לא הוחלבטוריות בטרם הוקם הקיבוצ הארצי ומצב העליה השוטרית בארץ? לא הקיבוצים שהקימו את הקיבוץ הארצי ולא אלה שעיצבו את המצע הרעיוני, המבנה הארגוני, והחברתי המשקי והפוליטי. כל אלה מקומם לא יכרם בגליון זיובל זה. לא אוסיף כבר לגבי היחסים שהיו עם הקמת הקיבוץ הארצי והמפלגת בארץ, כל זאת מסכת מופלאה וגם רגישה שליחתה את הקמת הארגונים הקיבוציים בשנת 1927.

המימד ההיסטורי של הקמת המנוע הקיבוצי הראשון במשמר העמק ומחשבות חדשניים — בכל שאלה מעניינים, אין הם מצמצם את הנושא של הקמת המנוע, את ערקוחתיו ואת החזון שהיה אצל יוזמיה.

העיסוק במצבה של תנועה הקיבוצית בכלל הקיבוץ הארצי בפרט מלווה אותנו מי זמן ביומו. אינני טוען כי זה לא שייך ליובל הקיבוץ הארצי, אבל הביע היא הפרופורציות בין הנושאים הקאדוקאליים — כולל כיצד נוסיע לקראת הבחירות לכנסת — לבין ציון יובל הקיבוץ הארצי. כלומר, דרך הסתפחותו של הקיבוץ הארצי, תר־על־כן, אולי המימד ההיסטוריי יכול לתת אותנו מחוץ לגדר הדיון הזה. הדיון הזה, בעיקר בגלל הקיבוץ הארצי, הוא לא לשמש חוליה.

אבל, אני ערבנו בקיבוץ ה־270 חברים לקיבוץ הארצי של היום. כלום נוכח הבחירות הקיימת בשכבות הצעירות והשיכוחה אל חלק מהיוצר הוחיק — לא היה חשוב להביא בגליון היובל מאמר המשך מתחלתם בעת הקיבוץ והתרבות.

ד"ר אפרים גרן

מפקח מרכז תרבות הקיבוץ

במשרד החינוך והתרבות

מאת דורית גפן

ה„טראנס" של רקל

מיכאל דקל
כדיטיב לכיוון אחד

סגן השר מיכאל רקל העלה השבוע בכינוס מפלגתי את ראיון הטראנספר של עדבי השטחים לידיו. מסתבר, כי כהנא אינו צריך להוסיע בפלוריזה ובדרוי ולהשמיע את רעיונותיו הנועניים ותנואלים כדי שאלה ייקלטו אף אצל אנשים המשתייכים למימסד.

הנאיון של הערבת האוכלוסיה הפלשתינית מתשמחים נובע כולו מחשאיות הבלתי מתפשרת של הימין הישראלי להחזיק בשטחים. הבעיה הקטנה שמפריעה לאותם לאמנים היא האוכלוסיה. שהיי על השטחים שולם צה"ל. אותם לאמנים כם מפרשים לא נכון את עמדת המערב. אשר אומרת כי לישראל אין עניין באחדים צמוד האוכלוסיה בשטחים. כלומר, אלמלא היו שם הפלשתינים אפשר היה להשיב קונכנזיום רחב להחלת וריכונות על ירש ועזה. מה אם כן מפשט יותר מאשר להעביר אותו מכשול קטן, הנחשבים, ולפחות את הבעיה אחת ולתמיד. זהו ללא ספק פיתוח מעניין של הפילוסופיה המדינית של מנחם בגין, אשר דיבר בשעתו על אוטונומיה לאנשים ולא בהקשר לטריטוריה. עכשיו בא רקל ונותן פירוש משלו לאותה אוטונומיה אידיאיולוגית — כרטיס לכיוון אחד, או במלים אחרות: פלשתינאים — החוצה!

אלא, שבינתיים קרה לרקל מה שקורה בדרך־כלל למי שמנסה לתקנ רעיונות נאלים, ולקשט אותם בחידודים או במונחים מושאלים, פחות טעונים, ולכאורה יותר קבילים. בראיונות שהיו אחר אתמול ב־קול ישראל" וב„גלי צה"ל" נמנע רקל מלהזכיר את המונח טראנספר. שיש לו כידוע קונוטאציות שליליות. והחליל לפתע להשתמש במונח חדש: רפטריאציה. רפטריאציה פירושה, שיבת בנים לגבולם או שיבת מהגרים לארצם מכורחה. זאת גם מרגה משפטי־בינלאומי. בין הטעמות לתביעת יהודים מלחמת העולם השניה. חוזר אודחים סולנים מבריה"מ לפולין לפי הסדר של רפטריאציה.

הפלשתינים עשויים לתפוס את רקל במילה, שהרי רפטריאציה היא ביטוק היפוכה של המילה טראנספר. רקל, בכיסונו לטשטש את כוונותיו האמיתיות, הקשורות במונח טראנספר, בחר בטעות במונח הפוך. אך האמת היא שרקל אומר במלים מפורשות, כי יש להעביר את האוכלוסיה הפלשתינית מהשטחים. הוא גם קובע להם מהי המולדת שלהם — יירדן.

האם מולדת היא שלטון מסורים, או תחל ארץ שבו נולד וחי האיש, שבו נטועים שורשיו הפיזיים, הרוחניים והתרבותיים. הרי הפלשתינים בשטחים אינם מקבלים על כך שהם רוצים לחזור למולדתם. הם הרי נמצאים בה. הם הרי מבקשים הגדרה עצמית. הפילוסופיקטיקה של רקל והשיבוש במונחים עלולים עוד לחזור לכמרגנ שיגתה על לפני דקל. הקורא לארצות המערב לסייע באותו רעיון של טראנספר. מה יעשה רקל אם מדינות המערב יאמרו דווקא את הרפטריאציה, ויתבעו מישראל לפתוח את שערי ארץ־ישראל השלמה למאות אלפי הפליטים הפלשתינים שרוצים לשוב למולדתם. לכל אלה המבקשים להיות רפטריאנטים. לא לידרן ולא לכל מקום אחר, אלא לארץ ישראל. אז על פי הבריתם — לפלשתינים.

אך נניח לאותה חסבוכה סבנטית שלחוכה נכנס מיכאל דדקל. מה שחשוב באמת הוא הרעיון — הפחרון של הימין הקיצוני. כאמור, המנשלה הקטנה הזאת, אם תתרון נקי, אפילו המאמיר. מי שמגדיר זאת כגיריון, הוא סתם מבלבל ומעוון לטעון המגיעות ראיה לציון. כי חברת הכנסת שרה דורון מיהרה להתגיע, מהתגיה עם הדקל. ובמה עשו עוד רבים בליכוד אחת הגדיר את הצעתו של דקל הגזעה פרטית. אפשר להגדיר אותה כמו: דקל הוא הגזעה הגזעית הגזעית הגזעית. אך מה שחייב להגדיר אותה אולי כיה מסמיכה מעניין. בי מוזרעיה הגזעה אולי כיה מסמיכה. אי מוזרעי מתחילה. מהלכיו של פרס בא מאותר מרי. הנשיא ג'אוסקי סבור כי אין להשוות את כוחו של ראש ממשלה לכוחו של שר חוץ. גם על אשף היתה לו ביקורת. אולם קיבלו בשעתו את הכבוד הנאמנות. אומר הנשיא הרוסני. הו נמצאים הנם בשלב האחרון שלה — קביעת גבולם.

מבלי להתייחס לתרבותו של הנשיא ג'אוסקי, הרי ראוי להזכיר, כי בארטוגאל 84 אוי בראש ממשלת הארוות. עשה מהגיעה של מס"ם כמעט הוכא ואיטלולא, ושלל אותה מכל וכל. היום מצטטים רוזרי הליכוד את פרס מאז — נגרו.

ניקולאי צ'אוסשקו
הטפס עם עקמת

ביקור קצר ברומניה

על הביקור הקצר ברומניה של שני מזכירי מפ"ם, חברי הכנסת אלעזר גרנות ויאיר צבן, נודע רק כאשר הגיעו פרסומים מרומניה עצמה על פגישתם של פגישתם עם ניקולאי צ'אוסשקו. האם היתה זו פגישה סוריתה לאו דווקא. הטלוויזיה הרומנית פתחה את מהדורת החדשות עם ירייה גדולה ומפורטת וכן העתונים. מסתבר, כי החדכים לא היו מעניינים שמישהו בכנסת יגאל את העירה. לכן גם היה הביקור קצר כל כך. ההזמנה של הרומנים היתה מנוחת כבר זמן רב, ואף חוזה ובשנתה כמה פעמים.

שיאו של הביקור היה כמובן המיפגש עם הנשיא צ'אוסשקו, אשר לדברי גרנות מפ"ם אירח הנשיא הרומני את ראש אש"ף יאסר ערפאת. ובשבוע הבא יבוא אליו פורוק קרומי, עוד גרנות צצן באים ורוד המפלגה הקומוניסטית היגוסלבית עוד. ועם נאתם הגיע לקוסנצה מאסנדריאו היוזנ. בקיצור, תגיעה בלתי מוסקת של מנהיגים אי־אפשר לסמוך על שחי המעצמות הגדולות שתפותרנה את הסכסוכים השונים. הוא לקחת את נורלן וגורל העולם בידיהן.

גרנות רואה בנשיא צ'אוסשקו מכרכו בלתי רשמי למסרת בלתי מאורגנת לעולם השלישי. לאו דווקא מבחינה אזורית־גיאוגרפית. אלא יותר פוליטית. לדבריו, יש קקביות בעמדה של צ'אוסשקו, הבאה לידי ביטוי לא רק לגבי המזרח־תיכון, אלא גם לגבי הסכסוך במפרץ הפרסי למשל.

לא כל שנאמר ונדון בפגישה עם הנשיא צ'אוסשקו ועם נציגים בכירים אחרים של המפלגה ניתן לפרסום. המעט שהצלחנו לדלות מגרנות וצצן קשור כמובן בסכסוך באזורנו. אחת מנקודות המחלוקת בשיחה נגעה לאש"ף. נשיא רומניה סיפר, כי הניע להסכם עם ערפאת, שאש"ף יכיר בהחלטת מועצת הבטחון 242 במסגרת כל החלטות הארו". בנושא זה הבהירו האורחים מישראל, כי אין כמעט ישראלי אחד שיסכים לנוסחה כזאת. לעומת זאת חוזו וחציעו, כי על הפלשתינים להכיר ב־242. וכי החברה בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים תייכנ להיות ברומניה עם הבראם בזכות ההגדרה העצמית של ישראל. צ'אוסשקו חזר ואמר, כי ללא מתרון הבעיה הפלשתינית לא יהיה שלום בעולם. לדבריו, אש"ף, עם כל הביקורת והסתייגות מחלק מפעולותיו, הנו הנציג הבלעדי של הפלשתינים, ובלעדיו לא ניתן לעשות שום דבר. אשר לטוריה, הרי אפשר יהיה להעבירנו הגיע עמה לשלום במסגרת הסדר מוסכם בנולן.

במהלך השיחה ניתח צ'אוסשקו הערכה ביקורתית כלפי פרס. לטענתו של נשיא רומניה, הרי אילו התחיל פרס מאמצו למען יעיה ביצלאומית בראשית כהונתו כראש הממשלה, כי אז אין לו ספק, שהתוצרה הגיה אולי כיה מסתיימת. אך בזוהר מתחילה, מלכיו של פרס גם אז מאותר מרי. הנשיא צ'אוסשקו סבור כי אין להשוות את כוחו של ראש ממשלה לכוחו של שר חוץ. גם על אשף היתה לו ביקורת. אולם קיבלו בשעתו את הכבוד הנאמנות. אומר הנשיא הרומני. הו נמצאים הנם בשלב האחרון שלה — קביעת גבולם.

מבלי להתייחס לתרבותו של הנשיא ג'אוסשקו, הרי ראוי להזכיר, כי בארטוגאל 84 אוי בראש ממשלת הארוות. עשה מהגיעה של מס"ם כמעט הוכא ואיטלולא, ושלל אותה מכל וכל. היום מצטטים רוזרי הליכוד את פרס מאז — נגרו.

אלעזר גרנות
מחלוקת לגבי אש"ף

יאיר צבן
לא פגישה סודית

ל„התפגר" לפני הפגרה

עם מעט מבלגות אפשר יהיה לדעת אם נוצר רוב לפיזור הכנסת, או שאות תצא לפגרה הקיץ בשעיניין הקיפה המחירות נוקר בבחינת משאלילב בלבד של חלק מחברות. חלק גדול אך לא מספיק כדי לחדוף את דיונה.

כמו „רן הסכל" יכולים ראשי הקבוצה לקרוף עתה את מ"ב ויירן עמשי מ„שינוי לתומכים: הסקיקת המחירות. הוסכת הטבה מאד, אך כמו שאמרו, הסכום מרם הושלם.

רבריו של מ"ב יעקב יוסף מש"ס תלויים כמובן במיות פיומסם. זה כמעט כמו הסבדל שבין לרשות אותם על הקרח, אי בסרטוטל של הכנסת.

ביסמות שקיבה שנה עלתה בסות הוארולין של הכנסת. כאשר כמו רוח חדיק נמוגו הדיעות. כי המעוך עלו לא מספיק רוב לפיזור הכנסת. ביבור על תריגל מרביק. ביבור על קלפים שהוצאו לסתע מן הסרוות. ביבור על פעולת המחה של המקרך ועל הדרמות של הליכוד. בקיצור, דיבור הרבה. וכמובן, המחדיל מיוד לתחרוצן בין „המחתרנים". שעשויים לקבוע את אחדי מ קודני חיה הכנסת ה11.

האם „התפגר" הכנסת לפני הפגרה ואת אשפר יהיה לדעת תוך זמן קצר ביותר. במסגלת העבודה מבינים, כי כלא תוק לפיזור הכנסת עכשיו — אין סיכוי להקיים את הבחירות. אלא בחודשים ספורים בלבד. בטקרנה הטוב כם יהיו אולי בחודשים אפריל מאי, 88 בסמוכם נמוער הוזיק, ובנמבר 88. אפשרות מוגם נוראית כמעט כמו ברמה לבטלה. בכל פירוש הדבר מיסמוס כמעט מוחלט של תקלקל המשלם על־ידי פרס מאז — נגרו.

ל„התפגר" לפני הפגרה

פורנוגרפיה או תקציב?

לפי בקשת הרבי שלו העלה בכנסת חה"כ אברהם שפירא את בעית ריבוי תאונות הדרכים הקשות, ואף קשר אותן להתפשטות הפורנוגרפיה בקרב הנוהגים.

יזרשה לי לשאול את חה"כ שפירא, האם הרבי גם ביקש ממנו לעבר, בנועיה שהוא עומד בראשה, את הצעת הוזק של חה"כ לין, להעביר לתקציב שיעור הבכישים 20 אחוז מכל הכנסות המשלה מרכז ובהיכם

אלי קנבל, אור־יהודה

הצלמים והמצולמים

שהיתי בארה"ב בעת שהוקרן שם בטלוויזיה סרטה של רשת אנ.בי.סי על ישראל — אותו סרט שעורר סערה בה גדולה והוקע כ„אנטי־ישראלי". ביבולתי להגיד, כי הסרט אינו אנטי־ישראלי כלל וכלל, זהו סרט עשוי היטב ומעוזן, המציג את החברה הישראלית כפי שהיא: יהודים וערבים, יונים וצרים. „שלום עכשיו" ו„גוש אמונים". יתר עליכן, ניכר היה היטב בדברי הכישוף כי הכתבים והעורכים אוהדים את ישראל, וחושים כאב כאשר הם מציגים את התופעות השליליות בה.

אכן, הסרט כלל תמונות מזעזעות. בהן נראו חיילי צה"ל ושוטרי משטר הגבול מכים עציר פלשתיני כבול השוכב על הארץ. אולם הנורם האנטי־ישראלי האמיתי, כמקרה זה, אינם כתבי הטלוויזיה שצילמו את התעללות, אלא החיילים שביצעו אותה, ומי שיגלה אותם לבצע משימה כזאת.

אדם קלר, תל־אביב

אי־אמון

לפני 2500 שנה שאלו את קונג־צה: אילו דברים תשכרים לו לשליטו אמר: שלושה דברים: עליו להבטיח אוכל לעם. עליו להבטיח נצחונות במלחמה ועליו לרכוש את אמון העם. שאלה ומה אם יוכל לתת רק שני דברים? אמר קונג־צה: אוכל האמון. שאלה ומה אם רק דבר אחדי הישיר: אמון!

התנהגותו הפוליטית של ראש הממשלה בעת ההגבעה על הצעות החוק של הדתיים אינה מעוררת אמון בקרב רוב העם, וכל ברדיקת צריך להבטיח אי־אמון בראש ממשלתו.

סמי ארגון, נתניה

מה חסר לחזון?

הראיון עם יעקב חזן בטלוויזיה היה מרגש ומחמם לב. ואני מצטרף אל כל המברכים ומאחלת לו בריאות ואריכות ימים. תרף האופטימיות. הנתיר כי צורך לו לחזן בראיון טלוויזיוני חגיגי זה להבות על אשיאלו „הטאבו". שצרמו בין היתר לדיברדרות החברה עד כדי פנים עורף למפעל הציוני ולירידה. לתרהמה. נגה חזן בין יתר הסיבות גם העדר חינוך יהודי בקיבוצים ומדוע בקיבוצים רתיים גם עובדים? למה הנתנתן מכבדו בכל ועובדים?

אינני נמנית עם בני קיבוץ, אך התחנכתי בנעורי באחד מקיבוצי השומר־הצעיר ובמושבה אני שגם היום הבנים, בעלי חוש שורה ארוחולוגי, צייתי־מציאליסטי, תקומטר נגד המכסת הקומה של חזן בפני הרוח הקלרטיאלית המסתולדת בארץ — כל עקבות החבנים ולקסר בשקיקה את דברי המשיגים מכמעטר מעמק. כדי לנגוח בהם את הסמאלנים למניהם.

שנות חינוכי בקיבוץ השומר־הצעיר היו רוויות חינוך יהודי לאומי. שמרכיבו היו ציונות, סוציאליזם, אחוות עמים, שלום, שוויון. המכינים אוניברסלי ועיקלא מחסות מסכורות. ותנ"ך. ההיסטוריה היהודית ומסורת יהודית מתוקנה. מה אם כן, חסר בחינוך כזה לפי דעתו של חזן — עצוות הדתן

בת־עמי עצמון, לוד

צלבנות מוסלמית

הערכים חוגגים מלאת 800 שנה לנצחון על הצלבנים, ובדמיונם הנעשיר חולמים על הבסת ישראל בשנה הקרב. הערבים שכוחים, שבקרב חיטין נלחמו שתי יושוות צלבניות זו כנו, כאשר הגם המקורי של הארץ — היהודים — אינו משתתף בקרוע.

הם יהודי סנר אם הנעבל בשנת 1984. כאשר הבים את הנורם הצלבני־מוסלמי ביותר. אבל הראיה את הקרבן המקוריים — היהודים. הערבים יטיבו לעשות אם יקראו נכונה את המגה המהיסטוריה, ויפסיקו לשאוף למהורה שלישית של צלבנות מוסלמית בארץ־ישראל.

מיכאל תבור, ירושלים

קבלת פנים צוננת למפקח החדש על הבנקים

מקורות בכירים בבנקים הביעו אתמול חשש, מפני חדירת העימות בין הבנקים לבין בנק ישראל, בעקבות מינוי של ד"ר אמנון גולדשטיין למפקח על הבנקים. במקומה של גילה גבאי. ד"ר גולדשטיין הוא איש מקצוע טוב, אמרו־נא אותם מקורות, אבל יש לו חיסרון אחד גדול — אם זיא נעול על נושא מסויים, קשה מאוד לחדור אותו.

הערות הראויות את הבנקים בקשר זה הוא התעקשותו של גולדשטיין למלא באופן מרקיעים את הוראת הפיקוח, לפיה לא יותר 100 מיליון לשנה, לפחות עד 1989. בבנקים מעניינים אל הון, כי הוראה זאת אינה מתבצעת וכי אין שום סעם לחנוך מיליון ש"ח אבל ד"ר גולדשטיין מעדיף בגיבול על הוראה, ואומרים כי יתעקש על מילוי כל המיכסה.

עוד אומרים אותם מקורות, כי המפקח חדש גם חונך בלחץ הבנקים להשיך ולצמצם את כמה תנאים בבנקים המאוצות פיטורים, וכבר נקלע לעימות בנושא זה עם הבנקים הגדולים. בעיקר עם בנק הפועלים. שמנהליו טוענים, הבנוו לקצה גבול הקיצוצים בכוח אדם.

בבנקים מזכירו אומרו, כי גולדשטיין ניכא בסוף השנה שעברה. ב־1987 חדית שנה לא שובה לבנקאות הישראלית, ואילו הבנתים שנרסמו את הבנקים לחרות הביקורות שליחתה חלק מפעולותיה של המפקחת הקודמת, גלית טאר. אמתמל נגדם בנקאי בכיר כי לראשי הבנקים היה נוח לעבוד אותה, כבר הוחלט אותה. ואילו ד"ר גולדשטיין נחשב סגנון לראשי הבנקים הגדולים. בעיקר עם בנק הפועלים. שמנהליו טוענים, הבנוו לקצה גבול הקיצוצים בכוח אדם.

בבנקים מזכירו אומרו, כי גולדשטיין ניכא בסוף השנה שעברה. ב־1987 חדית שנה לא שובה לבנקאות הישראלית, ואילו הבנתים שנרסמו את הבנקים לחרות הביקורות שליחתה חלק מפעולותיה של המפקחת הקודמת, גלית טאר. אמר אמתמל נגדם בנקאי בכיר כי לראשי הבנקים היה נוח לעבוד אותה, כבר הוחלט. ואילו ד"ר גולדשטיין נחשב סגנון לראשי הבנקים הגדולים.

בינתיים אלה מרסמנו נתוני החוב הציבורי של ישראל לסוף הרבע הראשון של 1987. זו הזדמנות נאותה לברר ממה מוגות הקשורות במכלולי של הזוב. ד"ר ביבות עליו. יתרות מט"ח ומאזן הרשלוחים.

אם ההחתלה במצוות נטל עודך המרות. צבי טימה, כשהעיר שיש משום סתירה בכך שישראל משתמשת **בכל מטבעות כמדד לערכו הציבון של המסבע הישראלי — אבל מסשיבה לנהל את המשוות מאזן המשלומים, יתרות מט"ח והחוב הציבון בחולים.**

גם מ־ווית אחרת, נראה הדבר כסתירה, המומלץ לסרסם חשבונות מקבלים בסמכו לכל מטבעות.

הענין השני נוגע לתשלומה נתוני החוב של בנק ישראל לאלה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אם ניקח לדוגמה את סוף 1985, הרי הלשכה מרסמה שני נתונים כמיצגי חוב הציבון: החוב הכולל, שהגיע אז לכ־30.2 מיליארד דולר, והחוב נטו, שהגיע

החוב החיצון כשוד על הקיר

מזווית אחרת

אחמל כלם המעבר ממניות ותשמיות לאגרות־חוב צמודות למדד. בנק ישראל ינסוך חוב חיצוני בגין אגרות חוב מסוג „בלול" בין 12 שנים. הסיכון לציבור המסקרים לא הוכח עוד מסוג. „שגיאי" ל־6 שנים. מבלי לתגיע מסוג „שגיאי" ל־6 שנים.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.2% אב. ל 1.0778 ש"ח. ושער הדולר הגיע ירד ב־0.3% אב. ל־1.6153 ש"ח. דולר נוטעים — 1.904 ש"ח. הדולר שחוזר הוסיף לגיסחר בין 1.66 ל־1.67 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הבחריים נשאר רק שער אחד (של שופרסל א') ללא שינוי. כל האחרים ירדו. הירידה הגדולה ביותר — ב־3.75% — היתה בנכסים בנין. המחזור הגדול ביותר — ל־483 מיליון ש"ח — היה באי־ביבי. פיתוח. מדד המניות ירד מ־142.14 ל־146.82. בסיכום היומי ירידה ב־3.56%.

במניות המחזר נעו עליות השערים בין 0.3% (הפועלים ע"ש ובל"ל) ל־14.4% (מימון סחר פ). משתאותיות השבחתות נעו בין 10.53% (המזרחי ש') ל־11.19% (הפועלים מ'). 11.12% בלל" ל־10.87% ריסקונט א' ל־10.76%.

בימים אלה פורסמו נתוני החוב החיצון של ישראל לסוף הרבע הראשון של 1987. זו הזדמנות נאותה לברר ממה מוגות הקשורות במכלולי של הזוב. ד"ר ביבות עליו. יתרות מט"ח ומאזן הרשלוחים.

אם ההחתלה במצוות נטל עודך המרות. צבי טימה, כשהעיר שיש משום סתירה בכך שישראל משתמשת **בכל מטבעות כמדד לערכו הציבון של המסבע הישראל — אבל מסשיבה לנהל את המשוות מאזן המשלומים, יתרות מט"ח והחוב הציבון בחולים.**

גם מ־ווית אחרת, נראה הדבר כסתירה, המומלץ לסרסם חשבונות מקבלים בסמכו לכל מטבעות.

הענין השני נוגע לתשלומה נתוני החוב של בנק ישראל לאלה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אם ניקח לדוגמה את סוף 1985, הרי הלשכה מרסמה שני נתונים כמיצגי חוב הציבון: החוב הכולל, שהגיע אז לכ־30.2 מיליארד דולר, והחוב נטו, שהגיע

מאת ד"ר יקיר פלסנר

לכ־19.3 מיליארד דולר. החוב הציבון לסוף 1985, אליבא דבנק ישראל, היה כ־24 מיליארד דולר. הבדל נוגע בעיקר בהתייחסות אל הבנקים הישראליים בחו"ל. כידוע, יש לבנקים הישראליים תחתיות־בנות בחו"ל. ולאלה יש. מטבע הדברים, נכסים ומשלומים בחו"ל. בחוב הכולל נלחנות הבנות הלא"ם כולל גם את הבנקים הישראליים. ואילו החוב נטו, הוא החוב הכולל, פחות הנכסים הישראליים. ואילו החוב נכסי חברות־בנות של הבנקים הישראליים, כולל גם אותן. נוקט גישה שלא לא מעיקבד ולא מדובקד. הוא אינו כולל את התחתיות־בנות של החברות הבנות. אבל גם לא את נכסיהן.

אשר לחוב נטו, אין הבדל בין שתי הגוסטות. מטום שכבר ישראל מפחית גם הוא את הנכסים בנכסי של ישראלים. אגב, חלק הארי של הנכסים הללו הם יתרות מט"ח שבידי בנק ישראל. אלה. המתבכנו בסוף 1985 בכ־3.7 מיליארד דולר. מתוך נכסים כוללים של 4.6 מיליארד דולר.

בנוסף, נכונה יותר גישתו של בנק ישראל. כיוון שחחברות־הבנות של הבנקים הישראלים בחו"ל הן חברות בע"מ בנסי ישראל ואין חברות אחן עדמות להן. כלומר. אם יגיע למשל. חלילה. בלול ביירוזק לפשיטת־רגל. לא יצטרך בלול "ישראל לפרוע את חובותיו. מכאן. שתחתיבויות בלול ביירוזק אינן חובות של ישראל. ולכן אין לכללו אותן בנמבכת החתיבויות. לעומת זאת. יש מקום לכלול את אותו חלק של חוב המגיעות של חברות הבנות. שהוא בבעלות חברות האם, בנכסי מדינת ישראל במט"ח. אך מדובר בסכומים לא גדולים ביותר.

חיבוב גדל אך גם הזדחרות גדולו

מרוב זה בכר עסק יותר מעפם בראיותיה שהבנות יתרות מט"ח שבידי בנק ישראל כמדד למצבה של המדינה בכלל. נתוני חוזב הזדינון שהתפרסמו מספרים הדגמנות מצויינת לדרגים את הסעמה הזאת בצבעים בהירים.

לפן סוף הרבע הראשון של 1986 ועד לסוף הרבע הראשון של 1987 גדל החוב הזינון בכ־1.4 מיליארד דולר. מאותן סוף זמן גדלו יתרות מט"ח בכ־3.3 מיליארד דולר. הרבה מאוד מזמן הלוראה מן הבנק הפקיד את הכסף בחשבון ערש שלו והלך המשרה שהיי כעת הוא מתחייב ברבית גבוהה מזו שהוא נוהב בה. לפן מוסד הרבע הראשון של 1986 ועד לסוף הרבע הראשון של 1987 גדל הבדל הזינון בכ־1.4 מיליארד דולר. מאותן סוף זמן גדלו יתרות מט"ח בכ־3.3 מיליארד דולר. הרבה מאוד מזמן הלוראה מן הבנק הפקיד את הכסף בחשבון ערש שלו והלך המשרה שהיי כעת הוא מתחייב ברבית גבוהה מזו שהוא נוהב בה. אבל הבדל בין 1983 והמצב הנוכחי מכאן כחוב. שבראשונה האיה התחת יסוד ברזיון כמו שבריאות הרגון הרזים. כאן כן עמה. נמצאת המרוצה על מסלול שלא ניתן להמשיך לצעוד בו לאורך זמן.

המסלול עליו צועדת ישראל כבר כמה שנים מאופיין בכך שהיתרון הזינון שלה נלחם בעליות הערכים. בכל מקום. כרור שהגנת העלייה ביתרות המערה על שיפור המצב במט"ח הוא חשרת כל שחר. כראי אולי להוסיף. שגיאתי יתרות בהיקף גה גדול הוא עניין מסוכן הסוכנו. ענין שגנוף בינוחרכזי אינו יכול להרשות לעצמו לטפל בכל כמי שצריך. הסיבה היא. שכאשר מחזיקים ביתרות גה גדולות. כל שינוי קטן בשערי חליפין בין המטבעות הזינון יכול לגרום הפסדים נגרמים. זה מחייב התנהגות ספקולטיבית. דבר שנוף מעלתי לא נעיר לו.

כל זה אינו פותר מתחייחסות לעצם שאלת גודל החוב התחלולמים המתחייבים ממנו. מפנים שהחוב נטו אכן מייצג את תביעות ודל כלפי ישראל. השאלה טבעית הראשונה היא. מדוע חוב ישראלי של 24.5 מיליארד דולר. שבו צריכים לשאת 4 מיליון תושבים. אינו מתאיג את העולם הפיננסי. ואילו חוב בדולרי של 110 מיליארד דולר. בו צריכים לשאת 135 מיליון תושבים. מתאיג מאד את העולם הפיננסי. יש לכך הסברים אחדים. קודם כל. מבלל החוב של ישראל. 40 אחוז הם חוב למוסדות אחרים. ובתור 8 אחוזים מן חוב הזינון של ישראל הם חוב לבנקים בחו"ל. לשם השוואה. ברזיל וזיבת 80 אחוז מן חוב הזינון שלה לבנקים. מכסיקו 74 אחוז וארגנטינה 63 אחוז.

הסבר השני מכוסס על הנדר הכפול ביחס לתערכת נגיבה של מדינה כלפי נושיה. מרובר בתשלומי הרבית על החוב הזינון ביחס לכך היצוא שלו סחורות ושרותים. עליפי הסטטיסטיקה שפורסם הבנק העולמי. ב־1984 הגיעו תשלומי הרבית של ישראל ל־17.9% אחוז מסך היצוא של סחורות ושרותים. המסרים המקבילים. בארגנטינה. לבני כמה מן הבריות הבעיתיות. היה 38.3% ובמרוקו — 37.6% ברזיל — 26.6% אורוגואי — 29.8% מכסיקו — 34.3% וארגנטינה — 29.1%. כלל האמצעי שלו קרן המסבע הבינלי קובע. שיחס של 25 אחוז הוא הגבול שבין מצב נסבל למצב מסוכן. ואכן. כל המדינות שעברו את היחס הזה נקלעו לאי־יכולת לעמוד בתשלומי הרבית. לפיכך. מצבה של ישראל אינו מראיג ביחסים. המעולם לא הזה מראיג. כולל שנת 1981. הזה היה מי שראג ליצירת פאניקה בנוגא זה.

אין אלטרנטיבה לצמיחה

האם היה יסוד כלשהו לפאניקה שהשתרדה בסחבית הבעיה של 1983? על כך יש להשיב בשלילה מסויגת. הסחבתיות נובעת מהשבר מגיות הבנקים. מפני שהבנקים שעיזמו את הבנות שלהם עשו זאת באמצעות כספים שהם לוו בחו"ל. בעיקר אצל הבנות־אם שלהם. בסטטיסטיקה ניכר הדבר בעובדה כי בעוד שבסוף הרבע הראשון של 1987 עמד החוב לבנקים בחו"ל על 1.9 מיליארד דולר. הרי הוא סכומו של סעיף זה 2.5 מיליארד דולר. אל 11 אחוז מסך החוב. לכך יש חשיבות. משום שחוב לבנקים בחו"ל הוא החוב הראוותני ביותר. כמובן שהרגישות אליו היא הגבוהה ביותר. לגבי כל יתר האגרגטיבים. אין כל הבדל בין 1983 והמצב הנוכחי ומכאן כחוב. שבראשונה האיה התחת יסוד ברזיון כמו שבריאות הרגון הרזים. כאן כן עמה. נמצאת המרוצה על מסלול שלא ניתן להמשיך לצעוד בו לאורך זמן.

המסלול עליו צועדת ישראל כבר כמה שנים מאופיין בכך שהיתרון הזינון שלה נלחם בעליות הערכים. בכל מקום. כרור שהגנת העלייה ביתרות המערה על שיפור המצב במט"ח הוא חשרת כל שחר. כראי אולי להוסיף. שגיאתי יתרות בהיקף גה גדול הוא עניין מסוכן הסוכנו. ענין שגנוף בינוחרכזי אינו יכול להרשות לעצמו לטפל בכל כמי שצריך. הסיבה היא. שכאשר מחזיקים ביתרות גה גדולות. כל שינוי קטן בשערי חליפין בין המטבעות הזינון יכול לגרום הפסדים נגרמים. זה מחייב התנהגות ספקולטיבית. דבר שנוף מעלתי לא נעיר לו.

כל זה אינו פותר מתחייחסות לעצם שאלת גודל החוב התחלולמים המתחייבים ממנו. מפנים שהחוב נטו אכן מייצג את תביעות ודל כלפי ישראל. השאלה טבעית הראשונה היא. מדוע חוב ישראלי של 24.5 מיליארד דולר. שבו צריכים לשאת 4 מיליון תושבים. אינו מתאיג את העולם הפיננסי. ואילו חוב בדולרי של 110 מיליארד דולר. בו צריכים לשאת 135 מיליון תושבים. מתאיג מאד את העולם הפיננסי. יש לכך הסברים אחדים. קודם כל. מבלל החוב של ישראל. 40 אחוז הם חוב למוסדות אחרים. ובתור 8 אחוזים מן חוב הזינון של ישראל הם חוב לבנקים בחו"ל. לשם השוואה. ברזיל וזיבת 80 אחוז מן חוב הזינון שלה לבנקים. מכסיקו 74 אחוז וארגנטינה 63 אחוז.

הסבר השני מכוסס על הנדר הכפול ביחס לתערכת נגיבה של מדינה כלפי נושיה. מרובר בתשלומי הרבית על החוב הזינון ביחס לכך היצוא שלו סחורות ושרותים. עליפי הסטטיסטיקה שפורסם הבנק העולמי. ב־1984 הגיעו תשלומי הרבית של ישראל ל־17.9% אחוז מסך היצוא של סחורות ושרותים. המסרים המקבילים. בארגנטינה. לבני כמה מן הבריות הבעיתיות. היה 38.3% ובמרוקו — 37.6% ברזיל — 26.6% אורוגואי — 29.8% מכסיקו — 34.3% וארגנטינה — 29.1%. כלל האמצעי שלו קרן המסבע הבינלי קובע. שיחס של 25 אחוז הוא הגבול שבין מצב נסבל למצב מסוכן. ואכן. כל המדינות שעברו את היחס הזה נקלעו לאי־יכולת לעמוד בתשלומי הרבית. לפיכך. מצבה של ישראל אינו מראיג ביחסים. המעולם לא הזה מראיג. כולל שנת 1981. הזה היה מי שראג ליצירת פאניקה בנוגא זה.

אין אלטרנטיבה לצמיחה

האם היה יסוד כלשהו לפאניקה שהשתרדה בסחבית הבעיה של 1983? על כך יש להשיב בשלילה מסויגת. הסחבתיות נובעת מהשבר מגיות הבנקים. מפני שהבנקים שעיזמו את הבנות שלהם עשו זאת באמצעות כספים שהם לוו בחו"ל. בעיקר אצל החברות־הבנות

בעריכת עלינה תורי

„שני עולמות" - חתחיל מדעיון

מחול

אחווה בנעלי ריקודי?

להקת המחול הגרמנית, באלט ג'אז — „שני עולמות" להופעות והבנה.

מאת יוסי ונונו

לבאורה עוד להקה מגיעה לרוסעה בישראל, והפעם להקת הבאלט ג'אז „שני עולמות". ואולם יש פיטור רקע ופיטור עומק מאחורי הדברים. המרובים: מאומנות, היסטוריה, צורנות ומה לא.

כיצד השתלשלו הדברים - מנחם גולן הגיע מטבריה ללוס אנג'לס, בתיה הופשלג הגיעה מטבריה לגרמניה. גולן חזר עם רמבו, מוריאיגרפיה, הן הגיעו לארץ עם פרברג המחול מאכן, להקה שהבה מנהלה, הן מרגישות שלן סיגרות מעבר.

יחד איתם הגיע גם צוות טלוויזיה גרמני המכין כתבה על להקת המחול „שני עולמות" היא הכוריאוגרפית היהודיה, בת לישראלית לשעבר, שחיברה מחול על הלכטים עם „להיות יהודיה בגרמניה". מבחינת הגרמנים, לפחות. יש בזה עניין.

הבת נולדה בגרמניה. היא שהתה בארץ במשך שנה וחצי, הדגיל עברית. את המחול הזה היא חיברה בכוונה להציג אותו גם בארץ.

ריקוד עממי ברחבי אירופה. הריקוד מגיע מן הכפרים, מן הבית, מן הרחוב. הריקוד הזה, היא מספרת, „התחיל מרעיון. ניסיתי לבטא רגשית לא רק סבכיקה וחנוגעות, ריצתי שהריקודים הסיסקי לריקוד את הרגשות, ותחילה להרגיש אותם. לחיות בתוכם".

— הריקודים שלך תמיד מתחילים מדעיון שאת מנסה להעביר?

„לא תלוי בעבודה. אם זו עבודה מוזמנת או אולי שמעתי מוסיקה שעניינה אותי, ואני רוצה לחבר לה ריקוד. „שני עולמות" היא יצירה שהתחילה מפני, אישית וניתי לחבר לה שני העולמות שבי".

בלהקה 8 רקדנים שנמצאים כמעט כל הזמן על הבמה, את הסגנון היא מגדירה כבלט ג'אז. „משהו בין בלט מודרני לג'אז. בבלט הקלאסי יש יותר מדי מיסגרות. בג'אז אתה יכול לקחת מה שאתה רוצה, בלי שאף אחד יאשים אותך בהעתקה. בג'אז יותר גמיש לי להביע את עצמי".

הריקוד מובן סביב המוסיקה של אלן פרסון פורג'קט. „אבל", היא מדגישה, „הריקוד התחיל מרעיון. את המוסיקה מצאתי במקרה. הוא משמש שהיא חזרת עליו כמה פעמים. המשך השיחה. „הריקוד הזה", היא מספרת, „התחיל בשנתו הקודמת. ניסיתי לבטא רגשית לא רק סבכיקה וחנוגעות, רציתי שהרקדנים יסיסקו לריקוד את הרגשות, ותחילה להרגיש אותם. לחיות בתוכם".

— הרקדנים שלך תמיד מתחילים מדעיון שאת מנסה להעביר?

„לא תלוי בעבודה. אם זו עבודה מוזמנת או אולי שמעתי מוסיקה שעניינה אותי, ואני רוצה לחבר לה ריקוד. „שני עולמות" היא יצירה שהתחילה מפני, אישית וניתי לחבר לה שני העולמות שבי".

בלהקה 8 רקדנים שנמצאים כמעט כל הזמן על הבמה, את הסגנון היא מגדירה כבלט ג'אז. „משהו בין בלט מודרני לג'אז. בבלט הקלאסי יש יותר מדי מיסגרות. בג'אז אתה יכול לקחת מה שאתה רוצה, בלי שאף אחד יאשים אותך בהעתקה. בג'אז יותר גמיש לי

הקשר בין הגרמנים לישראל, הוא שהתבה בגרמניה. גולן חזר עם רמבו, הן הגיעו לארץ עם להקת המחול מאכן, להקה שהבה מנהלה. הן מרגישות שלן סיגרות מעבר.

יחד איתם הגיע גם צוות טלוויזיה גרמני המכין כתבה על להקת המחול „שני עולמות" היא הכוריאוגרפית היהודיה, בת לישראלית לשעבר, שחיברה מחול על הלכטים עם „להיות יהודיה בגרמניה". מבחינת הגרמנים, לפחות. יש בזה עניין.

הבת נולדה בגרמניה. היא שהתה בארץ במשך שנה וחצי, הדגיל עברית. את המחול הזה היא חיברה בכוונה להציג אותו גם בארץ.

צעדי בנימין

פסארו חוקרת את פעלו של מורה למחול יהודי בן המאה ה־15

סמל חכיניס, בעיר פסארו

לפני 500 שנה נסטר בעיר החוף האיטלקית פסארו, איש, שבאמר עליו ש„הוא המשיבה לרקוד מכל האנשים בכל דורו באיטליה", הלא הוא גוגלאלמו אבראן מפסארו, משמע ברגיון, היהודי מפסארו. גוליאלמו היה אחד מקבוצה שלימה של מורי־מחול מפורסמים, שמוצאם יהודי, שהשביעו את אמנות המחול של הרנסאנס.

מחלקת התרבות של עיריית פסארו החליטה לכנס בעירה כנס של היסטוריונים של המחול לכבוד בן עירם גוליאלמו. שתתקיים בימים 16־18 ביולי 1987. יותר מ־מאה חוקרים ויוצרים מארצות רבות — ביניהן אנגליה, שוויץ, פורטוגאל, הולנד, ארצות־הברית, ישראל, וכמובן, איטליה עצמה — ההכנסה בוחלה מפסארו, שבבנה בימי הרנסאנס, להגיון לחרצאות, לתוסיקה ולחוות בשיחות מחולות של אותם ימים.

המרכז העיר בצורתו ובהתפתחותו של המחול במאה ה־15 מתאפשר בגלל העובדה המבחיבה, שמורי־המחול של אותה תקופה נהגו לרשום לעצמן הגיבים. כנ־ה האצולה, שלטון באיטליה, את החתולות המציאו למען האחוריהם, וכך נשמרו עד היום 11 כתביי־ד ל בלתי ידוע עד כה של ספר־ריקודים כזה, שלא ידוע מי מחבר.

למעשה היתה זו יוזמת הסיפרייה הלאומית בישראל, שהפנתה את תשומת לב עיריית פסארו לגוליאלמו אבראן, ובעיקבות זיזוה הגיעה עיריית פסארו אל הכנס ואת התערוכה העשירה אל המחול הגרמנית בגוליאלמו אבראן.

בין היתר נתבשרו באי הכינוס על תגליתו

צרפתי עצוב־מתוק

מאת אורה בן דרור

הערב השלישי ב„ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון האון" (יום ג' ז.אט) קיבון פסר־בלום) הקרים כולו למוסיקה צרפתית והביא עמו ניחוחות אימפרסיוניסטיים.

זמר הטנור היין מיינס הכניס את הקהל הבלתן מורים רוזל לביצועים אמנים וערבים של שירים מיצירותיו. „ברים מוראנסקר" לקול, חלול, לבלו ולפסנתר, עם נירה זכאי ואלטו; ורביעיה נאמן. אבן „שיר ערב" ל־קול ערב". יש קושר עצום בביצוע של מוסיקה צרפתית, בגלל המחירותו לשמור על איפוק, מופנמות, ותיבלול מעורן גם ברגעים אספרסיביים. החבל דק, זה לא פשוט לעבור אותו בשלום.

בנגינתם של פילים לוי, (כינור) ואלדד נוימרק (פסנתר) דרישה זו לא יושמה עד הסוף. לא היתה ארטיקולציה ברורה כין הנגנים והיתה גלישה לפחרונות חוץ־סגנוניים, כמו ליתר גליסנדים ולכברות.

„רוצה להיות חליפה"

„סוד ההצלחה" בקולנוע „אורלי" בתל־אביב החל מ־31/7

מאת יעל ישראל

כל שנה מציגים את ניו־יורק מאות מוגרים מרים ושאפתניים למינהל עסקים. הנושאים כראשם חלום טורדני מצוק — להיות מיליוניים בגיל 30. ומקוים לכבוש את העיר בסערה. חלום ההצלחה האמריקני המרוט, נחבט ללא רחמים בקומדיה החדשה של הרברט רוס. מקצרון משושף ומרומר אוסקרים קבוע, שהצליח להוסיף גם תסריטים עלובים לאלחות קטפיות. ובין הצחוקותיו נמנה את „נקודת מפנה" ו„ירח לשניים".

זה ציית לכל הכללים הנהוגים בקומדיות ההוליוודיות ה„שכנעות", וכבל אל כיים סאטה חברתית בלגנית ועוקצנית. העושה מהחלום האמריקני משל ושעינה של נישומת. ניכוחו היא בוגר צעיר של מיכנל עסקים, שהגיע לניו־יורק משרות הזדוים של קנון כדי להכריע את המסורות הזדוים ה„נכונים" של המסורותיו, הבלעת את יושביה. אין זו הפעם הראשונה שרוס מטפל בכרך האבנר. המנטה למחוק את זוהתו של הפרט. לפני שבועיים ראינו בטלוויזיה את סיזבו משנת 71: „בודרה בכרך" (במקור נקרא: „מי אר. אספיין") בו היתה זו השתקיעה קנויים ברגן מרטיבנציאלית תמימה, שהגיעה לעיקשנו כדי להגשים את חלום הנעלתה. וסופה שהחלום האמריקני צחק לה בפנים.

גם „בודרה בכרך" היה סאטירה מרושעת, שעתקה על טיפשות החמורים המנסים לטפס בסולם הבלתה חסרת השחר, אבל ביבוחנו הדימה דיימים ל„פאסביות נשיח אופיינית", ולא הצליחה להשתלב בעולם העסקים המנוכר וכבדיותה הארבריה.

„סוד ההצלחה" עוסק באותו עולם ובאותה מעגרת ערכים סטומטמת ורקיבה. אבל מבוטא בגישה בחיוך ציני מרושע, בנוסח קומדיות הטעויות של מולייר אך בנוסח קומדיות המרוט של ברברד שאו. ביבור הסיט הוא הגיס אבל אופטימי, כזה שלעולם לא יגיע לרמה הזו. ויעשה הכל כדי להכות את שיטת הרעיטוניות שלה. הוא מתוק ונחוי מגלם מלאן מייקל ג'. פוקס בעל פה: חלוצון ב„בחזרה לעתיד" ו„זאב צעיר" — אבל לא מחסם להכנס למיטות של אשת הבוס. הוא מלא קסם, אבל נחוש בדעתו להגיע מהר לכוורת המנהלים.

בראשית דרכו בגוגל הכרך הוא מוצא משרה משפילה כאיש דואר בקונצרן ענק, אותו מנהל דוד רוזוק שלו, בבניין הענק בן עובדים 50.000 איש, כל אחד יודע את מקומו. מקיר אי מוכיחה קטנה לעולם לא יפגו ל„חליפות" ב„הנהלים הבכירים המכניסים על העובדים הנחותים. כאילו היו אורי. בהיררכיה בין האריסטוקרטיה המנהלתית לבין שאר העובדים הפלבאים, ובכל הצעיר הראשמתו רוצה להיות „חליפה" מה שיהפר מהר, מפני שלא „חליפות" יש חוד מנהר מנקר. עניינים חוד ספרט מרוחה. חשבון הוצאות שמן ומנוכה ערכיה.

ביבורה „בודרה בכרך" חוזבה אבל הוריה אחריה אם החלום האמריקני, ניבור „סוד ההצלחה" מצליח לבנוך על החלום האמריקני ולהכניסו לכיסו, אבל בסופו של דבר חלום אלחה הוא הקרבנים המשמון יוצא מנצח מהסרט, לא לפני שרוס מנקב בו כמה חוריים הוחוסים אותו על פיו.

מייקל ג'. פוקס (ראשון מימין)

בסוף עוד ידליקו נרות

מאת יוסי ונונו

הסרט „ממסיקים לחיות חיבוקים" תעסוק, לאט לאט, לארוע שהוא חגו המפלים. את המוסיקה, שר דוגלס מכרי מבצעת בחיוב. יש בחלה שרוקדים בעמדים ארוכים את המוסיקה, שר דוגלס שרוקדים בעמדים. בסוף עוד ידליקו נרות.

גם השעה המאוחרת יחסית, 11.15, בתחרות לסרט את הקסם שעשה. בחוה כלל לסרטי חצות. בקיבלה, יקנו בתחיאון תל־אביב סרטה של „שאלי אנדרסון „בית האמיצים", בו שאלי אפילו תתפחת יריבות בין מנהלי בית לסרטי אורטון. המחל כמו מרוח צעיר, ניתן לזיהוי. לאחרון. קול מנוה לסרטות האנשים בקול. יש את הקלישאי בבית מלון ומלון. ומקומים בה מדי שנה מגיעים לעובדים הנחותים. כאילו היו אורי. בהיררכיה בין האריסטוקרטיה המנהלתית לבין שאר העובדים הפלבאים. ובכל הצעיר הראשמתו רוצה להיות „חליפה" מה שיהפר מהר, מפני שלא „חליפות" יש חוד מנהר מנקר. עניינים חוד ספרט מרוחה. חשבון הוצאות שמן ומנוכה ערכיה.

ביבורה „בודרה בכרך" חוזבה אבל הוריה אחריה אם החלום האמריקני, ניבור „סוד ההצלחה" מצליח לבנוך על החלום האמריקני ולהכניסו לכיסו, אבל בסופו של דבר חלום אלחה הוא הקרבנים המשמון יוצא מנצח מהסרט, לא לפני שרוס מנקב בו כמה חוריים הוחוסים אותו על פיו.

בעריכת צביה בן־שלום

העגל לא רוצה לינוק

לפני שנים אחדות, כשהיו עדיין בארץ בסתני רשמנים, הועלה במרכז וולקני שבבית ישראל — כך, לד־ר יוגן ספורים נוספים בלי הפ־אנר. הנקיגיי המוחסם. למשל. בבל העולם זה לחיה — נקיגיי „המבשלי" בלי חומרים כימיים. בעזרת מיקרואורגנזמים וצורה מבוקרת של טיפול מעניקה לו טעמים שונים. בישראל, שבה מפותחת מאד תעשית החלב, עבדו במכון וולקני על נקיגיי מוחסם מבשר עוף. שהוא חומר גלם זול יחסית וקיבלו מוצר, שהעדר המוסף שלו נמוך ביותר. גם אפשרויות צוא טוהנות, המרעון הראשי של משרד התעשייה והמסחר הה מוכן לממן את תחילת הייצור. התעשייה לא היתה מעוניינת, אף אחד לא יקח. לא אמר א.. אולי נגמר. הפרה שופעת חלב. והעגל אינו רוצה לינוק.

כך היה עם רכז פלפלת אדומה ושזה ערך תוצאתי לפלפלת אדומה, שהיא הבשלה הה־בריאה". לעומת הפלפלת הירוקה. הנקטפת בטרם עת, ועם שימורי אבוקדו ללא חום והחדרם הם הצבע ואת חלק מהערך התזונתי, ומשהו בחתום שימורי דגים ותוכנית לניצול עודפי הפירות הטרופים... בדרך כלל — מדגים ד־ר יוגן — הפחרון הוא פשוט. אפקטיבי ולא יקר. אבל התעשייה, לאמור, אינה מעוניינת. גם כאשר יש לפרויקט מימון. הזה מזה שהסיבה לכך שמנה כאי מתן בלעדיות. המכונו הוא של מכון וולקני ולמפעל המשתמש בו יוכח מונבלת לשנים אחרות. אחר כך יכול המכון לאמור את ההמצאה בארץ או במדל. התעשייה מעדיפה לשמור על סודיות הקנים בתחיר בתחיר הקרמות בפיתח. מכון וולקני — בניגוד למקובל בעולם — מכניה שמירה על הסודיות. אבל עד לנגול מכנים. בסופו של דבר ממונן המוסד נהבסנים של משלמי המיסים. מפעל הבעוניין בבלעדיות יכול להמנע ולבניו את המחיר. לאנשי המכון לל יחר להסתדר עם תעשיות מארגנות. שיש בהן יעות כטבולוגים ולהבדיל מנמנלים, המבינים בנושא וגם מבקשים מחרונות. אבל מרבית התעשיות בארץ מעדיפות לרכוש בחול את הידע, הידע והטכנולוגיה. למעשים אלה הידע והטכנולוגיה שנמכרו לנרמים בחול — על ידי מכון וולקני...

(צב"ש)

מרשמים למחבבות

בשר לאנינו טעם

חמישמים מספר „הבשר" של אברון ואחרוני, חוצאת „אדם".

תבשיל בשר ויקות צרפתי

ל־6 סועדים: זמן הכנה: 45 דקות; זמן בישול: 3 שעות.

1/2 קג' בשר חזה עם עצמות (צלעות); 1 ק"ג בשר חזה בלי עצם; 3 חתיכות עם רגל עם מורח; 2 בצלים, שבכל אחד מחם נעוצים 3־4 גרגרי עפורן; שני ראשי לפת קלופים, שלמים; 4 כרשות, ללא רוב העלים הירוקים. חמיעים לאורך; 1 שקית פטריות מיובשות (לא חכרחי); 1 שורש סלרי קלוף וחתוך ל־4־5 גזרים קלופים וחתוכים לשניים; אלומת תבלינים (ראה בהמשך); 1 כף מלח גס לבישול פלוס 20 גרגרי פלפל שחור; 1 כפית טימין; 4 שיני שום לא קלופות.

שמים את הבשר וחעצמות בסיר גדול וכבד. מוסיפים את חמלח הגס המופיע על פני הנוזלים. כשחנוזלים רותחים מוסיפים את אלומת חתבלינים. הבצלים עם הצפורן ושני שום שמבשלים על אש קטנה. משאירים ללא מכסה. בבסר חשעתיים מוסיפים את שאר חירקות ומבשלים עוד 45 דקות על אש קטנה. מנשים את חתבלינים בסיר שבו בושל. עם לחם ומעט ירקות כבושים (מלפפונים, אחיתם).

אלומת תבלינים Bouquett Garni

באלומת חתבלינים משתמשים בבשלל אבוך. בצר. מרק או צלי. חתבלין מקבל טעם וניחוח מכל חתבלינים בצבירור. בסוף חבישול שלפים את חצרור וחרקים. יש שני סוגים עיקריים של אלומת חבלינים:

אלומת תבלינים סריים: 1 מקל סלרי חתוך לשניים; 1 כרשות (החלק חלבן וחתלתל חחלק חירוק) חתוכה לאורכה לשניים; כ־5 גבעולי פטרוזיליה; 1 עלה דפנה; 2־3 בגעולי טימין או אסטרגון.

אלומת תבלינים מיובשים: 1 כפת שמיר; 1 כפת טימין יבש; 1 עלה דפנה חתוך לכמה חתיכות; 2 כפות פטרוזיליה מיובשת 10־15 גרגרי פלפל שחור.

מעיקים במרכזו של ריבוע בד בגזח (קונים בבית־חמרקחת) את כל חתבלינים. אוספים את פינות חגזח וקושרים לצרור (בחוט). אם משתמשים באלומת חבלינים יבשים, כדאי לחוסיף לצרור גם כרישה אחת.

סטייק טרטר

ל־4 סועדים; זמן הכנה: 30 דקות.

800 גרם בשר פלה פלה טינטוח אל שייטל, מנוקים חיטב מגידים ושומן; 4 חלמונים; מלח פלפל; 2 כפיות צלפים; 1 בצל קטן דק; 1 כף פטרוזיליה קצוצה; מעט ברנדי; חרדל משובח.

קוצצים את הבשר קיצוץ גס למדי (אפשר לטחון במכונה חשמלית אך בשום אופן לא הבשר קיצוץ גס למדי (אפשר לטחון במכונה חשמלית אך כדור־בשר. משטחים אותו ביד ובמרכז כל כדור עושים גומה. מטביב לכל כדור בשר ערכים מעט בצל קצוץ, פטרוזיליה קצוצה, מעט צלפים ומעט חרדל ובתוך חגומה - חלמון. מגישים גם בקבוק קוניאק, מלחיות ופלפליות, וחתלמון; מתבל בקוניאק. מלח ופלפל ארוכל.

כבד עגל בחמאה

ל־4 סועדים; חכנה: 10 דקות; בשול: 10 דקות.

4 פרוסות כבד עגל בעוביי 1 סמ' ובמשקל 125 גרם כל פרוסה; מלח ופלפל; 50 גרם חמאה; 4 כפות יין אדום יבש;

מגלילים ומפלפלים את פרוסות הכבד. ממיסים במחבת את החמאה שהכבד „ישאר ורדרד בתוכו). מעבירים לצלחות. יוצקים למחבת את יין שבמחבת על הכבד המבושל.

מוסיפים לכבד ומנשים.

יוצקים לצלחות. יוצקים מעט מה־ן מיוער בעיקר להם. זה אינו סמר לקפוח הבית, שמבחרה המבשלת מעדיפה בישול נוח, חסכוני, מהיר הכנה ובריא. קן, רצוי שהאוכל יהיה גם טעים. אבל זה לא בראש סולם העדיפויות.

ספרם של אברון ואחרוני נועד לנוחה. מובאים בו מאבלי בשר בסיסים (במסעדות הטובות) ומיוחדים. השתוף לכולם הוא, שלהכנתם דרוש בר מעולה (יקר). חבלינים באיכות טובה וטריים. מחונים בבית. לפעמים כלים מיוחדים, חמיר - אבל חמי - הרבה מבלנות. חשוחם לב ואהבה בחבשלה. האמת היא, שאדם האוהב לבשל יכול לבשל הבשיע מאה קבין של יצירה הבהנת מלב יקרות. אבל כאן הנוצאה נוטפת רוטב סמיך, עתירת קלוריות וכולסטרול הטעם. הטעם. אם מצאתם עד כאן אי־אילו טעמים נגד ספר הבשר — סלם חבבלו בוא סעם שקשה המאבלים. רק הירמיון בספר — לא כל שכן קריאת הבריאמים — מסלא את מיר רוק.

אברון ואחרוני יוצאים מתוך חנחה נכונה. שאיש לא נולד נורמה, אבל הרהבה נכונה עשויה לקרב את הנורה בם הירוק. בעל כותנת טוכנת. על כן יש בספר הרבה מידע בלבלי. על סוגי הבשר, הנאמנו למזרחה השונות, בחירתה, הדרכי הבנתה, הבלבלרחה הנורבות לטרדה, הכלים והנבלבלים הדרושים וכו'. מי שיקרא בעיון - יקבל. והנבלבלים הדרושים לפרקים אינה לפי סוגי המאבלים, אלא לפי דרך הבנתם. צילה, טיגון, בישול. בכל פרק יש „תת־פרקים לסוגי הבשר. בקר, טלה, עגל, קוליגאריות. החומה כאן החומרות לסטל בבשר הלבן, המוחנה אצלנו מסיבות מבטנות ואין לו מעורה. שהחורף - שהחורף יבוא...

שאול אברון וישראל אחרוני
מבשלים בשר
חוצאת אדם
ספר בישול בעריכת נירה רוסו

ספר מיוחד מאוד, אפילו בנוף ספרי הבישול הישראלי המפגיע, ולא משום שנכתב על־ידי נכרים (כמחצית מחמחברי הספרים הקוליגאריים הם נכרים). אלא מפני שהוא מיועד בעיקר להם. זה אינו ספר לקעת הבית, שבמבחרו הנסיבות מעדיפה בישול נוח, חסכוני, מהיר הכנה ובריא. קן, רצוי שהאוכל יהיה גם טעים. אבל זה לא בראש סולם העדיפויות.

ספרם של אברון ואחרוני נועד לנוחה. מובאים בו מאבלי בשר בסיסים (במסעדות הטובות) ומיוחדים. השתוף לכולם הוא, שלהכנתם דרוש בר מעולה (יקר). חבלינים באיכות טובה וטריים. מחונים בבית. לפעמים כלים מיוחדים, חמיר - אבל חמי - הרבה מבלנות. חשוחם לב ואהבה בחבשלה. האמת היא, שאדם האוהב לבשל יכול לבשל הבשיע מאה קבין של יצירה הבהנת מלב יקרות. אבל כאן הנוצאה נוטפת רוטב סמיך, עתירת קלוריות וכולסטרול הטעם. הטעם. אם מצאתם עד כאן אי־אילו טעמים נגד ספר הבשר — סלם חבבלו בוא סעם שקשה המאבלים. רק הירמיון בספר — לא כל שכן קריאת הבריאמים — מסלא את מיר רוק.

אברון ואחרוני יוצאים מתוך חנחה נכונה. שאיש לא נולד נורמה, אבל הרהבה נכונה עשויה לקרב את הנורה בם הירוק. בעל כותנת טוכנת. על כן יש בספר הרבה מידע

בשר זה לא רק קציצות ברוטב

סדרים למדף

ספק. שנם מכנו יודעים המחברים להפיק מטעמים. תיאורטית — הספר מוחאם לבשרנים. אין בו חזיר. אין פירות־ים. ובאשר רשימת היצרכים כוללת חמאה אי שמנה — יש המיר אפשרות להחליפן במרגרינה או שמנה צמחית: מעשית — המחברים מדריכים לעובדה. שקשה להחחרות במטעמי מאדים ולשמוח על הנורות הכוחות בין בשר לחלב. אם כבר מטגנים עגל בחמאה. אפשר היה להוסיף מרק על דבר אחר. משום חבל על הנורמות שהחמאה. אבל אני מכיה את השיקולים של הנוצאה: מסמר המאבים המבנוסים בשר חזיר לבטנתם. כמו בחבשה מה שלל פוקרי הסטייקיות. המתחחות בבשר לבן.

אניני הטעם הישראלים יסרבו איפוא להסתפק במטעמי בקר. טלה עגל. אך הם יסאבו בספר גם בטעמים מיוחדים מאוד כגון — סטייק מרטר; אי מוס מבבר עגל. וגם פרק המקדיש לחלקים פנימיים. ועוד פרק על חנסבות. כאן כבר חוגגות הזמנה. הבנינה המחמבת חנושי שבוע הבר. הבר — תוכלו שיש שעות אחרי הבשר.

ספר יקר. רבלון? לנוגרי שנקר מחולק השנה בפעם הראשונה. ומסרחו לעודד קירום מעצבים ויוצרים צעירים בתעשיית האופנה הישראלית — כפי שהגדיר זאת יעקב ברס, מנכל החברה. הפרס הוא 5000 דולר, מהם תוחנות „בלוז" 750 למכללת שנקר למימון פרוייקטים מיוחדים של הלמידים. הקולקציה שבוע בפרס, יוצגו בפני הקניינים הזרים בסמוך לשבוע האופנה הישראלי. שיעדיר אוגוסט. ונקוטה שבדוגמה לשופטים הישראלים. הם יידעו להעדיר מקורות ותקונה.

„חום חם" - ושובב: מוזקולקציה של עמרא פרלמוטר. בחשמעת סיפורי מיסיסיפי (צילם: גולי כהן)

תיקון טעות

במירשם לקליפות אבטיח מוחמצות נפלה טעות. לצנצנת של ליטר (בערך) לוקחים כף מחוקה של מלח גס וכף מחוקה (או אף פחות) של מלח לימון. מי שהכין לפי המירשם, קבל קליפות חמוצות מאד ואם אינן לטעמו - סליחה.

מה דעתי על החוזק? לכי יש כוח לדיעות.

(צילום: גלי כהן)

מכינים את הגג

קבלתי קומוניקט ששמח לי טוב על הלב. מפעל „פוליכימיקלים" ביהוד פיתח „דיעה טובה" לאיטום גגות. הדיעה — הסביר שלמה ספיר, מנכ"ל החברה — מורכבת מחומרי לוזאי של ביטומן לא תשאלו אותי, מה זה, מחוזקים בשרפי נומי וסיבים המולים חומר שימוח, למניעת התחמצנות במזג האוויר הישראלי. את הדיעה מכינים מן הגג. מרחיקים שכבה. על גבי שכבה, בסיטה המבוהדרון, ועל זה מרחיקים חומר מלבין, אקריליי־סיליקיל, בעל בוהק נבוה, וגם מבטיח — כך היצרן — ביחוד טיחוי. את הדיעה הרבוה — אומר הצרן — אפשר להניח על משטחי אספלט ישנים. פגומים או מחוגמנים. איך יודעים שהגג פגומ לא מחבים עד שירחלו אלא נוחנים מכח מטיח מבלבלים בוחפ ואם יש נחוש. מיקו שהגג מחוגמן הוא בין 14 ל־30 ש"ח למ"ר פלוס מע"מ. ההלבנה עילה עוד 3 ש"ח לחמיסה מע"מ למ"ר.

מה עושים אנשים שיש להם. גגות מרוצפים. ובחוזקי המים מחולחלים להם במרוחים שבין המרצפות ודרך המרצפות עצמן מפעל „פוליכימיקלים" מציע איטום בשם „הדדיופלג" שמרחים על הגג בריכוזיות משחנה. ועם המכר הצצן ניתן לעשות זאת בשיטה „במי דיר". מחיר גלון של „הדדיופלג" ב„ל, האמנו לחספיק למריחה בפחלה של 20 מ"ר — הוא 172 ש"ח. בחוספת מע"מ.

מה כל זה שימה אותי בקוטמוניקט זה לא המומרים החדשים. כי אני לא מכיבה בזה ואולי יש בשוק טובים ו/או זולים מהם. אבל לכל הסיפור יש כותרת. „הבן גור לחוזקי" זה מעורר בי תקוה. קלישה אבוגם. אבל בכל זאת מעוררת. שהחוזקי יבוא.

(צב"ש)

פרס למקוריות ולהומור

לא קלה היתה מלאכתם של שופטי פרס „רבלון", שנאלצו לבחור את העבודות המצטיינות בתצוגת האופנה המסכמת של בוגרי השנה הרביעית במכללת שנקר.

14 בוגרות הגיעה לאופנה. בשיתוף פעולה עם אחרות מקצועות הגיעה לעיצוב טקסטיל, העלו על הבמה תפוגות־אזיה, נמלכות ומרגיעה. שיעקרו לראות מערכות לבוש מקוריות מאוד ומעוצבות בחמוכה. הבוגרות של השנה ובמקרה — נולן בשיטה הן בעלות תואר ב־א. ולפי העבודות שהציגו, יש להניח שלא יוקשו להשאלה בעולם האופנה.

לרובן היתה זו הופעתן האחרונה כמעט לחת דרור לדמיון המשחולל, כלי אילוצים של „צו האופנה", מוסכמות, לחץ של קונים, מנכלות מוסר או הטעם הקרחני של הלקוחות הפוטנציאלים. מרביתן ניצלו הזדמנות זו התאצונה כללה סציגות ולתצוגות של שנקר חייבים לחייחס כאי מופע אומנותי, ולא כמו לתצוגות הבגדים. שנישאר מחכונו ללבוש. שסחטו מדצופים כל של מחאות כפים והקשה, מן חסם, על מלאכת השופטים.

אחמוד, בערב חגיגי שערכה רבלון, פורסמו תוצאות השיפוט. הפרס הראשון התחלק בין „אינקה" ל„חום חם". „אינקה" בית היצירה של נטע גרטלר פלדמן ועצת פיים גלוטנס. קולקציית חוקי המורכבת מפשתן וסריגים. מעוצבת המראה פרוצית. מוגב"ס פסיספסים טורבנים מעלים עשן. מקורי מאוד, לגמרי לא לביש. „חום חם" — הקולקציה של צפרא פרלמוטר. המשלבת איכויות שונות של איריגים וסריגים עתבה בהשפעת סיפורי מרק טוויין, והקריינה ומומד שובבות. דרוזה תעוזה לגי שילבש בגרים כאלה. הפרס הראשון, שחולק קנה בשווה בין שני הפרוייקטים הוא 3,250 דולר ואילו בפרס השני (1000 דולר) זכו יעל אוריאל ביאן ברבו, שעצבו את „בריינ אאוט", קולקציה של חליפות מחוייטות המורגות מן המראה הכלסי.

פרס „רבלון" לנוגרי שנקר מחולק השנה בפעם הראשונה, ומטרתו לעודד קירום מעצבים ויוצרים צעירים בתעשיית האופנה הישראלית — כפי שהגדיר זאת יעקב ברס, מנכל החברה. הפרס הוא 5000 דולר, מהם תוחנות „בלוז" 750 למכללת שנקר למימון פרוייקטים מיוחדים של הלמידים. הקולקציה שבוע בפרס, יוצגו בפני הקניינים הזרים בסמוך לשבוע האופנה הישראלי. שיעדיר אוגוסט. ונקוטה שבדוגמה לשופטים הישראלים. הם יידעו להעדיר מקורות ותקונה.

בשר זה לא רק קציצות ברוטב

ישראל — מצרים 37:63
במשחק היסטורי בסטוקמנדרוויל

בשתי הנבחרות הופיעו נכי מלחמה ★ המצרים שיחקו למרות לחץ כבד שהופעל על־ידי מדינות ערביות ★ מדליות זהב לרובין וונגר

מאת אברהם תשובה

משחק היסטורי במשחקי הנכים בסטוקמאנדוויל, אנגליה, ברדלנלי בנחירת הנכים בין ישראל בבר, אור לאומנול, על נבחרת נכי מצרים — 37:63.

לאחר 19:26 במחצית, שוויי הנבחרות בלוו בשריותיהן גם נכי מלחמה.

לחץ כבד הופעל על המשלחת המצרית ע"י משלחות מדינות ערב אחרות שלא לשחק נגד ישראל. אך־המסרוטאים המצרים גילו רוח ספורטיבית ולמרות מדיומים לי־יכולתה הזעיפה של ישראל הזמייצבו בלבד.

קהל רב הזה באיזיוון, שבו גילו המצרים התקרנות רבה. בניגוד לישראל שבנבחרתה מופיעה במשחקים בי־לאומיים ב"ג שנה, והנמנית על עמרת כדורסל הנכים בעולם, הזלה נבחרת מצרים את מעילותה רק למני כחמש שנים.

מאון המלריות אל משלחות ישראל אחרי חיום השלישי של הנחיריות עלה לשנים הזה, שסיגת בסף ושלוש אדר.

אדיר לוגס — מיומור ראיון

מאת — אדיר לוגס, המשלחת מלוזן אדיר לוגס, ראיון, לאחר הזוגות בעולם, ראיון ראיון, ראיון, ראיון,

בעריכת יוסף גלילי

ארץ התמר – השקעה לטווח ארוך

מאת אלימלך בנארי

לא ניתן לבוא על ענף ותמרים דומים מבלי להוכיר, ולו גם בקצרה, את הקשר של זמיר ותמר. אין זה סוד שהזמיר מגיע לעץ ארוך ולמעשה הוא חלק מגוף התמר. ולמעשה הזמיר לבטא את ההדרי האמיתי. חתול מגזע מגזע האם. הבר הינו שהיל הבומה מגזע האם. צריך כתמר יפרח. ואת קומתך המתוה לתמר ושדייך לאשכולות. אעלה בתמר אוחזה בסנסיניו (שיר השירים).

גליף, המשורר והודי העממי, הפרסיון ביערות, מי שחיבר את שיר הפרסיונים הידוע, אומר בשירו «מארץ התמר עד ירכתי צפון», יהודי שלא הגה מימיו עץ תמר, יודע לכנות את הארץ הנכספת «ארץ התמר».

מאז כיבוש הארץ ע"י הרומאים ולאחר מכן הכיבוש ע"י הערבים, כמעט ובכל התמר כמעט כלכלי בארצנו. רק עם הזרחתות התחשבות הארוכה, שב התמר להיות מטע אשר עמותתיו מעטרות את נוף בקעת הירדן הגדולה ופריו נותן פרנסה למתישביו.

מטעי התמרים של היום משתרעים מאיזור שפך הירדן, במקום שהירדן נשפך לכיוון בקעת מחזיל המטע הצפוני, יורד רומזה לארך חופי הכינרת המזרחיים, בעבר הרחוק היו גם תמרים בצד המערבי, בבקעת ניגוה. מעיד על כך יוסף בן מתתיהו בספרו «מלחמת היהודים ברומאים». בתיאורו הוא אומר, «ולאורך יאור גינוסר (הכינרת) משתרעת ארץ הבקראת גם היא בשם הזה, מלג האויר הטוב נוח לצמחים שונים זה מזה. פה עומחים, ולאין מספר אגוזים, הדורשים להם קרה מכל הנטיעים, על יום עליים תמרים. היוקים בהם להם חשמש. הינם מתרשת שוב נטיעת מטע התמרים בבקעה זאת. דרומה לו בעיר בקעה, בעמק הירדן ובעמק בית־שאן, לא תמצא קיבוץ או מושב שאינו מגדל תמרים.

בבעעת הירדן מטעי התמרים גדולים לאורך הכביש החוצה את הבקעה, עד יס המלח. לאורך החוף המערבי של יס המלח, ועד נאות הכיכר ברדום בה מאלן. משם לאורך כביש הערבה בהאר אילת.

תמרים וחמרים. כל הבקעה מצפון יס כנרת ועד אילת כולה נמנעה תמרים. 172,000 עצי תמר, 6,287 עצי זכר. מהם 43,000 עצים נשאר מדי, 34,000 נושאי פרי חלקית 94,000 עצים צעירים שטרם החלו להניב.

יבול התמרים נגרר בחודשים אוגוסט, סבטמבר, אוקטובר ונובמבר. הערבה ואיזור עין גדי מכניסים ומכל שמפעים הנדיר מאחרי יותר. כל הפרי נגדר ומאחסן בבתי קירור, ומעבר במשך כל חודשי השנה נחמיטה בתי אריזה. בעמק הירדן, בבית שאן ושניים בערבה. האחד באיזור מרכז ספיר והשני בעדרים ליד יטבתה. קבוצת כינרת אורזת את יבולה לבד.

מטע ששטחו מגיע ל־14,333 דונם. ראוי למחשבה ולחכנון הפעילות בו לקראת העשור הקרוב. בתחום עיבוי המטע, הטיפול בפרי, עיבוד ושיווק.

פוטנציאל כלכלי

החמר מהוה פוטנציאל כלכלי גדול, אשר בחלק מהישובים מהוה ענף מטעים מרכזי. מטע תמרים הינו השקעה גדולה לטווח ארוך. הן לדונם נטוע בשדה והן בהשקעה הגדולה לכל טונה פרי בבית האריזה.

מטע התמרים שלנו מרוכז משלוש קבוצות נתן אשר תכונותיהם שונות. כתוצאה מכך בעיות העיבור, האריזה, שיווק מקומי ויצוא הן שונות. עלינו לפתח פעילות מתאימה לכל קבוצה וגם:

1. זנים לחים: חיאני, ספיקס, ביגת עיישה, הם זנים שיש לטפל בהם בפרי טרי.

2. ברחי וזנים שנטפל בכולל. זנים אלה נגדיים נוסר ואפשר למכור אותם בפרי בוחל או כפרי קפוא.

3. זנים יבשים: מרכבים משתי קבוצות. קבוצת הזנים העיריקית, חלאוי, חדראוי, וחדי, ודי ואמרי. הקבוצה השניה, קבוצת הזנים הצפון אפריקאים, דקלנור ומגהול. זנים אלה יש לעבד, לארז ולשווק בפרי בעשור הקרוב. בזן זה הנשאים שלנו רבים, במטע ובבית האריזה. בעמק הירדן הגענו לבשר מין אחריזה של כ־30 טונות תמרים ביום. הוספקת פרי טרי בכל חודשי השנה.

פותחה מערכת שיווק ולוגיסטיקה, המאפשרת לנו לספק פרי טרי שבוע לכל ארצות אירופה. ובמידה ונסכיל לדהיכר שזוק זה, גם לרשאות נוספות.

הבעיה הניצבת כיום לפנינו היא החבנת השוק עם כמויות נוספות. עד כה מכרנו את מרבית הפרי בתפוורת. בדרך זאת הגלתנו לחרור לשוק ולהדהיבו באריזות. כיום, במציאות שרוב המסחר הקיטעוני לא מוכר ויש להחדרון לשוק.

מקבוצת הבחל והקפוא, רק התחלנו בפעולות בתחום זה ועלינו להמשיך לחקור כיצד להכין את הפרי לשוק. בתמרים הלחים יש אחוזי פחת גבוהים וכן בזנים היבשים. אותו פרי שלא ניתן לשווקו כפרי רגיל יש לטפל בו להכנת מוצרי לוואי. יש ללמוד בעיה זאת כדי לבחור את המוצרים המתאימים לשיווק וליצוא.

תחזית היבולים

לקראת שנת 90/91

פרי לח	4442 טונות
פרי יבש	7616 טונות
סה"כ	12058 טונות

כמות כפולה בהשוואה לשנת 85/86

תחזית היבולים

לקראת שנת 95/96

פרי לח	7431 טונות
פרי יבש	11456 טונות
סה"כ	18887 טונות

עליות וירידות

מאז התפתח מטע התיאבי, ידענו עליות וירידות עד שהגענו היום למטע של 43,362 עצים. המסוגלים להניב יבול של 6,500 טונות פרי בעשור הקרוב. בזן זה הנשאים שלנו רבים, במטע ובבית האריזה. בעמק הירדן הגענו לבשר מין אחריזה של כ־30 טונות תמרים ביום. הוספקת פרי טרי בכל חודשי השנה.

פותחה מערכת שיווק ולוגיסטיקה, המאפשרת לנו לספק פרי טרי שבוע לכל ארצות אירופה. ובמידה ונסכיל לדהיכר שזוק זה, גם לרשאות נוספות.

הבעיה הניצבת כיום לפנינו היא החבנת השוק עם כמויות נוספות. עד כה מכרנו את מרבית הפרי בתפוורת. בדרך זאת הגלתנו לחרור לשוק ולהדהיבו באריזות. כיום, במציאות שרוב המסחר הקיטעוני

אריזה מייצרים מאות טונות של מגוון תמרים. בשנים קודמות לא היה שימוש לפרי זה, אשר נמכר לרפתות במחירים זולים מאוד. מצד זה נתאים לאפיה ולמרחה. עלינו לעשות מאמץ מרבי בנושא אותו. כי השוק המקומי לא יכול לקלוט את כל כמויות המגוון שאפשר לייצר.

בעשור הקרוב יהיו לנו 2000 טונות פרי — לעיבוד תעשיתי.

יצוא ב־5 מיליון דולר

עד כה ייצאנו 75% אחוז מכלל ייצוא התיאבי ו־25% אחוז מכלל הזנים היבשים. הצנע, באמצעות אגרקסקו, פיתח את תנושא והמנה ייצאנו כ־1,500 טונות פרי לח, וכ־850 טונות פרי יבש, בסכום של כ־5 מיליון דולר. אנו מנהלים היום ויכוח עם אגרקסקו על דרך הפעלת הנוצ בענף. אגרקסקו מבוהה. שאנו נסיפות ודרקות עבר לרשתות. עלינו לסכל את הפעילות שלנו למציאות זאת ע"י פיתוח אריזות מתאימות. לחסוך כיצד להכין את הפרי לשוק. בתמרים הלחים יש אחוזי פחת גבוהים וכן בזנים היבשים. אותו פרי שלא ניתן לשווקו כפרי רגיל יש לטפל בו להכנת מוצרי לוואי. יש ללמוד בעיה זאת כדי לבחור את המוצרים המתאימים לשיווק וליצוא.

תחזית היבולים

לקראת שנת 90/91

פרי לח	4442 טונות
פרי יבש	7616 טונות
סה"כ	12058 טונות

כמות כפולה בהשוואה לשנת 85/86

תחזית היבולים

לקראת שנת 95/96

פרי לח	7431 טונות
פרי יבש	11456 טונות
סה"כ	18887 טונות

עליות וירידות

מאז התפתח מטע התיאבי, ידענו עליות וירידות עד שהגענו היום למטע של 43,362 עצים. המסוגלים להניב יבול של 6,500 טונות פרי בעשור הקרוב. בזן זה הנשאים שלנו רבים, במטע ובבית האריזה. בעמק הירדן הגענו לבשר מין אחריזה של כ־30 טונות תמרים ביום. הוספקת פרי טרי בכל חודשי השנה.

פותחה מערכת שיווק ולוגיסטיקה, המאפשרת לנו לספק פרי טרי שבוע לכל ארצות אירופה. ובמידה ונסכיל לדהיכר שזוק זה, גם לרשאות נוספות.

הבעיה הניצבת כיום לפנינו היא החבנת השוק עם כמויות נוספות. עד כה מכרנו את מרבית הפרי בתפוורת. בדרך זאת הגלתנו לחרור לשוק ולהדהיבו באריזות. כיום, במציאות שרוב המסחר הקיטעוני

חדשי!

הדיוני

של דן־ממטירים

מתז הקולע להמטרה

נא להכיר: המתז הדינמי של דן־ממטירים: מתז מהפכני, דו־שלבי, שילוה את המטע והפרדס מיומם הראשון ולאורך שנים.

מהיום אינך צריך להחליף מתז כאשר המטע והפרדס מתבגרים. המתז הדינמי עם "סבעת הקסם" (תמונה א') ישמש אותך מספר שנים כשהמטע צעיר ומקוה לקוטר הרטבה של 1.2–1 מ'.

המטע והפרדס המתבגרים: הסר בקלות את "סבעת הקסם" המקיפה את המתז ולפניך מתז שקוטר ההרטבה שלו גדל ל־3 מ' (תמונה ב')

המתז הדינמי של דן־ממטירים מבטיח ומקיים:

- טיפות גדולות ללא ריסוס ועירפול.
- אחידות פיזור מובה בעומס המתנוקה.
- מוגן מחרקים ■ יעיל בתחום הספיקות 40–200 ל'/ש'.
- פועל בתחומי לחץ שבין 10–35 מ'.

לחסכון במים, באביזרים ובזמן - בחר במתז הדינמי של דן

דן־ממטירים - חידוש דרך חידוש...

המפעל: קיבוץ דן 12245 ד.נ. נליל עליון, טל' 06-953811
משרד מכירות מרכזי: מוצרי חכן, רח' האר‌בעה 12, ת"א, טל' 261975, 03-263267

טעם הפרחים

ישנם כעת כ־35 זני פרחים הראויים למאכל אשר נמכרים בארה"ב. הפופולאריים ביותר הם כובע הנזיר ("NASTU RTIUMS) ואמנון וחמר (PANSIES). הפרחים משמשים בעיקר לקישוט, אולם מספר מסעדות מציעות טלטים עם פרחי מאכל.

ב־1966 התחכנו המכירות ב־10.000 חבילות של 6 עד 40 פרחים בכל אחת. מרבית המכירות הן באזורי המטרופוליטן, כמו לוס־אנג'לס וניו־יורק, ומיועדות בעיקר לחברת הנכחה.

ב־PARADISE FARMS CARPENTERIA קליפורניה הם הגדלים היחידים של פרחי מאכל בארה"ב. הם הגדילו את שטח הייצור שלהם, בתוך ארבע שנים מחלקה קטנה לשטח של 35 אקרים, ב־1.000 חבילות נאספות מדי יום ומשווקות בכל לחודש. למרבית הזנים יש אורך חיי מדף של 10 עד 14 יום, הם ארוזים בסמוג פלסטי להבטיח את הטריות שלהם. באשר לטעם, הרדים הם עם ריח טוב, סיגליות (VIOLETS) הן מתוקות ואמנון וחמר (PANSIES) וציפורני החתול (MARIGOLDS) יש מעט טעם כלשהו.

מקור: 28.3.87 (דרח מכון חמאן)

שלוחה בשוק הספרדי

בתחילת השנה הנוכחית פתחה אגרקסקו שלוחה בסמדר. קדם לכן נערכה שורה של בדיקות שהקלו כי הצטרפותה של ספרד ל"שוק האירופאי" עודדה את השוק הספרדי כאשר לייבוא מוצרים יחודיים שונים וכהם פירות אקזוטיים, תמרים, מוצרי בשר הודו מעובד, שתילי צמחים ופירחי קטיף מסיימים.

השלוחה תהיה בבחינת משרד תיאום קידמי שאמור להגיב על צרכי השוק וליזום עיסקות מיוחדות.

בעונת 1986/7 הומדה לפני סיומה. תיצאו אגרקסקו לספרד בשעור של כתצי מיליון דולר, בעיקר תמרים לחים, צמחים ותוצרי ריבוי, פירות אקזוטיים, ותכליתים מרים. בעונה הבאה יעלה היצוא. על פי המתכנן, לכמיליון דולר.

החיידק מדביר הפרודניה

שיטת להדבכה ביולוגית נגד זחלי הפרודניה היכה את מפתחה — פרופ' בחוך סנה מהפקולטה למדעי החיים באוניברסיטת תל־אביב. בפרס המחוכר לשנת 1987 מטעם הקרן לקידום מחקר ופיתוח חומרי הדברה.

זו היתה הדרך של פרופ' בחוך סנה מחוגג לבוטניקה והמכון לחקר שמירת הטבע באוניברסיטת תל־אביב, שחיפש אחר בוגר של חיוך בטבע. הפופולאריים ביותר הם באצילוס מוריגנוזים שיכול לזחלי הפרודניה — מהמיקים הגדולים ביותר לגידולי הכותנה. הנוקף גם ירקות, גידולי שדה, צמחי נוי ומטעים. «המאזן הביולוגי הופר על־ידי החקלאות המודרנית. הנוקטות גידול אחד בשטחים גדולים, השקיה ודישון. עקב כך מתרבים המזיקים, וההדברה הכימית המופעלת נגדם פועלת גם נגד אויביהם הטבעיים. אנו משתדלים להחזיר את האיזון הביולוגי לסבר קרוב לאקוסיסטמה הטבעית. וכך יש בדיוגים עושר של אויבים טבעיים למזיקים בחקלאות».

פרופ' בחוך סנה וצוותו מיקמו גורם מיקרוביאלי, שסוחה מעלמו צר — נגד זחלי הפרודניה בלבד — שאינו מזיק לדעת בשום אופן מסרחה לחברת. כמו הארבים הטבעיים של המרוזיה.

בהמשך נעשית עבודת מחקר בדקתחומית לכיחוד בזני החיידק לחכנה לייצור תעשייתי. עבודת שדה לחוכחת היעילות של הדברה הביולוגית: המחקר ביוכימי לחכנת מנגנון הפעולה של הדעלן הבלוגיקי על־ידי החיידק הגדום לחדבה הביולוגית. באחרונה הוחלה. גם פעילות בתחום הביוגנטיקה, שמטרתה לבדוד את. הגן, המיחד את הדעל המשמיד את הפרודניה. העבודה הבין־דתומית בעשה בשיתוף מעולה עם ד"ר מ' ברוח, ד"ר ע' יעבץ, גברת חרמונה יתומין וד"ר א' הוגיגמן.

הבחשיר להדבכה הביולוגית נגד הפרודניה הועבר. כבר לייצור תעשייתי בארץ בהשקעה של חן אמריקני.

החזירו את השוד!

טענות החקלאים, כפי שהושמעו בכנס מחוז המושבים במפלגת העבודה, שהתקיים בבית־הרצפלד

אילנה אשרת מכפר ויתקין: לתנועת העבודה ישנה יריבות היסטורית עם הרביזיונים שהיא תנועה עקרה. להשתתפותנו במשפלת אחרות הלאומית ישנן קווים אדומים שאין לוותר עליהם. אחד מהם הוא הפסקת החקלאות והתתיישבות. הקואלי פרצה לא יכולה להתקיים כאשר המפלגה לא רוצה בה. כיצד יכול להתקיים משק יצרני במשב המשלם 12 אלף דולר ריבית. זה שוד בצהרי יום. הבינעמה. «החזירו את השוד!» (המרוב במושב שלא הסתבך בשוק האפור או בבורסה, אלא השקיע בפיתוח היצוא).

תנועת העבודה, הטעמה אילנה אשרת, לא יכולה לוותר על תנועת המושבים. הפגיעה בה הוא הרס מתוכנן. בזכות התתיישבות, בה רב חלקה של תנועת המושבים, אנו לא מריצה צלבנים. אנו תובעים חברות משפחה בקיבוצים. יש חוב של 45 אלף שקל. הלב נקרע מעשקים של מושבים רבים.

יעקב יעקב מבושב עין יעקב: אחרי 93 שנות פעילות במפלגת העבודה אני נאה בה. הבעיה מה לעשות כיום נוכח החתמוטטותן מערך החקלאות ומוצאת הלול לא שילמו את הסובסידיה בשנתיים האחרונות. הדברים שהוסבו לא התבצעו. מחמקין לא מבצע. חוץ מסולי סיקה לא ניתנה דאגה למושב. אם לא תהיה התתיישבות מפלגת העבודה תתמוטט. «קח את הדברים בידיים», אמר בפנותו לשמעון פרס.

מאת יוסף גלילי

בעוד עמים שונים סובלים מתת־תזונה ורעב, יש בעולם כ־500 מיליון טונות עודפי גרעינים ואבקות המעבר מרצאות מעל ל־120 מיליארד דולר בשנה לסיבסוד מגדלים וחקלאים כדי לעודדם לייצר עודות.

הודות לקידום הטכנולוגיה ושיטות העיבוד גדלה התפוקה החקלאית ב־40 אחוז בכל השנה האחרונה. «המהפכה הירוקה» באסיה הפכה מדינות קשות יום, כמו הודו וסין, לארצות המספקות את צרכיהן במזון בכיסי ואף מייצאות, לראשונה בקורותיהן, עודפי גרעינים וכותנה.

השפע הביא עימו בעיות מורכבות. בלחץ הלובי החקלאי החוזק בארצות־הברית, ארגנו הקהילה האירופית, הנהיגו הממשלות מכסי־מגן פרוטקציוניסטיים ומדיניות של סובסידיה לתגנה הארוגות המקומית בין עמים וארצות.

נשיא אה"ב רונאלד רייגן תיאר בנאומו בפסנת וגביה את «הסבל» החקלאי «כאיום הרציני ביותר על אחרונו של הדמוקרטיות התעשייתיות». לדוגמה: אה"ב סיבסדה בשנה האחרונה ב־6 מיליארד דולר כדי לייצא ב־3 מיליארד דולר תיסכ: הקהילה האירופית מכרה חמאה לברית־המועצות בשעירית ממחיר הוצאות הייצור והחלק ה־17 המחחיר שמשלמים אזרחי הקהילה. עיסקה כזו באה בחשבון כאשר השוק המשותף שוקל להשמיד 20 מיליון טונות של בשר, חמאה וגרעינים. וזאת משום שאחסון מכמיות אריזות אלה עולה 4 מיליארד דולר לשנה. ואילו העולם השלישי הרעב אינו מייאות, עם מחירי הביצע של «המעצמות הדיקות». לפי אומדן הבנק העולמי ב־730 מיליון בני־אדם, אחד מכל 7 באוכלוסיה העולמית. «לא יכול להשיג את כמות הקלוריות כדי לחיות ולעבוד».

דוגמאות מרדיקסליות

הטכנולוגיה המתקדמת ה«שפע המגוון» עורר ארצות לשפר מגזרים חקלאיים בלתי יעילים. דוגמה: עגוריה. במקום לנצל את עודשה

מומחי הוועדה החקלאית של ה"OECD (ארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי), ערכו השוואה בין מבנים שונים של מבסדר חקלאי במדינות שונות הבדלים מחיר המכסה מובטחים. המכסה ישורה, ממו לא ישורות, ממו מעגני מחיר, מחחנים ביאוחיים, המריגים ציבוריים ועוד.

ההשוואה בין הסבסודים השונים במדינות שונות בשנים 1979 — 1981 מראה, כי מדינות השוק המשותף ואה"ב אינן הוחטאות העיקריות בסבסוד החקלאי המאסיבי. באחה הקופה העיקרי יגן וסקנינביה המיכה חחבה הרבה יחר לסקטורים החקלאיים שלהן.

מבוצע שיעור המכיסה לסל ריגל של מוצרי חקלאות עיקריים היה בחקופה האמורה כ־55 אחוז מסך ערך הייצור במדינות החברות ב־OECD.

במדינות סקנדינביה, שוויץ ויפן שיעור המכיסה מגיע למעלה מ־50 אחוז, בשוק המשותף ובאוסטריה למעלה מ־40 אחוז. לעומת פחות מ־20 אחוז בארה"ב וכ־5 אחוזים באוסטרליה. רמות המכיסה שונות בחאם למוצרים. אולם עבור מוצרי הלב הן גבוהות במיחד ומסכמות בכשני שלישים מערך הייצור.

מאחר ומדיניות לוקטיפה של עד שנת 1981, הועברה מיוחות הדיה לוועדת המסחר של , שם OECD עובדים כעת על עדכון הסטטיסטיקות עד לפתיחת מושב שני השוק המשותף במאי.

עד 50% סיבסוד

ריגל של מוצרי חקלאות עיקריים היה בחקופה האמורה כ־55 אחוז מסך ערך הייצור במדינות החברות ב־OECD.

במדינות סקנדינביה, שוויץ ויפן שיעור המכיסה למעלה מ־50 אחוז, בשוק המשותף ובאוסטריה למעלה מ־40 אחוז. לעומת פחות מ־20 אחוז בארה"ב וכ־5 אחוזים באוסטרליה. רמות המכיסה שונות בחאם למוצרים. אולם עבור מוצרי הלב הן גבוהות במיחד ומסכמות בכשני שלישים מערך הייצור.

מאחר ומדיניות לוקטיפה של עד שנת 1981, הועברה מיוחות הדיה לוועדת המסחר של , שם OECD עובדים כעת על עדכון הסטטיסטיקות עד לפתיחת מושב שני השוק המשותף במאי.

(המשך בעמוד 17)

חדשי!

המחפרון של קטרפילר

התכנון
האיכות
האמינות
והביצועים
של "קטרפילר"

מיצוי CATERPILLAR בישראל

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO LTD.

מוקד כאן שדות.

ליוגבי ישראל

ברכות לסיום קציר תבואות החורף

מספקי ציוד ג'ון דיר ומשאיות איווקו

המשביר המרכזי

האגף למכונות וציוד
ת"א, דרך השלום 12 טל. 03-335131
ת"א, יגאל אלון 76 טל. 03-389333
חיפה טל. 04-882161

נבון ימליץ לאוניברסיטה בניו־ג'רסי להתיר לאנשיה להמשיך לחפור בקיסריה

השר היה באתר ונפגש עם ראש המשלחת הארכיאולוגית ● ראה עצמות בשטח וביקש לנהוג בהן בכבוד

מאת יואב אביב

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הודיע אתמול, בתום סיורו באתר החפירות בקיסריה, כי יפנה לאוניברסיטה האמריקנית בניו־ג'רסי, שאנשיה חופרים במקום ויבקיע לפני נשיאה להמשיך בחפירות.

"קברים אין כאן. אין כאן בית קברות יהודי ואני חושב שאין צורך להפסיק את החפירות. אני אמליץ לפני ראשי האוניברסיטה האמריקנית קונית בהתמכרי על חדות הדעה כי הארכיאולוגים להמשיך בחפירות".

שר נבון הגיע בשעות הצהריים לקיסריה מלווה בידי פורום רובדים בול, שסקר לפניו את מצעשה בקיסריה ב־16 השנים האחרונות. מאז החלו החופרות במקום ע"י מדליין בוסקוויץ' מהאמריקנים, בול תאר באזני השר את השתלשלות העניינים. כמי שבאו לידי ביטוי בשבועיים האחרונים.

במהלך הסיור אמר השר, כי הוא לומד מהראה עניני שאין מרובר בבית קברות יהודי.

השר הודה כי נמצאו בשטח החפירות עצמות שורדות. הוא דרש להתנהג בעצמות בכבוד.

גם מנהל אגף העתיקות לשעבר יוזשב החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה, אברהם בירן, אמר אתמול כי אין כל סימני לחם". יהד עם זאת אמר השר בתום הסיור, כי החופרים האליתו לשכנעו שהיא לומר מהראה עניני שאין מרובר בבית קברות יהודי.

"בשטח אין אנשי אתר־קדישא וגם להם אין ביטחון, שזהו בית קברות יהודי. יש ספק אבל הם רוצים להיות בטוחים. אני מבין לליבם ויש עוד הרבה אנשים, שגם אם אינם רוצים, הדבר יכול להפריע להם".

"בגשרתי את אנשי אתר־קדישא ומבוכתו, והוא קיבל את הטיפול בנ"ג מבעל איטליז בחיפה. לאחר השופט עם ע"ד לידסקי, כי לא בכל מקרה חייב בית המשפט להיעתר לבקשת עצר עד תום החליכים. היות שמטרתה הנדון קיים לעצור את החשוד עד סוף שלושה לעצרו עד תום החליכים. גם לכשיוגש כתב אישום, יוזה השופט לשחררו בערבות.

לפי תנאי הערבות נאסר על החשוד לבוא במגע עם המתלוננים, נאסר עליו לצאת מן הארץ והוטל עליו לשלם ערבות צד שלישי בסך 1000 ש"ח וערבות בנקאית בסך 2500 ש"ח.

(שתי"ם)

גובה חובות החשוד בסחיטה שוחרר ע"י שופט כיוון שלא ברור אם יוגש כתב אישום

בעל חברה לחקירות פרטיות וגביית כספים, החשוד בעבירה של סחיטה באיומים, שוחרר אתמול בערבות בתום ששה ימי מעצר. בנקבות טענת סניגוריו, עו"ד צבי לידסקי, כי אין להאריך את מעצרו, כאשר לא ברור כלל אם יוגש נגדו כתב אישום.

שופט השלום אביגדור סלטון החליט לשחרר, למרות שיש "חשד סביר ואפילו מבוסס", נגרו, בעל החברה, יעקב סורצ'ין (37) מחיפה, חשוד כי הופיע ביום 24.7.87 במערבית „הכט", כפר שמריהו עם שני גברתנים אחרים, כדי לגבות כ"ח מרשו הוא בעל חברה חוקית ומכובדת, והוא קיבל את הטיפול בצ'ק מבעל איטליז בחיפה. לאחר השופט עם ע"ד לידסקי, כי לא בכל מקרה חייב בית המשפט להיעתר לבקשת עצר עד תום החליכים. היות שמטרתה הנדון קיים לעצור את החשוד עד סוף שלושה לעצרו עד תום החליכים. גם לכשיוגש כתב אישום, יוזה השופט לשחררו בערבות.

לפי תנאי הערבות נאסר על החשוד לבוא במגע עם המתלוננים, נאסר עליו לצאת מן הארץ והוטל עליו לשלם ערבות צד שלישי בסך 1000 ש"ח וערבות בנקאית בסך 2500 ש"ח.

(שתי"ם)

2 נאשמים בהפצת הרואין שוחררו ממעצר; פרט לעד מדינה אין ראיית סיוע נגדם

עד המדינה נאשם ביבוא 7 ק"ג הרואין ● שני הנאשמים הפיצו, לכאורה, 200 גרם

— החלטה נגדיה לשחרר שני נאשמים בהפצת הרואין ממעצר עד תום החליכים — ניתנה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

— חלק נתון 7 ק"ג הרואין שיובאו לפני חודשים אחדים מבלגיה. כעוד מדינה מוסיף וגבוה אותה. שוחף בכנדיפה שיובאה את הסם. הוא מעיד נגד לביא וג'אן.

עו"ד ציון אמיר, שיוצג את אלי לביא, הסתמך על החוק הקובע, שכדי להרשיע נאשם יש צורך בראיות סיוע. נוסף לעדותו של עד המדינה. בהסתמך על חוק זה טען שגם בנושא המעצר עד תום החליכים ידרשה ראיית הסיוע, שכן בלעדיה לא אפשר יהיה להרשיע את הנאשם. מדוע להחזיקו במעצר עד תום החליכים בשל סחר ב־100 גרם הרואין כל אחד, בשעה שעד המדינה עצמו נאשם ביבוא למעלה מ־7 ק"ג הרואין.

השופט אליהו מצא קיבל את טענת של הסניגור, והחלטה נדיה קבע, שאין יש למנוא סיוע בשלב המעצר. והיות ושחוא לא מצא סיוע — הוא מוה לשחרר את הקצרות בערבות של 30,000 ש"ח כל אחד מהם, 10,000 ש"ח במזומן ו־20,000 בערבות בנקאית.

(שתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־30.7–5.8.87

יום חמישי — 30.7
בית נאן — 18.00 — דב מלב — חוג בית.
סניף חיפה — 18.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — אסיפת סניף.
חיפה — „בחינוך" — 20.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — רב־שיח מרכוז הביולאומי לנשים.
סניף אזור — 19.00 — אבי שיוין — מזכירות סניף.

יום שישי — 31.7
נבעת חביבה — 9.00 — צוות התפעלה של המגר תערבי.

יום שבת — 1.8
רמת אליהו — 11.00 — פנחס ארליך — ספורות יידיש.
סניף עזה — 18.00 — דוד שטוקמסט — מועדון יידיש.
כפר מנדינה — 18.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — חוג בית.

יום ראשון — 2.8
בית נאן — 16.00 — חוג אדז — חוג בית.

יום שני — 3.8
סניף אשקלון — 19.00 — אבי שיוין, דב שחר — מועצת הסניף
סניף חדרה — 19.00 — וולדי בוגן, לוי פרידטש — פגישת מעילים מחקיבוצים העונגן, מעברות.

יום שלישי — 4.8
סניף טייבה — 16.00 — אילן גילאון — דוד צעיר

מודגם ערים נדולות — במרכז מפ"ם — ב־16.00

יום רביעי — 5.8
במרכז מפ"ם — 12.30 — מזכירות המשמרת הצעירה העולמית של מפ"ם.
בית מקיבוץ חאצי — 14.00 — מזכירות משותפת של תבריות העולמית של מפ"ם והמשמרת הצעירה העולמית של מפ"ם.

פעילי המפלגה ייעורבו לביקורי חג
בתי הקודנן — אל אדמה — בעדות המוסלמית והדרוזית
בימים 5.8.87–6.7

איגוד מקצועי

סמינר לעובדות ויצ"ו „תנובה" מאיגוד חדרום — בנבעת חביבה ב־31.7–1.8 בהשתתפות: נחום שור — מיני בגיש

יום שני — 3.8
הוועד המנהל — 8.30 — אפרים דילוני, דב אלקבני — מזכירים ארציים של האגודים המקצועיים.

יום שלישי — 4.8
יקנעם — מפעל „ראם" — 10.00 — דב אלקבני, עמוס משה, רפי טולדנו — מזכיר מרעצבת יקנעם. מפגש עם חנולת המפעל.

בפלילים

שוטר שהתעלל בערבי בנתב"ג הושעה משירות

סמל ראשון בתחנת המשטרה בנתב"ג, החשוד בהתעללות בערבי תושב יפו, הושעה אתמול מתפקידו.

דובר משטרת ישראל אמר, כי מפקל משטרת ישראל, דוד קראנט, הורה להשעות מתפקידו את סמל ראשון אריה סרוסי, לאחר שפרקליטות המדינה החליטה להגיש נגדו כתב אישום, בגין תקיפה בנסיבות מחמירות לבית המשפט השלום ברמלה.

כזכור, ברקע החירה הלוגות הציבור במטה הארצי במשטרה את תלונתו של יוסי קייסי, שטען, כי שני אנשי משטרה הכו אותו בתחנת משטרת נתב"ג. השוטר השני, שהיה מעורב באירוע, סמל חובש ביבלאיאס, נמצא עתה בחו"ל, וכשישוב לארץ תיבדק מעורבותו בפרשה.

(עתי"ם)

מת האוהב שרצח אהובתו לשעבר והתאבד

חיים כהן, בן 26, שירה ביום שישי האחרון בחברתו כרמלה זיקן ולאחר מכן ירה בראשו, מת אתמול בבוקר מפצעיו בבית החולים „ביליינסון", בפתח תקוה.

חיים כהן, תושב אשדוד, ירה בחברתו, לאחר שעמדה ממנו כתוב שנתיים לאיכרתם. הוא הגיע למקום בטיסה בהרצליה, ליווה אותה עד לביתה שבנבעת אולגה ובהיכנסם לחדר המדרגות ירה באקדח בראשה ולאחר מכן בראשו.

השניים היו נאשפוים במצב אנוש ביחידה לטיפול המרץ ב„ביליינסון" כרמלה זיקן נפטרה ביום ראשון והובאה למנוחות במקום מגוריה בעת אולגה. משטרת חיפה נמסר, כי בוטחו של חיים כהן נלקחה למכון לרפואה משפטית לשם ניתוח שלאחר המתה.

(עתי"ם)

בת 25 נרצחה בעזה „בגלל הכבוד"

תושבת עזה נרצחה שלשום במכות גרון, בנראה על רקע „כבוד המשפחה", ובעקבות זאת נעצר אחיה כחשוד במעשה.

תחילת הפרשה לפני כשבוע וחצי, כאשר בשעת ערב הובאה לבית־החולים „שיפאי" בעזה תושבת העיר, פאטמה ראג'ב המראן חלה, בת 25, מצוקה בדקיקות סכין בצוואר ובראשה.

הפצועה, אשה נשואה, אושפזה בבית־החולים ועימה בחדר שישה גם אמה. כדי לשמור עליה, למחרת, הדרו לחדר ארבעה גברים ודקרו את שתי הנשים. שתיים מהם נעצרו על ידי המשטרה והורו בחשדות למעשים שיוחסו להם.

שלשום שוחררה האשה מבית־החולים ובשעת ערב לקח אותה אחיה בין 10־8 לטיול באיזור בית העלמין העירוני.

לפי החשד הרג אותה שם במכות גרון. המשטרה עצרה את האח ומצאה גם את הגזרן הקטלני. חוקרי המשטרה סברים, שדרגה ונסיונות הרצח שקדמו לו נוצעו על רקע חילול כבוד המשפחה.

(עתי"ם)

50 גרם הרואין מזוקק נתפס בב"ש

כמות גדולה של הרואין מוזקק נתפשה שלשום בלילה במאבק משטרתי ליד תחנת סמים בבאר־שבע.

על מי עידע מודיעיני, שהתקבל בתחנת המשטרה, עמד להגיע שלשום בלילה משלוח סמים מצפון ושרץ לתחנת סמים ברחוב הרא"ש בבאר־שבע. מאבק שוטרים שהוצב במקום הבחין בתנועה ערה של מחתי סמים לדירה ומסנה, ומסוך לשעה 21.30 עצרה ברחבת התחנה מכונית שבודה מסוג „אוטוביאנקי".

נוגע המכונית, בבר בן 32, ניגש למקלט הבניין והניח במקום חבילה. בתוך כך עצרו אותו השוטרים ונילו בחבילה 50 גרם הרואין מוזקק מסוג „קוקן פרסי". הכמות מספיקה להכנת 3,000 מנות סם והכלדרו בעצר לחקירה במשטרה.

מהמשטרה נמסר, שזו כמות הרואין הגדולה ביותר שנתפסה בשנים האחרונות בבאר־שבע. תחנת הסמים, שחוטלה בעיקבות תפיסת הרואין, היא העשירית שחוטלה בשבועיים האחרונים בעיר. לאחר שעיסות של המשטרה.

(עתי"ם)

2 קשישים נשדדו בר"ג ובבת־ים

מאת פתבת „על המשמר"

קשיש בן 65, שבכנס לחדר המדרגות בביתו בר"ג הותקף ע"י שלושה אלמונים רעולי פנים. השלושה היכו אותו בפניו, בעמו ו בחלקי גופו השונים ואחר כך חטפו ממנו את תיקו שהכיל מפתחי מכון, הקשיש נפגע בראשו ובפניו והועבר לטיפול בבית"ח ביילינסון.

בבת ים התקופה קשישה בת 72, שטילה ברחוב הצפונית בעת יוסף, אלמוני חטף את תיקה שהכיל כסף מזומן, בסך 150 ש"ח ורמי לעיין, כי גל המשטרה תיקים, במיוחד מקשישים, גבר בעת האחרונה. לא נמסר על מעצרים.

מרחוב, ברוך כלל, בגרמנים המבצעים את חטיפות הקשיקים, כדי לממן את מנת הסם היומית שלהם.

2 מכוניות הוצתו ברחובות רמת־גן

מאת כתב „על המשמר"

אתמול לשמה בוקר עלתה באש מכונית סובארו שעמדה ברח' המעגל 9 בר"ג. בדיקה תגלתה, שהמכונית שייכת לאמיר לוי, תושב יבנה והיא נגנבה ברחוב.

כשעתיים אחר כך, בשעה 3.20 לשמה בוקר, עלתה באש מכונית מסוג פג'ו בדח' נשאי ישראל 12 ר"ג.

המכונית שייכת לאביהה שידי. נגרם נזק רב לכלי הרכב.

פרס בתשובה להצעת וילנר: לישראל אין כוונות עוינות נגד בריה"מ

מאת מרטי בסוק, כתב „על המשמר"בכנסת

לישראל אין כוונות עוינות נגד בריה"מ, ישראל אינה סבורה, כי בריה"מ היא האויבת שלה. אין לנו, בניגוד לכל הפרסומים בדרין מוסקוה, אמצעי לחימה המאיימים על בריה"מ, דברים אלו אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס בתשובה להצעה לסדר היום של ח"כ מאיר וילנר, „טל יריחו" — סכנה לישראל".

וילנר טען, בהתמכזו על עיתונות זרה, כי ישראל מפתחת נשק גרעיני וטילים לישיגורו. „זהו אינם מסוכן ביותר לעצם קיומה של ישראל". יש צורך דחוף וחיוני לשים קץ להימור הדיפרמקנני, ששמו ירחוו ב".

וילנר דרש, כי ישראל תצטרף לאמנה הבינלאומית לאיסור הפצתו של נשק גרעיני, אמנה שמדינות ערב כבר חתמו עליה. יש לפרוז את המוזה מנשק גרעיני, חחת פיקוח בינלאומי קפדני.

מדינות דיפרנציאלי. מחד־גיסא הוא תוקפת אתנו בנושא טילי יריחו, מאידך גיסא הוא מספקת למדינות ערב, לעיראק וסוריה נשק כימי. פרס הגיבש, כי בריה"מ, באופן שיטתי, ובוחפת הכנסת נשק חדיש למזה"ת. בריה"מ היתה הראשונה שהכניסה למזה"ת נשק טילי, את „הפרנז" ואת „הסקאד". היא עיידה גם את מצרים וגם את סוריה בטילים אלו. „הפרנז" הופעל נגדנו. „הסקאד" הפך לנשק פעיל בחזיתות אחרות.

„בריה"מ חייבת תשובה של ממש, מדוע היא עשתה אסקלציה".

פרס תמה גם, מה צורך דאתה בריה"מ ללכת ולהגיע לירדן, ארץ עניה למדי כדברו, מטוסי מיג 29. „שבעל מה לעוחה?

ישראל מעוניינת בפיתרו המזה"ת מנשק גרעיני, כימי וטילי. ניתן להגיע לכך ע"י מו"מ ישיר בין כל המדינות הנוגעות בדבר. אנחנו מקבלים בסיפוק את הצעת ורבצ'וב להוצאת כל הטילים לטווח בינוני וקצר מאירופה והמזה"ת.

קונפדרציה ישראל־פלסטין־ירדן הציע דראושה וזכה להתקפות חבריו

יו"ר הישיבה, ח"כ כהן־אביידוב הדף התקפת כץ־עוז על דראושה שהגיש הצעה לסדר היום על הפיתרון לסכסוך

מאת מרטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

הצעה לסדר היום, על „הקמת קונפדרציה ישראלית־ירדנית־פלס־טינית" שהעלה אתמול בכנסת ח"כ עבד אל חק דראושה, עוררה זעם רב וקריאות בינים בוטות, דרוקא בקרב חברים לסיעתו, המערך.

עלה על סלם בעיקותיו סגן שר אברהם כץ־עוז, עד שיו"ר הישיבה מאיר כהן־אביידוב (ליכוד) נאלץ להסותה. „אתה לא תפריע לי, זכותו לומר את מה שהוא חושב".

ע"פ הצעת דראושה תקום המדינה הפלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה בגבולות 1967, לירושלים יהיה הסדר מיוחד, במסגרת הקונפדרציה הגבולות יהיו פתוחים, במסגרת פתרון הקבע, מי שיבקה להמשיך ולחיות בהתנחלויות, יחיה תחת ריבונות ערבית.

כץ־עוז: מי המציא את זה? דראושה: אני מייצג את דעתי. כץ־עוז: תאמר שאתה לא מייצג את מפלגת העבודה.

יו"ר כהן־אביידוב: כץ־עוז תתבע אותו לדין במפלגת העבודה ולא כאן.

דראושה הציע גם, כי המדינה הפלסטינית תהיה בעלת הסמכות להחליט על מדיניות של החוזר פליטים ושיקומם בתחומיה.

סגן השר במשרד ראש הממשלה, רוני מילוא, שקם להשיב לדראושה, הגיע בסיוסק ע"ד דראושה שרטט את עתידה של ישראל „אם אנחנו אבו

נכי צה"ל הציתו צמיגים לאות תמיכה בחברם

שוטר מפנה את יוסי קקון, נכה צה"ל שהפגין גם אתמול מול בית ראש הממשלה בירושלים, נגד הרעה בתנאי חיכות שלו. קקון וחבריו, גם הם נכים שבאו להזדחות עם מאבקו, נעצרו ואחר כך שוחררו

(צילום: דן לנדאו)

מאת יצחק שור, כתבנו בירושלים

קבוצה של כמה עשרות נכי צה"ל הציתה אתמול צמיגים סמוך לבית ראש הממשלה בירושלים, והבליה אותם לתחנה במגרש הרוסים. אך שוחררה אותם.

נכי צה"ל הפגינו נגד סביבה מחברם מתל־אביב, שנפגעו זכר יוחיה. האיש, יוסי קקון, הוכה על בסא גלגלים.

משרד הביטחון — כך טענו המפגינים — העמיד לרשותו דירת קקון, במקום דירה שהוחלט, והוריך את דרגת הנכות שלו, כך שהיוחיתו נפגעו.

נכי צה"ל הגיעו לבית ראש הממשלה בירושלים, בעת שהיה בחו"ל, ונפגשו עם מאבקם חבריהם, ח"כ אביגדור שאלתיאל, ח"כ אלי גלבוע, ח"כ אלי בן־מנחם, ח"כ אלי אלון, ח"כ אלי אלון, ח"כ אלי אלון